

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoje 10 pen-
ATSKIRO NUMERIO KAINA 50 cent.
ų metams; 6 pesai pusmečiui.
UŽSIENINŲ 20 argentiniečių metų arba 3 am. dol.
ADRESO pakeičimas veikt. RAŠTUS ir prenumeratas
siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENISKAI KREIPTIŠ:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCION, REDACCION Y ADMINISTRACION:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

Nr. 887. * * * * * BS. * * * * * LIETUVIŲ PARTIJA PASKELBTA NELEGALIA * * * * * METAI (AÑO) XXI

EL PROBLEMA DE LOS REFUGIADOS DE GUERRA

La Organización Internacional para los Refugiados ha publicado un folleto en Ginebra en el cual se señala, que los ocho millones de refugiados y desalojados que, al terminar la guerra, se hallaban en Alemania, Austria e Italia eran los supervivientes de la catástrofe. Otros tantos desaparecieron en el curso de las hostilidades. Las personas que lograron salvarse a pesar de las ejecuciones, de las enfermedades y de los malos tratos, pertenecen a todos los países de Europa y a todas las clases sociales.

El Director General de O.I.R. en su prólogo dice: Mucho se ha hablado de las personas desalojadas, y, a favor del desorden de la postguerra, se han expresado muchas opiniones erróneas, algunas de las cuales circulan todavía, particularmente acerca de los orígenes étnico, político y religioso de los refugiados. Hay quien trata de totalitaristas a esos desgraciados, víctimas del totalitarismo....

Las personas que según la carta de O. I. R. dependen del mandato de esta organización, son víctimas deportadas para trabajos forzados por los regímenes hitleriano y fascista y personas que se hallan fuera de su país de origen o de residencia habitual y que no pueden o no quieren pedir protección al gobierno de dicho país.

Ciento treinta y cinco mil lituanos, letones y estonios no pueden volver a sus países natales bálticos, porque los mismos se encuentran bajo la ocupación ajena. Los que han perdido su patria, merecen la protección del mundo democrático, en el primer lugar. Sin embargo, los pueblos laboriosos bálticos, al parecer, son muy poco conocidos y apreciados en las orillas de La Plata. Decenas de miles de los bálticos clamaron para ser admitidos a nuestro país, y únicamente alrededor de un millón de refugiados de cada nación báltica ha sido admitido a reunirse con los suyos en su nueva patria Los Estados Unidos de Norte América conocen mejor a los bálticos y durante de un año que rige la nueva ley para la admisión de los refugiados, 10.000 lituanos han sido traídos al país de Washington. Muchos refugiados letones y estonios, no admitidos a nuestro país, se establecen trabajando para Uncle Sam....

Australia, Canadá, Venezuela ocupan segundo lugar con hospitalidad hacia la gente que trata de renacer e incorporarse a las filas del mundo libre, futuro vencedor del imperialismo soviético. El imperialismo soviético, "sucesor" del hitlerismo, ocupa, esclaviza y extermina. Los refugiados bálticos lo saben mejor que todos, porque en los cementerios de nuestros hermanos los ocupantes instalan los "cocheros" para los mongoles, traídos desde estepas asiáticas.

RUSY NOTA JUGOSLAVIAI IR TANKAI Į PASIENĮ

Sovietų u. r. viceministeris, Andro A. Gromyko, 28. 9. 49 Maskvoje įteikė Jugoslavijos atstovui notą, kurioje pareiškama, kad Sovietai nutraukia 11. 4. 1945 pasirašytą draugystės sutartį su Jugoslavija.

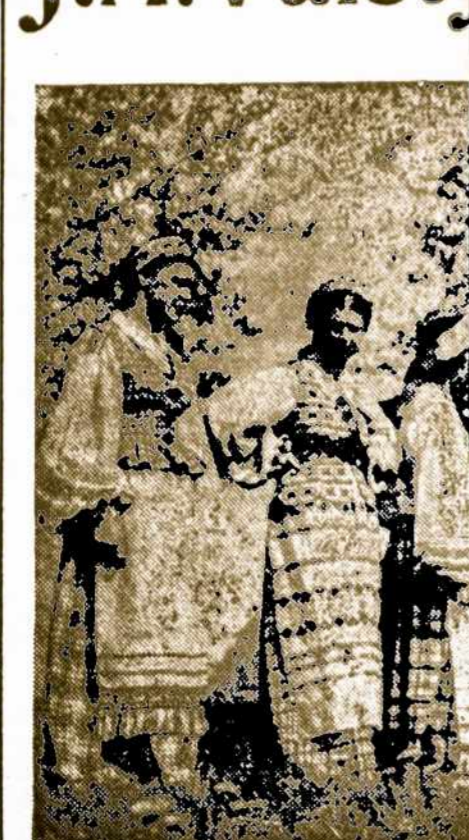
AMERIKOS PARAMA EUROPAI TAPO ĮSTATYMU

JAV kongresas ir senatas patvirtino Europos gelbėjimo planą ir tas planas paverstas įstatymu. Visos šios At- lanto sutartį pasirašiusios Europos tautos gaus 1.000 milijonų dolerių, karinės paramos pavidale.

BERISSO "VARGDIENIO" ARTISTAI 5. XI. 1949

atvyksta su spektakliu į Lietuvų Centrą, Tabarė 6950, V. Lugano, Buenos Aires, kur suvaidins "Pragydo Nuvyztusios Gėlės". Viss Buenos Aires Lietuvių kolonija prašoma dalyvauti, pagarbinti berisietis ir paremiant Lietuvų Centrą. Valdymas 20 val. Paskui šokiai. Visus maloniai kviečia atsilankyti: Rengėjai.

J.A. Valsty

BRANGIOSIOS TĖVYNĖS SODUOSE: Lapkričio 6, 1949, sekmadienį, 17 val. (5 v. p. p.), Lietuvos Parapijos Salėje, c. Brasil 835, Avellaneda, J. Gilvydžio kinoteatras „Vytiš“ ruošia nepaprastą parengimą. Bus rodomos gražiausios spalvotos lietuviškos garšinės filmos. Čionai netik pamatysite savo brangiausios Tėvynės vaizdus, žydinčius sodus, upes, ežerus, miestus, miestelius, kaimus ir žygiuojančią kariuomenę, bet girdėsite laudies ir kariškas dainas, armoniką, paukščių čiulbėjimą ir gegutės kukavimą. Taigi būkime visi!

EKONOMINIS PASAULIO KARALIS — JAV DOLERIS

Kiekvienos valstybės popierinis pinigai yra jos vekselis (pagarė). Juo daugiau „vekselių“ šalis atspausdina, tuo jų vertė mažėsnė. Tik dėl to JAV susilaukia nuo „užplūdkymo“ pasaulio doleriais, nors jų taip reikalauja visi pasaulio kontinentai.

Svedija, įeinanti į anglų svaro valstybių bloką, vieton 3.6 kronų už dolerį, dabar moka 5.18 kr.

Sveicarija, Kolombija ir dar kelias šalis nemažina savo valiutos vertės.

SAVISAIPINIŲ ORGANIZACIJŲ ŠVENTĖ

Spalį 1, 1949 visų Argentinos savisaipinių organizacijų atstovų suvaizdymas įvyko didžiuliam Buenos Aires teatre Cervantes. Persipildė parteris, ložos ir 5 balkonai.

Savo kalboje ponis Maria Eva Duarte de Peron sveikinimo delegatus, pažymėdama, kad darbo ir socialės apsaugos sekretarija kas met duos po 30 milijonų pesų savisaipinių organizacijų dirbimo darbu paramai; jau dabar davė \$ 5.300.000, už kuriuos bus pastatyta nemokama poliklinika Buenos Aires mieste.

PARLAMENTAS PRIĖMĖ BANCO CENTRAL REFORMĄ

Argentinos parlamentas, po ilgo svarstymo, 16. 9. 49 priėmė finansų ministerijos pateiktą Centralinio Banko reformą. Einant nauju potvarkiu Argentinos pezas nebus pagrįstas aukš, bet bendrojo šalis turto, kaip tai yra praktikuojama kai kuriose kitose šalyse.

Ši reforma sukėlė didelių ginčų parlamente, spaudoje ir verslininkų sluoksniuose. Vyriausybė užtikrina, kad visiškai nėra reikalo laikyti savo aukš kitų šalių bankuose, savo valiutos vertės garantavimui.

AFRIKOS CIENAIKA GAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ

Nuo rugsėjo 16, 1949 Cirenaika tapo nepriklausoma valstybe. Ten gyvena ketvirtadalis milijono senusių arabų. Savu laikui juos buvo pasivergę italai.

Anglijos ambasadorius E. A. de Condole paskelbė Cirenaiikos nepriklausomybės pripažinimą. Savo parlamento rinkimai įvyks sausio mėnesį, 1950.

KUR BUENOS AIRES LIETUVIAI VISITINKA LINKSMAM LAIKO PRALEIDIMUI Į ŠEŠTADIENĮ

Šinoma, kad Lietuvos Klube, Avenida Boedo 737, kur įvyks šokių vakaras su įvairumais. Suvažiuoja jaunimas ir šeimynos, pasižmonėti po savaitės darbų, pasidalinti naujienomis ir kni- ringoje aplinkoje linksmam praleisti laiką. Gies Lietuvos orkestras. Rengėjai.

AUKSO MEDALIAI „LA PRENSOS“ LINOTIPININKAMS

Buenos Aires dienraščio „La Prensa“ spaustuviėje 25 metalai bei pertraukos dirba linotipininkai Oscar L. Monkes ir Antonio Elias. Ta proga leidykla ir darbo draugai 19. 9. 49 jiems suruošė pagerbtuves ir abiems įteikė po aukso medalį.

KINIJOS didmiestis Peiping pavadinat savo senuoju vardu, Piking, ir jis pasirinktas komunistinės Kinijos sostine.

JUGOSLAVIJA įsakė išvykti iš Belgrado devyniems Vengrijos ambasados nariams. Jugoslavijos diplomatai iš Vengrijos išvydė keliom dienom anksčiau.

EUSIJOS SPROGIME VISI UZMUSTI?

Amsterdame einantis olandų katalikų vakarinis laikraštis „De Tijd“ 28. 9. 49 laidoje talpina savo nepaprasto korespondento pranešimą, kuriame sakoma:

„Rusų atominis miestas (Atomgrad) tapo visiška sunaikintas atominių bombų gamybos bandymų pasekmėje šių metų pavasarį, nuo baisaus sprogiomo. Sprogime taipgi žuvo ten dirbę visi rusai ir ne rusai mokslininkai“.

DARBIEČIŲ VYRIAUSYBĖ GAVO PASITIKĖJIMĄ

Konservatorijs kritikuojant Anglijos darbiečių vyriausybę už svaro nuvertinimą ir reikalaujant paskelbti naujo parlamento rinkimus, 29. 9. 49 parlamentas 342 balsais pareiškė darbiečių vyriausybei pasitikėjimą. Prieš balsavo 5 atstovai. o konservatoriai ir liberalai susilaikė nuo balsavimo.

NORIMA PASALINTI ŠVINĄ — IS SPAUSTUVIŲ

Francūzai mokslininkai Renė A. Higonnat ir Luois Moyroud ligai darė bandymus, kad atspausdinti laikraštis ir knygas be švino vartojimo. Garsaus JAV Carnegie Instituto direktorius Vasingtone, prof. Venner Bush dėjo daug pastangų spaudos darbų patobulinimui. Susikūrė specialią korporaciją „Lithomat“, kuri Bostone jau gamina plokšteles spaudos darbams vykinti. Naudojama mašytė specialiai masinėse, elektros ir fotografavimo būdu surenkanti rankraščių tekstus. Bandymai ištumti šviną iš spaustuvų, tuo tarpu, labai brangiai kainuoja, bet manoma, kad ateity spaustuvės darbuose nereikės vargintis su sunkiuoju švinu.

LAIVU „CAMPANA“ ATVYKSTA 25 TREMTINIAI

Po ilgesnės pertraukos laivu „Campana“ išplaukė Argentinon 25 tremtiniai, patekę Vokietijon ir Italijon iš Krymo ir Kroatijos. Tai pirmą kartą I. R. O. siunčia ne masiniu transportu, bet mažesne grupe. Tokią taktiką I. R. O. šada vartoti ir kitų tremtinių siuntimui, turinčių leidimus ir giminingumo įrodymus bei darbo sutartis.

JUGOSLAVIJOS atstovas, Ales Bebler, protestuoja, kad Jungtinių Tautų vadovybė deda pastangas neileisti Jugoslavijos į Saugumo Tarybą, kurioje, einant sena tvarka, Jugoslavijos atstovas dabar turėtų būti Sovietų atstovo vietą.

MASKVOJE 18. X. 49 mirė maršalas F. I. Tolbuhin, vadovavęs Ukrainos frontui peritame kare.

DEKRETU SUTEIKTA TEISĖ APSIGYVENTI

Argentinoje randasi labai daug gyventojų, atvykusių šion šalin be jokių vizų. Einant ateivybės įstatymais, tokiems asmenims tekdavo labai daug vargintis, kad gauti nuolatinio apsigyvenimo teises (residencia definitiva), norint išsimti šios šalies pilybę ir p.

EKSURSINIO LAIVO GAISRE ŽUVO 200 ŽMONIŲ

Kanados sekmadienių ekskursijų laive Noronik, 6.905 tonų talpos, 18. 9. 49 kilo gaisras, kuriame žuvo apie 200 žmonių, didžiulioje vasarojančių amerikiečių.

Manoma, kad gaisras kilo dėl kurio nors keleivio ne vietoj paliktos degančios cigaretės, o kadangi buvo patal vidurkatis, tai nepastebėti išspildomas užklupo savo kabinose miegančius ekskursantus, kurių beveik pusė žuvo liepsnoms ir panikoje.

LIETUVIŲ PARTIJA PASKELBTA NELEGALIA

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS NEW YORKE 4-5 XI. 49
(Oro paštu „A. L. Balsui“)

Lietuvos išlaisvinimo klausimas — visos paverptos Europos reikalas. Amerikos Lietuviai kreipiasi į viso demokratinio pasaulio vyriausybes, prašydami, kad būtų sustabdytas lietuvių ir kitų Baltijos tautų naikinimas.

Amerikos Lietuvos Kongresas, saukiamas Amerikos Lietuvos Tarybos, įvyks lapkričio 4-5 dienomis, 1949, New Yorke. Yra paimtas didžiulis siam reikalui „New Yorker“ viešbutis. Jame bus rezervuotos ir nakvynės kongreso dalyviams. Prie New Yorko Lietuvos Tarybos yra sudarytas kongreso rengimo komitetas, kuris yra pradėjęs savo darbą. Jo adresas yra: Lithuanian Congress Committee, 3012, Woolworth Bldg., New York 7, N. Y. (Liet. Informacijos Centro patalpoje).

Svarbiausi Amerikos Lietuvos Kongreso tikslai yra šie:

1. Pareikšti nepalauiamą organizuotosios Amerikos Lietuvos išeivijos nusistatymą išlaisvinti savo Tėvyne iš jos okupacijos ir tuo būdu apsaugoti lietuvių tautą nuo pražūties;
2. Pareikalauti JAV ir kitų demokratinų kraštų vyriausybes bei Jungtinių Tautų organizaciją pasmerkti nekaltų žmonių žudymą, genocidą vardu vadinamą, ir padaryti visa, kad tolimesnis žmonių naikinimas tuojau būtų sustabdytas;
3. Pareikalauti, kad Amerikos valdžia verstų Sovietų Sąjungą nedelsiant atitraukti savo kariuomenę ir policiją iš jos neteisėtai okupuotų Baltijos žemių;
4. Apeliuoti į pasaulio sąžinę ir kviesiti visų demokratinų kraštų visuomenę prisidėti savo pastangomis prie šių reikalavimų įvykdymo. Nebus pamiršti kultūriniai ir organizaciniai reikalai. Organizuoti reikalavimus, okupuotose teritorijose, „Kongreso“ paskaiso už nepriklausomą, Laisvą, Demokratinę Lietuvos Respubliką.

Amerikos Lietuvos Tarybos Vykdomojo Komiteto vardu pasirašo:

Leonardas Šimutis — pirmininkas, Antanas A. Olis — vice-pirmininkas, Dr. Pjūus Grigaitis — sekretorius, Mikas Vaidyla — išdinkikas.

Valdyba: A. G. Abraitis, Dr. A. Grigalius, W. F. Laukaitis, J. A. Montvidas, P. L. Pivaronas — vice-pirmininkai; V. T. Kvetkas, J. J. Stilonas, A. S. Trečiokas, Dr. M. J. Vilnikas — išdo gabėjai.

(Aukais prašoma siųsti Lithuanian American Council, Inc., 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.). Rep.

Pastaba: Leidžiant, mašinosi „A. L. B.“ numerį, gavimo buv. Liet. Resp. Prezidento Dr. Kazio Griniaus atsisaukimas į Amerikos ir kitų šalių lietuvių Seimo reikalui: 7201 So. May St., Chicago Ill., USA.

„A. L. B.“ Red.

PAKORĖ TRIS SAVO DRAUGUS VENGRIJOS KOMUNISTAI

United Press praneša iš Budapešto, kad 15. X. 49 tapo pakartas buvusis komunistinės valdžios Vengrijos užsienio reikalų ministeris, Lazzio Bajk. Savu laikui jis skaitėsi vyriausias komunistų autoritetas Vengrijoje.

Sykiu tapo pakartas Dr. Tibor Szonyi, buvusis Vengrijos komunistinių kadrij viršininkas ir komunistinės valdžios valdininkas Andreas Szalai. Trys pakartieji apkaltinti palaikyme ryšių su Jugoslavijos maršalu Tito ir planavime nuversti Vengrijos vyriausybę.

SANTIAGO DE CHILE 15. X. 49 NUSIŽUDĖ JAV AMBASADOS KANCLERIS, ALLAN DAWSON, ŠOKDAMAS PRO LAUGĄ IS AMBASADOS PATALPŲ, ESANČIŲ 8-ME AUKŠTE. PRIEŠASTYS NEŽINOMOS. LIKO ŽMONA IR JAUNAS SŪNUS.

NUSIŽUDĖ „MĖNULIO ŽMOGUS“ DOLORE. Prancūzijos atsargos pulkininkas Jean Dolore, 50 m. amžiaus, nacių okupacijos metu veikė pogrindyje ir buvo žinomas, kaip „žmogus mėnulyje“.

Dabar jis su būreliu draugų tapo sumistas gabenant ginklus. Birželio 17, 1949 kalėjime jis pasikorė, iš savo marniskinių nusivijęs virvę. Palkutuose laisukuose rašo, kad nesikėino nuversti vyriausybę, bet sykiu su kitais degaalistais ruošėsi atremt komunistus.

1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleista antras papildytas leidimas, 318 pal. Viršelis dal. P. Osmolako. Vekalas žinoma latvių rašytojo Emilio Skujenieko išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsui“ Redakcijoje, Boedo 737.

UZDARYTA KOMUNISTŲ PARTIJA AMERIKOJ

United Telegrafo agentūra praneša iš New Yorko, kad 14. X. 49, Federalis Teismas rado kaltais vienuolika JAV veikusių „politbiuro“ agentų. Nuteisimas JAV komunistų partijos vadų tuo patim reikičia, kad partijai JAV skaitoma nelegalia, siekusia klusdomis nuversti esamą vyriausybę.

Ir demokratinis pasaulis, po truputį, pradeda sekti „rojuje“ vyraujančių pavizdu... — RYTŲ VOKIETIJOS miestelyje Guben gatvė „Adolf Hitler Strasse“ pavadinta „Wilhelm Pieck Strasse“ vardu. Kad visur užimti Hitlerio vietą, naujasis prezidentas kalba apie taiką, biculiuojasi su rusais ir reikalauja klusningiems žygiams.

— VASINGTONO vyriausybė uždrandus JAV komunistų partijos veikimą, komunistai, kaip ir „ku-klux-klanai“, žada „veikti“ slapta.

VEL VEIKIA IŠVIENI RUSAI SU VOKIETIJOS

Nacių vadas Hitleris, pūdamas kaimynines tautas, tą savo banditinią vadindavo „taikos įgyvendinimo veiksmiais“.

Dabar Maskvos pastatyti Rytų Vokietijos prezidentas Wilhelm Pieck ir premjeras Otto Grotewohl, pasikeidami telegramomis su Stalinu, taip saldiškai kalba apie taiką Europoje ir apie amžiną draugystę tarp rusų ir vokiečių, kaip tai darė Molotovas su Ribbentropu, bučindamiesi ir išsi-gerdami už Lenkijos sugiobojimą.

Maska skelbia, kad sovietinės zonos Vokietija, turinti bolševikišką valdžią, surisama amžinai draugingumo ryšiais tarp dviejų tautų: rusų ir vokiečių. Ešą toji draugystė užtikrinanti amžiną taiką Europoje. Ir jeigu visa Vokietija nepulsianti naujos rusų-vokiečių draugystės glėbin, tai „1949 m. rugpjūtį“ paskelbusios atskira taiką su „jo kontroliuojamos zonos Vokietija“.

Dviejų plėšikų, nacių ir bolševikų, naujas susibūdliaivimas taikos trokštanti pasauli verčia budėti. Kol komnaciški plėšikai susipyks, vėl daug žalos gali padaryti nuo pereto karo žaidžų dar nesugijusiam pasauliui.

LEKTUVO, LAIVO IR TRAUKINIŲ NELAIMĖS

Trys skaudžios nelaimės mėnesio bėgyje įvyko Argentinijoje. Vos paldojus penkis žuvusius grįžtant lėktuvui iš Ekuadoro, — kur šios šalies sanitarinė delegacija skraidė gelbėti žemės drėbėjimo aukas, — baisti nelaimės sukretė visa šali: 22. 9. 49 Ugnies žemės srity žuvo karo laivas „Fournier“ su 77 įgulais nariais.

Spalį 14 pargabatai Buenos Aires devynių „Fournier“ karininkų laivonai. Rasti tik tie, kurie nelaimės metu ejo tarnybą. Vyriausybės atstovai ir minios žmonių 15. X. 49 dalyvavo „Fournier“ aukų palaidojime.

Trečia baisti nelaimė ištiko 11. X. 49 Buenos Aires mieste dalyje Palermo, susidūrus dvims traukiniams. Prekinis traukinys ejo iš stoties Evita, o keleivinis iš stoties Presidente Peron. Palermos srity, kur kryžiuojasi daugybė begių, prekinio traukinio mašinistas (ar tuomet vedusis traukinį jo padėjėjas) nepastebėjo kelią uždarančių šviesų ir įvyko baisus susitikimas su keleiviniu traukiniu. I šipulius subyrėjo trys pirmieji keleivinio traukinio vagonai. 18 žmonių mirė vietoje o 73 sunkiai sužeisti. Sužeistieji gydomi įvairiose Buenos Aires miesto ligoninėse. Ligonius asmeniskai aplankė respublikos prezidento žmona, ponis Maria Eva Duarte de Peron.

Žuvę ir sužeisti daugiausia argentiniečiai. Tuo traukiniu važiavo San Isidre gyvenantis Vitytautas Grabauskas, žinomas „Grandies“ krepšiasvydiuo žaidėjas. Mažai eturenktas jis jokion ligoninėn nevyko.

Šaliai dar neatsipeikėjus dėl trijų nelaimių, 14. X. 49 Santiago del Estero auto-tanko sprogiomo garas gaisre žuvo 8 žmonės ir 80 tapo sunkiai sužalota.

JOE LOUIS BARAS TIKTAI NEGRAMS

Su pasaulio bokso karūna pasitraukęs iš scenos Joe Louis, Kanados mieste Toronto atidarė barą „Belle Claire Surf Club“.

Beuterio telegrafo agentūra praneša, kad „kardnuotas judukas“ pareiškė, jogei jo baras yra atidarytas tikslai negrams.

PARKE 23. X. 1949 VISIEMS

as, kurie įvyks 12 val. savoje mualands — 4 de Junio. Rengia visai vieningai dalyvauti, paremiant Rengėjai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Prenumerata metams: Argentinoj ir visoj Pietų Amerikoj 10 Argent. pesų (¼ m. \$ 6). Europon ir Šiaurės Amerikon 3 doleriai metams. Raštus, pinigūs adresuoti sekančiai: ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS CASILLA DE CORREO 303, Bs. As. Redakcija ir Administracija Avenida Boedo 737. Tel. 45-4444

KITI APIE ATEIVIJĄ PIETŲ AMERIKON

Kaip gryną pinigą „Sandara“ perspausdino JAV žurnalo „Nation's Business“ teigima, būk Pietų Amerikos šalys verbuoja tremtinius. Čikagos savaitraštis 19. 8. 19 laidos pirmame puslapyje rašo:

„Amerikiečių žurnalas „Nation's Business“ pastebėjo, jog Pietų Amerikos respublikos dabar lenktuvuoja tarpusavyje gavime kodaugiaušiai D. P. Brazilija, Argentina, Chile, Bolivija paskyrė nemažas sumas pinigų propagandai už važinavimą į tas šalis.

Tūkstančiai baltų, lenkų, čekų, ukrainiečių, jugoslavų ir kitų jau dirba ten prie statybos, elektrifikacijos, kelių taisymo darbų. Tremtiniai ešą jiems „iš dangaus atstusiti“, nes pirmiau jie jautė didelį darbo pajėgų trūkumą.

Vien tik Argentina norėtų atsigaubenti 21.000 „dipistų“. Buenos Aires mieste paskirtas didelis viešbutis „El Hotel de Emigrantes“, kuriame laikiniai apsigyvena atvykę tremtiniai.

Tiesa, kad Pietų Amerikai reikalingos darbo rankos. Ypatinai reikalingi pirmaeiliai specialistai. Bet ne „dipistų“ šios šalys laisvai įšleidižia, o tik ispanus ir italus. Jau nuo 1948 m. pabaigos tremtiniams labai sunku patekti Argentinon arba kiton viršmėneton Pietų Amerikos šalin.

Tikrumoje, ne verbuoja, bet atstveria. Migracijų Departamento išduoto leidimo nepakanka. Reikalinga gauti antras leidimas iš u. r. ministerijos ir padarius toje ministerijoje legalizuoti kvietėjų giminingumo įrodymus, darbo sutartis ir buto nuomos garantijas. Kvietėjai taipgi privalo turėti ištikimybės liūdumus, materialio pajėgumo įrodymus, savo darbo pažymėjimus ir garantuoti, kad iš laivo išlėps „dipistas“, neižengs į „Hotel de Emigrantes“, o nuo laivo bus patintas į kvietėjų namus.

„Dipistų“ kvietėjų prašymai Migracijų Departamento perspausdino Argentinon konsuliu Europon išfirtu kvietėjo paduotos davinis apie kvietiamuosius. Gražinus eina iš žinybos žinybon, žodžiu, tyčia tormozuojama „dipistų“ įšleidimas. Tik labai, labai energingi ir pasiryžę gimines, sutrukę daugybę darbo dienų, sudarę puoštus dokumentų, šiaip taip guma leidimus tremtinių atvykimui Argentinon. Nedaug lengviau atsikvėpi ir Urugvajon, Chile, Bolivija, Peru visai mažai teišleido. Kiek daugiau pateko Venezuelon ir Brazilijon.

Šiuo atveju daugiausia žmoniškumo tremtinių atžvilgiu parodė Jungtinės Amerikos Valstijės. Jų pastangos tai tikrai galima pavadinti verbavimu.

Tik nuo 1. X. 49 Argentina panaikino savo imigracijos skyrių užsienio reikalų ministerijoje, perduodama visas bylas imigracijos departamentui. Sudarius darbo sutartis, buto garantijas ir giminingumo įrodymus, dabar bus kiek lengviau atsikvėsti savuosius iš tremties.

PERDAUG ITALŲ

Tokiu atgalviu „Naujienos“ talpina apžvalgos straipsnelį ir sako:

„Italijos valdžia stengiasi surasti svetimosiose šalyse vietų apsigyventi beveik vienam milijonui italų per ateinančius ketverius metus. Šitam masinės emigracijos planui įvykdyti valdžia kreipėsi į Ekonominės Kooperacijos Administraciją, prašydama pinigų iš Marshallo Plano fondų.

Italija turi perviršų gyventojų. Valdžia apskaičiuoja, kad 971.000 žmonių negali pasidaryti pragyvenimo savo tėvynėje.

Italai gyvena skurdžiai; o kur viešpatauja skurdas, ten žmonės sparciai veisiasi. Yra, žinoma, Italijoje ir labai turtingų ponų. Jie valdo didelius dvarus. Žemės reformą pravedus, daug bešėmių valstiečių galėtų įkurti savo sodybas.

Daug lobių turi ir bažnyčios, bet jos savo turtais nesidalina su beturčiais. Tokia šių dienų krikščionybė.

Tokiose aplinkybėse tarpata bolševizmas. Katalikiškoje Italijoje komunistų partija turi daugiau narių, negu kurioje kitoje Europos šalyje, išsimant Rusija.

Iš savo valdonų nusilintos šalies italai veržiasi ypač Pietų Amerikon. Jie užkerta kelius emigruot tėvynės netekusiems žmonėms. Tikrai, „perdaug italų“.

Ištosos italų šeimos persikelia Argentinon. Jų šeimos skaitinčia, mufandcijos kitų tautų ateivių rekordus. Pavyzdžiui, 6. 6. 49 Italijos laivu San Giorgio atvykusiu italų tarpe yra 140 šeima, susidedanti iš tėvo, motinos ir 15 vaikų.

Tikėk! Vienatvės valandos knyga liks Tavo ištikimiausiu draugu.

Ji Tau visur ir visada suprantama kalba kalbės...

KOMUNISTAI GERINASI TREMTINIAMS

Jau virš 10.000 Lietuvių tremtinių (dipukų) iš Europos atvyko į Jungtines Amerikos Valstijes. Tokio didelio skaičiaus naujokų įtaka JAV Lietuvių visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime, be abejo, yra milžiniška. Žinoma, toli gražu ne visi dalyvauja visuomeniniame darbe, vienok jie labiau lanko kultūrinius rengimus, negu senieji iševiai, sukūrusieji mišrias šeimas ir metų bėgyje tapę atskirytais nuo savųjų.

Komunistų dienraščio „Laisvės“ vienas bendradarbis parašė:

„As pažįstu keletą progresyvių seimų, pas kurias dipukai apsigyvenę. Tos šeimos jau pasyvės“. Tą parašymą komentuoja „Vienybės“ ir „Naujienos“, patardamos komunistams pasidaryti „geležinę uždangą“ nuo dipukų, kad jie neišvestų iš kelio tikrovės pasakojimų.

L. Jonikas komunistų dienrašty „Vilny“ rašo apie tai, kaip „Laisvės“ redaktorius A. Bimba pateisina dipukų ir sako:

„A. Bimba („Laisvės“ Krišnuose) suteikia visiems atvykusiems ir atvykstantiems dipukams „blank check“. Ešą, nereikia gilintis į jų praeitį ir politines pažiūras, bet visus sutikti išskostom raiškom ir visais galimais būdais pagelbėti įsikurti.

Nujučiu, kad didžiama dipukų nėra prasikaltę nei savo tautai, nei abnebai žmonijai. Ne iš savo kaltės jie buvo ištrenkti iš normalaus gyvenimo. Bet tas jokiū būdu nepritaikoma visiems čia atvykstantiem dipukam.“

Pirmiems tremtiniams atvykus, Lietuvos okupantų agentai bande kiekvieną šaukšte vandens prigirdyti, juodinant dipukus ir juos pasikviestus gimines. Bet žmonių asmeniskai peryventi patiriniai po abiejų okupantų letena juos apsarvavo nesugriaujamais argumentais. Teoretiski įsitikinimai blanko prieš faktines tikrovės pažinimą. Tik visiskai akli faktikai išsizadėjo savo giminių, atvykusių iš karo sunaikintos Europos. Doresnieji pasikvietė savo brolius ir įsitikinę klydimė, tapo pasyviais talkininkavime okupantams.

Panaši padėtis ir Argentinoje. Čia tik okupantų apmokami elementai griauna okupaciją ir tik labai tamsūs galvalai okupantų agentams talkina. Bet išgamų visomet būdavo ir jų visuomet atsiras: Carų laikuose buvo išgamų, kurie pavergtai lietuvius tautai patardave garbinti okupantus; ir dabartiniai okupantai susizadina judosi. Išdaviškai savo ruožo dėl to, kurie jau visur limenasi prie jų žmonių, turie ant savo kailio patyrę jų garbinimą, šiaip taip „Nepriklausoma Lietuva“ 1. 9. 49 pirmame puslapyje skelbė: „Montrealio „Star“ skelbia, kad remiantis Popiežiaus dekretu dėl komunistų ekskomunikavimo, yra uždrausta visa eilė komunistinių Kanados laikraščių, įvairiomis kalbomis, skaityti katalikams. Jų tarpe yra ir Kanados Lietuvių komunistų organas „Liaudies Balsas“, kuris taip pat uždraustas katalikams skaityti.“

Na, o „Naujienos“ štai ką rašo: „Lenkijos valdžia išleido įstatymą, kuris nustato aštrias bauses kunigams, vykdantiems Vatikano ekskomunikos dekretą prieš komunistus.

Kunigas, kuris atsakyka priimti išpažinties Jungtinės Darbininkų (t. y. komunistų) partijos nari arba duoti jam „paskutinį patepimą“, galės būti nubautas kalėjimu iki penkerių metų.

Vadinasi, kalėjimas už nedavimą bažnyčios „sakramentų“ komunistams! Štai, kur nudardėjo „Liaudies demokratija“ Lenkijoje.“

Reiškia, toli nuo Rusijos, Kanadoje, katalikams draudžiama skaityti komunistų raštus.

Na, o Rusijos įtakos sferoje, Lenkijoje, komunistinė valdžia prievartauja kunigus, versdama priimti išpažinties ir dalyti komunijas komunistams. Išėina, kad jeigu „katalikiški Kanados komunistai“ patektų bolševikų įtakos sritin, tai jiems būtų mielesnė išpažinties ir komunija, negu bolševikiška literatūra...

MIEGA VISA ŠALIS...

Poetas J. Tysliava savo pastabų skilty „Vienybėje“ poetiškai tvirtina, kad Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjai, miega, kaip tos operos arloje kad sakoma.

Tuo tarpu Romos Katalikų Susivienijimo apmokami agentai prirašinėja naujus narius iš naujai atvykusių tarpo.

„Vienybės“ redaktorius ragina padusti ir tautiškoje Susivienijimo vadovybė, nes naujokus reikia ligai prašyti, kad jie prisidėtų prie to visuomeninio darbo iševijoje, kuris mūsų tautos gvybę išgelbėjo.

Tai bus nepaprastas metraštis, virš 100 puslapių. — ORGANIZACIJOS PRIDUKITE SAVO VEIKLOS APRAŠYMUS. — VERSLININKAI DABAR PAT PRIDUKITE SKELBIMUS, KAIPI VISUMET. — BENDRADARBIAI, ĮGALIOJINIAI, PRENUMERATORIAI FOTOGRAFIAI — PRISIDĖKITE PIRI „A. L. BALSŲ“ METRAŠČIO — KALENDORIAUS PAJAVIRINIMO IR PAGRĄŽINIMO!

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— KIPRAS BIELINIS atvykęs į JAV dirba „Keleivio“ redakcijoje.

— KANADOJE susikūrė trys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje skyriai.

— PROF. MYKOLAS BIRZIAKA iš Vokietijos atvyko į JAV.

— DR. V. JODEIKA profesorius Portland, Oregono universitete.

Pasa

LIETUVIŲ-LATVIŲ VIENYBĖS BENDRADARBIAVIMAS

Lietuvių-Latvių Vienybės komitetas kuriasi tremtyje ir tose Naujo Pasaulio kolonijose, į kurias likimas sykin atbloskia broliškų tautų narius. Šia proga malonu pažymėti, kad Argentinon sostinėje, Buenos Aires mieste, netgi mūsų laikraščiai turi savo leidyklius ir Administracijas Lietuvių Klūbo patalpose, kur bendrai vystomas tautiniai kultūrinis ir meno srities veikimas.

Tremtyje LLV centro valdybon sekantiems metams išrinkti: mag. hist. Julijus Bračas, pirmininkas; dipl. inž. Algirdas Nasvytis, vice-pirm.; mag. iur. Olgerts Liepišis, pice-pirm.; filol. Nikolajus Nannieks, sekretorius; rašytojas Emilis Skujenieks, LLV Spaudos Biuro vedėjas; nariai: ekon. Boberts Kukainis; filol. Antanas Petruskas; buv. Klaipėdos direktorius prezidentas, Erdonas Simonaitis; dipl. inž. Pranas Zundė.

Centro revizijos komisijon perrinkti: dir. Jonas Glemža (Lubekas), dir. Martinis Gande (Emdenas), Arnoldas Traumanis (Geesthaachts).

DEPORTACIJŲ BANGA LIETUVOJE

Londono „The Observer“ rašo: „Oficialūs paminėjimas devintų metų nuo Rusijos pagrobimo Baltijos valstybių sutapo, kaip pranešama iš Centrinės Europos, su nauja deportacijų banga iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Deportuojama į pačią azijatinės Europos gilumą.“

„Paprastai liepos ir rugpjūčio mėnesiais, kada transporto sąlygos yra geriausios, Sovietų deportacijų veikla pasiekia aukščiausią lapišnį. Ir šiais metais yra pranešimų iš satelitinų valstybių apie masines nepatikimų asmenų deportacijas ir iš pačios Sovietų Sąjungos pasienio kraštų. Prie šių deportacijų tenka įskaityti žydų deportavimą iš Baltarusijos, graikų iš Judodos jūros pakraščiu. Baltų deportacija, atrodo, yra surišta su griežta veikla okupanto, norint pasiekti viso 100% kolektyvizacijos.“

Taip baigia pranešimą britų laikraštis „The Observer“.

Patikimi šaltiniai skelbia, kad iki šio laiko iš Lietuvos jau yra deportuoti iki 800.000 žmonių. B. L.

VLIK'AS PASILIKO EUROPOJE

„Politinis ir socialinis padavinio darbas JAV dirba min. P. Zadeikis ir mūsų konsulai: gen. konsulas Jonas Budrys ir Dr. Daudzėdasis, Amerikos Lietuvių Tarybos ir visų patriotinių organizacijų bei spaudos padėdami.

Dėl to VLIK'ui atpuolė reikalas keltis iš Europos.

Dabar VLIK'Ų vadovybė sudaro 5 asmenys:

Krikščionių demokratų vadas kun. M. Krupavičius, liaudininkas Bačiulis, socialdemokratas inž. J. Kaminskas, Lietuvių Fronto atstovas J. Brazaitis ir tautininkas B. Gaidžiūnas.

— PROF. PETRAS ŠALČIUS, ekonominis mokslų daktaras, parašė monografiją „Lietuvos valstybė 1759—1864 metais“. Pirm spausdinimo, Liet. TSE „Mokslų Akademijos Ekonomikos Institutas“ ją apsarvoto...

— POETAS JOVARAS, (Jonas Krikščionas), veik visiskai praradęs regėjimą, tebegyvena Kalniškų kaimė, šiauliu apskirtyje. Jis apdovanotas „Garbės ženkliu“ ordinu. Jo žmona ir dukė gyvena Argentinoje.

— ADV. KAZYS SAUDARGAS su sesute Elena, atvykę iš tremties, apsigyveno pas savo motinos brolių, advokatą F. J. Bagočių, Bostone.

— VIKTORAS ATKOČAITIS, su šeima atvykęs iš tremties į Worcester, Mass., gavo darbą „Worcester Weavers“ fabrike, bet pirmą dieną laike darbo žuvo. Liko žmona Vladė ir mažametis sūnelis. Į laido tuves buvo atvykęs velionies brolis Jonas Atkočaitis iš Detroito.

— DR. A. S. BAKČIS, einas Lietuvos atstovo pareigas Paryžiuje, rugpjūčio mėnesį dalyvavo Europos tautų pasitarime Strasbure. Jam gelbėjo VLIK'Ų paskirti adv. B. Paramasas ir kun. J. Krivickas. Dalyvavo kaip stebėtojai.

— POVLAS TAUTVIAIŠA, Argentinon lietuviams paštamtas šachmatininkas, iš tremties su šeima atvykęs Bostonan, dalyvauja Naujosios Anglijos šachmatininkų pirmenybėse.

— KELEIVIO skaitytojų Antano ir Paulinos Streckų sūnų, J. V. Streckų, 23 m. amžiaus, 15. 8. 49 Bostone nušudė boksininkas Harry J. Norton, ginčo pasekmėje. Žmogūdis iki teisumo paleistas už 2.000 dolerių užstatą.

— ALGIS GINEIKA, 22 m. amžiaus, iš tremties su šeima atvykęs į Venezuelą, žada būti pirmas lietuvis studentas Caracas universitete, inžinerijos fakultete.

— ADV. ZIGMAS TOLIUSIS, žymus liaudininkų veikėjas, buvo paleistas iš bolševikų kalėjimo, bet dabar vėl sumtas.

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— KIPRAS BIELINIS atvykęs į JAV dirba „Keleivio“ redakcijoje.

— KANADOJE susikūrė trys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje skyriai.

— PROF. MYKOLAS BIRZIAKA iš Vokietijos atvyko į JAV.

— DR. V. JODEIKA profesorius Portland, Oregono universitete.

Pasa

STEIGIAMAS AMERIKOS LIETUVIŲ MUZIEJUS

Dr. Gen. V. Nagius-Nagevičius pakiektė tokį projektą A. L. Tarybai: šiuo svarbiu momentu, kada pasaulyje vyksta visų sveikų jėgų koncentracija pagelbėti prisikelti mūsų tėvynei Lietuvai, atrodo, vertinga būtų sukurti Amerikos Lietuvių Tarybos šimioje ypatingą propagandos įstaigą, panašią į Vytauto Didžiojo Karo Muziejų Lietuvoje.

Tokia įstaiga, žinoma, pradžioje būtų savo mastu visiskai nepanašai ir minėtą muziejų, bet ji galėtų būti kuriama tuo pavyzdžiu ir būti panaši į jį savo dvasia bei sistema.

Esu tikras, kad tokia įstaiga galėtų būti gerai panaudota lietuvių sąmoningumui šiame krašte palaikyti bei stiprinti ir stiprinti mūsų jėgas kovoje už Lietuvos laisvę.

Šis muziejus bent iš dalies turėtų būti kilnojamas ir pritaikytas tarptautinei Lietuvos Nepriklausomybės propagandai. Lietuvai nepriklausomybę atgavus, atitinkamais dublikatais galėtų papildyti Vytauto Didžiojo Muziejaus skyrių.

Atrodo, kad sąlygos leisti man tokį muziejų tvarkyti, nereikalaujant atlyginimo už tą darbą. Reikėtų pagalvoti tik apie šokias tokias išlaidas patalpai bei eksponatų tvarkymui, kurios pradžioje būtų minimalios. Pradžiai užtektų tam tikslui nors vieno kambario, nors ir privačiame name.

Tokio Muziejiaus struktūrą siūlyčiau štai kokią:

I Skyrius
Senovės ir dabartinių laikų Lietuvos istorijos svarbiausi momentai.

II Skyrius
Senosios Amerikos Lietuvių imigracijos pradžia. Draugijos, parapijos, spaudai, mokykloms, rūpėšiai Lietuvos reikalais, I ir II Pasaulinio karo metu veikimas, dabartinis veikimas.

III Skyrius
Tremtiniai II Pasaulinio karo metu Amerikoje ir kitose kraštuose. Kultūrinė veikla Vokietijoje, Austrijoje ir kitur. Universitetas, gimnazijos, ansambliai, chorai ir kt.

IV Skyrius
Menas ir tautodailė. Amerikos lietuviai ir tremtiniai dailininkai. Muziejiaus priežiūrai ALT, galbūt, turėtų sudaryti specialų komitetą, iš kurio priklausytų nuo ALT. Jei Tarybai tai būtų priimtina, išskeldamas šią mintį pasiūlau ir savo patarnavimus to muziejiaus organizavimui.

Esu įsitikinęs, kad per trumpą laiką visomet sudėtų į jį vertingų ir apsaugotinių eksponatų, ypač dokumentų, ir tai nepareikalautų didelių lėšų.

Vytauto Didžiojo Karo Muziejiaus Steigėjas ir buvęs viršininkas Dr. V. Nagius.

1492, E. 107th. St., Cleveland, Ohio, USA.

„DRAUGAS“ APIE VENEZUELOS ŽEMAITI

Dienraštis „Draugas“ taip rašo apie Ramoną Klova, tūlą laiką gyvenusį Argentinoje, „A. L. Balsas“ pastogėje ir dabar nenutraukusių ryšių su mūsų laikraščiu:

„Ramonas Klova, nepriklausomoje Lietuvoje buvęs prekybininkas, per pirmąją bolševikų okupaciją jį su šeima pabėgo į švediją ir ten išgveno pustrėčių metų. Vėliau pats vienas, leidosi į pasaulį ieškoti laimės. Apkeliavęs Argentiną, Braziliją, Kolumbiją, Haiti, Porto Rico ir USA valstijes, apsisėjo Venezueloje. Čia išsikvietė iš Švedijos ir savo šeimą. Dabar jau su virš metais laiko dirba Maracaibo uoste „Lykes Lines“ inspektoriumi. Gauna 900 dol. algos į mėnesį. Jis yra veiklus bei susipratęs lietuvis, uoliai palaiko lietuviškąją spaudą, gerai naudojasi įvairiomis svetimomis kalbomis, bet mieliausiai kalba žemaitiškai.“

Viskas „O. K.“. Tokias algas ne bile kas gauna ir JAV. O 900 dolerių pavertus į pezus, jau patys žinote, kiek dabar susidaro.

— „KELEIVIO“ skaitytojų Antano ir Paulinos Streckų sūnų, J. V. Streckų, 23 m. amžiaus, 15. 8. 49 Bostone nušudė boksininkas Harry J. Norton, ginčo pasekmėje. Žmogūdis iki teisumo paleistas už 2.000 dolerių užstatą.

— ALGIS GINEIKA, 22 m. amžiaus, iš tremties su šeima atvykęs į Venezuelą, žada būti pirmas lietuvis studentas Caracas universitete, inžinerijos fakultete.

— ADV. ZIGMAS TOLIUSIS, žymus liaudininkų veikėjas, buvo paleistas iš bolševikų kalėjimo, bet dabar vėl sumtas.

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— ADV. P. PURANIENĖ, šinoma socialdemokratė, okupantų įkalinta Kaune.

— KIPRAS BIELINIS atvykęs į JAV dirba „Keleivio“ redakcijoje.

— KANADOJE susikūrė trys Susivienijimo Lietuvių Amerikoje skyriai.

— PROF. MYKOLAS BIRZIAKA iš Vokietijos atvyko į JAV.

— DR. V. JODEIKA profesorius Portland, Oregono universitete.

tuviai

AMERIKON ATVYKĘ LIETUVIAI TREMTINIAI

Birželio 23, 1949, laivu „Marine Jumper“ į New Yorko uostą atvyko 85 lietuvių šeimos:

Adomavičius Antanas, Alkevičius Vincas, Aluzas Mačys, Alyta Juozas, Augustas Paulius Austras Juozas, Balčiūnas Simonas, Baltrušaitis Ona, Banys Albinas, Barzda Stasys, Bausėrytė Ona, Brazilius Vladas, Briedis Jonas, Budginas Leonardas, Česna Jonas, Česonis Antanas, Dementavičius Simas, Dirksis Povilas, Gabė Juozas, Gabriėnė Nina, Gura Zigmas, Ingelevičius Silvijus, Janijūnas Juozas, Januškauskas Antanas, Jaras Alfonsas, Jerezakas Marija, Jonušas Romanas, Kanas Povilas, Kancleris Leonas, Keleivius Vicas, Klimas Adolfas, Krauskas Stasys, Labukas Nikodemus, Iškunienė Domicelė, Mačiokas Juozas, Marcinkevičius Antanas, Matulevičius Vladas, Micevičius Ona, Mikelūnas Danys, Mistulis Dominikas, Misteikis Juozas, Navickas Marija, Normanis Albinas, Pabilionis Pelikšas, Palulis Bronius, Pargauskas Alfonsas, Patlevičius Rokas, Pivarūnas Liudvikas, Pliušinaitis Bronius, Pleškus Jonas, Ptašickis Zigmas, Puleikis Jonas, Pasvaškis Albinas, Paškauskas Antanas, Raknys Stasys, Ramonis Adolfas, Raudys Stasys, Rimkevičius Juozas, Rutkauskas Marija, Šalinis Vladislavas, Šaras Juozas, Saktūnas Stepas, Šaukėnė Jadvyga, Senūnas Kazys, Senkevičius Juozas, Senkus Romualdas, Šaulienė Bronė, Šeputa Jonas, Šimokaitis Mykolas, Sinkvičienė Kazimiera, Skardis Povilas, Skirgaudas Ignas, Šlapelis Juozas, Sprindžius Olga, Starke Julius, Steponavičius Sofija, Striauskas Juozas, Švabas Marijona, Tūmanas Justas, Ubratytė Klementina, Usas Viktoras, Vasiliauskas Viktoras ir Virkulis Simas.

Birželio 25, 1949, laivu „General Muir“ į New Yorką atvyko 80 lietuvių šeimų iš Vokietijos:

Acas Franciska, Ambrozaitis Juozas, Astrauskas Stasys, Ausiejus Petras, Baipšys Vaidotas, Balčiūnas Aleksandras, Baltrušaitis Adolfas, Bungarda Zenonas, Butkus Jonas, Bartkus Jonas, Bertušis Jonas, Brazaitis Vincas, Bernotas Aleksas, Bričkutė Elena, Česnavičius Juozas, Česonis Juozas, Činčys Jonas, Dališė Bronius, Dalangauskas Ipolitas, Damijonaitis Vytautas, Dabrovolskis Mykolas, Dementevs Aleksandras, Dudenis Juozas, Garmus Julijonas, Gerulaitis Angelė, Gudauskis Jonas, Ivaskauskis Kazys, Janušauskas Juozas, Jankauskas Jonas, Jokubaitis Martynas, Jurkūnas Petras, Kasperavičius Juozas, Kavaliūnas Antanas, Keraminas Jonas, Kinderis Juozas, Kosys Jurgis, Katinienė Elena, Kleinaitis Petras, Kotzkevičius Sofija, Kubis Eduardas, Krulkyš Antanas, Lazoraitis Vytautas, Leonavičius Bronius, Masaitis Jonas, Moleris Henrikas, Mikūšis Liudvikas, Motiejaitis Vilius, Navickas Juozas, Natkevičius Ferdinandas, Norkūnas Jonas, Numgaudis Ambojejus, Pajuodis Juozas, Peldis Jurgis, Plėnys Kazys, Piliupauskas Pranas, Purinaitė Ona, Raikeličius Zigfridas, Ramonavičius Juozas, Raudys Juozas, Raslavičius Vincas, Rinkevičius Jonas, Rymas Vincas, Sagevičius Liudvikas, Šilinis Magdalena, Stankaitytė Vladė, Stėbulis Kazimieras, Suchvastovas Viktoras, Stadininkas Albinas, Spokevičius Liudvikas, Trapilas Henrikas, Turuta Pranas, Usaitė Anelė, Vaišvila Kazys, Venckus Aleksandras, Zalatorius Julijonas, Zabaraskas Eduardas, Zatorskis Juozas, Želvas Petras, Žičkus Juozas, Žygas Adolfas.

Liepos 2, 1949, į New Yorką atplaukė laivu „General Holbrook“ 92 lietuvių šeimos iš Vokietijos:

Akelaitienė Elžbieta, Aleknavičienė Petronėlė, Andriusaitis Aleksandras, Andriūšis Viktoras, Astrauskas Antanas, Atutis Aleksandras, Balčiūnas Adolfas, Balčiūnas Bronius, Baturas Stasys, Bankauskas Česlovas, Bazaras Zigmas, Bernotienė Adelė, Berzins Kostas, Bičiūnas Juozas, Bradūnas Juozas, Brazaitis Antanas, Bronskis Pranas, Chodackas Sergėjus, Cibiras Jeronimas, Čikotas Kazimieras, Čižauskas Domas, Dambrauskas Juozas, Dagsys Kazys, Diskevičius Antanas, Gaižutis Kazys, Gavelis Zigmas, Gedgautas Viktoras, Geležūnas Algirdas, Gerutis Jonas, Grudzys Antanas, Gurskis Antanas, Jankauskas Juozas, Janušauskas Jonas, Jokubaitis Pijus, Juodvalkis Anastazija, Juozaitis Antanas, Juozapaitis Andrius, Karalius Vincas, Karmazinus Aduardas, Keblinkas Pranas, Kilikevičius Jonas, Kisilaitis Viktoras, Kirutis Antanas, Kleinaitis Pranas, Kolakauskas Pranas, Kondratavičius Jonas, Kupcikevičius Antanas, Lanaukas Petras, Letmonas Juozas, Liaudanskas Juzefa, Linkis Zenonas, Liubartas Vladas, Liutermaza Albertas, Mačys-Macinskas Povilas, Malaitė Elena, Masonis Antanas, Markevičius Alfrėdas, Maslauskas Adolfas, Matulka Leonora, Maurukas Kazys, Mendelis Antanas, Mikalonis Aloizas, Mikšienė Zuzana, Navickas Petras, Neverdauskas Alfonsas, Pecevičius Sofija, Pilmonaitė Emilija, Pocevičius Viktoras

Nelygioje Kovoje su Pavergėjais

(ŽINIOS IS KOVOJANČIOS LIETUVOS)

Kas ir kada atpasakos tikrą nūdienės kovojančios Lietuvos valdą ir tų kovų kelią? Dabar dar ne visa išsiaiškinta, pasakotina. Bet kas iš švėtinųjų viena ar kita proga pabuvojo Lietuvoje, tie visi juste juto, kad mūsų tauta visomis priemonėmis ir įvairiais būdais kovoja dėl savo tėvynės laisvės. Visa Lietuvos atmosfera tiek yra persisunkusi ta kova, kad kiekvienas, kas tenai buvo, jautė kiekviename žingsnyje lietuvių dvasios atsparumą. Esą visai negalimas daktas, kad rusams pavyktų palaukti lietuvių kovingą dvasią. Tiek esą lietuvių gudriai veda tą kovą, kad šiam milkinui sudaro daug rūpesčių. Tai tikrai mažutis kupetas verčia iš ratų didžiulį vežimą.

Štai ką visai neseniai grįšęs iš nelaisvės vienas buvęs vokiečių karys pasakoją:

Jisai, kurį laiką nelaisvėje buvęs rusų žemėje, vėliau buvo perkeltas į Lietuvą. Čia buvo uždarytas Praverdžių esamoje belaisviams stovykloje. Dirbęs Lietuvos miškuose ir buvęs darbuose kitose Lietuvos vietose. Esą Lietuvos miškai neramūs ir nesaugūs. Čia rusų kareiviai pavieniai nedrįsta net dienos metu savo nosį kišti. Ne są niekas tikras, kur ir kada galima susitikti su lietuvių partizanais, ar tai jų pavieniais asmenimis, ar jų didesniais ar mažesniais būreliais. Girdi, šiaip partizanai nesą priekabingi, ramūs ir bereikalingai neišsiskvoja, bet jei tik pajunta, kad jiems pavojus gresia, jie ūmai su savo priešais apsidirba. Kad ir vokiečiai belaisviai būvo labai saugojami, niekur negalėjo iš savo stovyklų be sargybų išeiti, kad ir neturėtų jokių ryšių su vietos gyventojais, o vienok jie tikrai žinojo, kad tokių partizanų esama ir kad jie kiekviename žingsnyje budi ir kas reikia daro, veikia. Tokių kovų pėdsakus daugel vietų tie belaisviai patys pastebėjo ir suprato, kad tai partizanų darbas.

Tarp daugelio tokių smulkesnių atsitikimų štai esą vienas jų. Girdi, dienos metu į vokiečių belaisvių stovyklą atvyksta pilnas sunkvežimis uniformotų rusų saugumo vyrų. Jie atvyko ūmai, visai netikėtai ir ne laukiai. Elgėsi griežtai ir skubiai. Tos stovyklos vadovybei kietai įsakė duoti kelioniką vokiečių belaisvių būk artimoje vietoje keliui sutvarkyti. Visa taip buvę staigiu ir ūmu, kad belaisvių stovyklos vadovybė nei atskirėsi nespėjo ir tą įsakymą viena akimirka įvykdė.

Tasai sunkvežimis su palmtais vokiečiais belaisviais išvyko. Ir tik rytojau dieną mes visai netikėtai patyrėme, kad vakarykščiai to sunkvežimio būta partizanų ir tie tariamieji rusų saugumo valdininkai buo ne kas kita, kaip kovojantieji lietuviai...

Kam jie buvo paėmę tuos vokiečius belaisvius, taip mus ir nepavyko patirti, — sako tasai belaisvis.

Nuo tos dienos vokiečių stovykla dar labiau buvo saugojama. Sargybinių skaičius buvo sudvigubintas ir visuose stovyklos kampuose buvo pastatyti bokšteliai, o juose padėti didieji kulkosvaidžiai. Sargybiniai čia tūnojo, saugojo. Kulkosvaidžių šėšelyje jautėsi visai saugiai. Visai netikėtai, taip pat dienos metu, miške pasirodė įtartinų vyrų būrys. Būk jie buvę ginkluoti. Kilo lermas. Buvo įsakyta į tų vyrų būrį paleisti kulkosvaidžių kulky kruša... ir visų didžiausiam nusistebėjimui, nei vienas iš tų kulkosvaidžių neveikė... Tų įtartinų vyrų būrys visai ramiai laikėsi, stebėjo stovyklos pakrūsius ir nusigandusių rusų sargybą... Tie įtartinai vyrų miške juokėsi ir kiek pastovėję, dingo iš kur buvo atėję.

Mės būvę vokiečių kariai belaisviai negalėjome atsigėrėti tų lietuvių partizanų drąsa ir jų apskrūmu bei gudrumu. Pavojui dingus, rusai sargybiniai keikė kaip imandydami ir grūmote grūmote lietuviams partizanams, bet jau buvo šaukštai po pietų, — tvirtina buvęs vokiečių belaisvis.

Tasai vokiečiai belaisviai, dabar jau grįšę į Vokietiją, dar pasakoja, kad vieną kartą vakarop jie arkliais vežėsi sau maisto. Toji gurguolė buvo tikrų karių gražiais privolumais, — pastebi tasai vokiečių buvęs belaisvis.

Jisai tiesiog negali atsigėrėti lietuvių partizanais, jų didvyriškumu, drąsa kovose už savo tėvynės laisvę. Esą tai visoms pavergtoms tautoms gražus pavyzdys.

O juk tokia maža tauta kovoja su tokiu milžinu ir toje kovoje nepalūžta, energijos nepraranda ir šventai tiki tą kovą laimėti! — Taip baigia savo pasakojimus apie Lietuvos partizanus.

Tarp buvusių vokiečių karių belaisvių dabar grįšusių į Vakarų Vokietiją, nemaža pasitaiko tokių, kurie yra buvę Lietuvoje ir savo parodymiais tvirtina, kad ir šiuo metu nėra palaužtas mūsų tautos kietas atsparumas prieš okupantus ir teigiamai atsiliepia apie mūsų žmonių dedamas pastangas savo tėvynę išlaisvinti. Taip pat jie tvirtina, kad Lietuvos žmonių tarpe jie vienu ar kitu būdu pajutę, kad jų sunkiai belaisvių padėčiai užjautę tai esą žmonės, kuriems šių sėmų metu žmoniškumas nesą svetimas. — V.

ir sugebėjimu taip ūmai tokią operaciją atlikti. O kartu kokios būta riteriškos elgsenos, o juk tai būta partizanų... Ne, tai tikri kariai su visais tikrų karių gražiais privolumais, — pastebi tasai vokiečių buvęs belaisvis.

Jisai tiesiog negali atsigėrėti lietuvių partizanais, jų didvyriškumu, drąsa kovose už savo tėvynės laisvę. Esą tai visoms pavergtoms tautoms gražus pavyzdys.

O juk tokia maža tauta kovoja su tokiu milžinu ir toje kovoje nepalūžta, energijos nepraranda ir šventai tiki tą kovą laimėti! — Taip baigia savo pasakojimus apie Lietuvos partizanus.

Tarp buvusių vokiečių karių belaisvių dabar grįšusių į Vakarų Vokietiją, nemaža pasitaiko tokių, kurie yra buvę Lietuvoje ir savo parodymiais tvirtina, kad ir šiuo metu nėra palaužtas mūsų tautos kietas atsparumas prieš okupantus ir teigiamai atsiliepia apie mūsų žmonių dedamas pastangas savo tėvynę išlaisvinti. Taip pat jie tvirtina, kad Lietuvos žmonių tarpe jie vienu ar kitu būdu pajutę, kad jų sunkiai belaisvių padėčiai užjautę tai esą žmonės, kuriems šių sėmų metu žmoniškumas nesą svetimas. — V.

Kalbos Grynumas

Mūsų kalba ir spausdintas žodis laisviau pasireiškė šio šimtmečio pradžioje, o išėjo į viešą gyvenimą vien Nepriklausomybės atgavus. Ilgais rusų priešpaus metais, lietuvių kalba buvo stebimai bažnyčiose lenkiškos įtakos, ir tiesioginiai persekiojama viešame gyvenime atėjūnų valdžios. Beto, uždraudus spaudą, jos vystimasis ir prisitaikymas prie naujų gyvenimo sąvokų ir pažangos, liko nepaprastai suvaržyti. Nieko todėl stebėtina, kad mūsų gimtąjai kalbai vėl pilnai pasireiškus laisvoje apyptovėje, joje rado si labai aukštą skaičius visokio plauko svetimųjų. Del tos priežasties, nuo pat pirmųjų mūsų nepriklausomo gyvenimo metų, mūsų kalbininkai, ir aukštesnio išsilavinimo susipratęs visuomenės sluoksnis, turėjo padėti daug pastangų, iki lietuvių kalba liko galutinai apvalyta nuo „dziogorių“, „česų“, „pėnyčių“, „dūšių“, „pa-dūškų“, „čevėryčių“, „mylistų“ ir šimtu kitų panašių „pagrašinimų“, kurie mums garbės tikrai nedarė. Jų vietoje tapo atgaivinti tikri lietuviški žodžiai, kurie, svetimųjų viešpatavimo metais, buvo numstumti užuomarišon.

Kurdami Tėvynėje dvasiniai gyniai lietuviška pasauli, meno, mokslis ir kitose srityse mes palinkom į Vakarų Europą, užmezgdami santykius ir sendami žinių ir patyrimo iš V. Europos kraštų. Šie nauji ryšiai, tačiau, palietė ir mūsų kalbą — atsirado joje eilė prancūziškos, vokiškos ir angliškos kilmės žodžių; kai kurie jų neturėjo atitinkamų žodžių mūsų kalboje, kiti užėmė vietą lietuviškių.

Antrasis pasaulinis karas ir žymios mūsų tautos dalies išsiskaldymas po V. Europos kraštus, mus glaudžiai suvedė su Vakarais. Ir taip, metams bėgant, tiek mūsų gyvojo kalbon, tiek spaudon, ėmė skverbtis, kas kart platusiu mastu, naujos svetimybės.

Svetima aplinkuma ir svetima kalba viešame gyvenime daro, daugeliui net nepastebint, rimtos įtakos ne tik mūsų eliniamis tautiečiams, bet ir spaudai, draugijų vadovybėms, ir net mūsų vadovaujantiems asmenims tremtyje.

Keistai ir neįkainiai skamba lietuvių kalboje tokie žodžiai kaip „char-ta“, „lojalus“, „sugestuoja“, „alijansas“, „demaršas“, „deportuotas“, „lageris“, „startuoja“, „maštabas“, „ratifikuotas“, „industrialinis“ ir kt. Šimtai panašių svetimybų, kas kart plačiau vartojamų, išstūmia iš mūsų kalbos gražius ir tikslūs lietuviškus žodžius.

Suprantama, kad dirbant sunkiose tremties apyptovėse, dažnai trūkstant ir būtiniausių darbui, sunku nuolat galvoti apie vartojamos kalbos grynumą. — Vistiek, negalime būti visiskai atalaidūs mūsų pačių atžvilgiu šioje srityje. Turime atminti, kad vartodami mūsų kalbą kasdieniniame gyvenime ar spaudoje, esame atsakingi už ją prieš ateinančias kartas. Taip, kaip stengiamės išlaikyti mūsų tautos dvasią, privalone ne tik išlaikyti mūsų kalbą gražia ir gryna, bet ir, kiek galime, ugdyti ją, pritaikant prie

gyvenimo pažangos ir naujų sąvokų. Tai yra nepaprastai svarbu dabartiniu metu, kai mūsų Tėvynėje lietuvių kalba yra atsidūrus tokioje padėtyje, kokią ji buvo spaudos draudimo ir murtavojiška laikais.

Lietuvių kalboje jau yra prigiję šimtai svetimų žodžių nuo senesnių laikų; daugelio jų, kaip „organizacija“, „faktas“, „federacija“ ir kt., nebegalėsim pakeisti savais išsireiškimais ne-tolinio ateityje. Iš kitos pusės, tokius žodžius kaip „moraliai“, „materialiai“, „specialybė“, „kontraktas“, „deklaracija“, „manifestas“ ir daugelį kitų, galėtumėm lengvai pakeisti savais, lietuviškais, žodžiais, žymiai patobulindami mūsų kalbą.

Visiems, todėl, vertėtų atkreipti ypatingą dėmesį į šį klausimą. Tam tikras kiekis atsargumo ir atydomo vartojant gimtąją kalbą, nereikalauja ypatingų pastangų, atneštų neįkainojamą naudą lietuviškos palikymui.

Leonardas Sruoga
Buenos Aires, 10. X. 49.

IS GYVENIMO OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Ligoniam nėra vaistų

Valdiškuose dvaruose (kolchozuose) vergų darbus dirbant lietuviai negau-na vaistų, kad ir kažkaip sirgtų. Vais-tai duodami tik viršininkams.

Daugelis Lietuvos gyventojų rašo laiškus savims į užsienius, kad atsity-penti penicilino ir streptomycino, nes jeigu ir mirtų jų negavus, okupantai žmonėms jų neduoda. Taipgi nėra jokia užtikrinimo, kad nusluntus nepa-siima okupantai, nes viena prašiusi vaistų savo sesutei parasė, kad „aš tuos vaistus mačiau“...

Grižę iš Sibiro kalba

Daugelis stovyklų, kur kankinami lietuviai Sibire, esančios apie 100 km. aplinkui apsuptos vandeniu, raistais ar peikėmis. Iš jų negalima nei išeiti, nei išvažiuoti. Maistas į čia pristatomas specialiai pastatytais ir stropiai saugomais tiltais, arba lėktuvais. Vis dėlto esą galima tam tikrais at-vejais nusipirkti leidimą ir neoficialiai apliešti kančių vietą.

Dalis gyventojų — tremtinių Sibire gyvenanti laisvai, kiti gi kalinami priverčiamųjų darbų stovyklose. Su laisvai gyvenančiais palaikomas ryšis laiškais, kurie nueina punktualiai.

Rusų Menas Vilniun

Vilniuje netrukus bus atidarytas rusų dailės galerijos Tretakovos vardo skyrius. Čia bus išstatyti rusų dailininkų: Repino, Korino, Aivazovo-kio, Rylovo, Gerasimovo, Visiljevo, šiškinio, Serovo, Baratkino, Deregaus, Andrejavo ir kt. darbai.

Dizertacijos

„Tiesoje“ paskelbtas daviniais, birželio mėn. Vilniaus valstybiniam Universitetui dizertacijas gynė šie as-meny: Dr. B. Voronkovas — „Zvaigždinis trijų kūnų problemos at-vejis“, dr. P. Norškūnas — „Skilvio ir dvylikapirštės žarnos opų etiopatogenezės klausimu“, dr. B. Efrosas — „Teofinų opų apatinės galūnės gydymas homopatiškos konservuotos lavono taikinės peršotinimu“. Jų oponentais pakviesti: Prof. Šemaitis, Mockus, A. Jucys, V. Korchovas, J. Yariemakis ir kt.

Kupiškis nenori šlamšto

„Nušalyje nuo tarybinės knygos platinimo laikosi ir Kupiški apskrities prekybos taktai. Knygos, esančios Subačiaus kooperatyva, jau visiskai nubluko. „Sąjunginės spaudos“ Kupiški apskrities valdčių skyriai taip pat prie šio darbo mažai tepri-deda. Apskritis spaudos platinimo

Atviras Laiškas

Gerb. „A. L. Balsas“ redakcijai! Malonėkite patalpinti šį laišką.

Urugvajuje spausdinamas laikraštėlis „Darbas“ prasidengia spaudos ribtumui pasisakdamas, kad dėl asmenišku sumetimų reikalinga vado-vaus kerstu prieš Nepriklausomos Lietuvos atstovą P. Amerikioje dakta-rą K. Graunžinį. Prie kitokių mūsų tautos gyvenimo apyptovų į tai ir at-sakyti nevertėtų, nes pasitaiko ir to-ki „visuomenės veikėjų“, kurie sa-vo asmeniškus daugiausia vertina; be šiais laikais skiepijimas kersto į lietuvių sąmonę ir jų kiršinimas vienu prieš kitus patarnauja rusams — Lietuvos okupantams ir kerčia lietuvių tautos kovai prieš jos okupantus.

Minėtas laikraštėlis sako: „Vienas fašistas, Smetonos atstovas; kitas — socialdemokratas, fašistinio smurto išrėmtas iš Seimo. Dabar abu kalba iš tos pačios tribūnos... Var-toja vienodus žodžius, vienodais pra-simymais plūsta tarybine Lietuva.“

Darbieliai norėtų, kad Lietuvos de-mokratinė visuomenė, prieš kurią bu-vo padarytas gruodžia 17 dienos per-vežimas, dabar būtų į rusų glėbį ir taip galvotų, taip saikytų, taip darytų, kaip nori Lietuvos okupantas rusas. Bet Lietuvos demokratinė visuomenė yra sveikas tautos elementas ir jai daugiau rūpi ne asmeniška, bet Lietuvos ateitis ir jos nepriklausomybė. Ji kovodama už Lietuvos laisvę su carų valdoma Rusija su-tartinai veiks su visomis lietuvių vi-suomenės srovėmis, kurios prisidėjo prie šios kovos. Tų pačių veikimo principų ji laikosi ir dabar reikšda-ma savo pasipiktinimą prieš dabarti-nius Rusijos valdovus, kurie brutales jėgos priemonėmis pavėgė lietuvių tautą, pasisavino jos žemę ir turtus, o savo barbarizmo ir imperialistinių veiksmų pateisulinimui dar drįsta sa-kyti už Lietuvos ribų gyvenantiems lietuviams ir bendrai pasaulio visuome-nėi, kad jie esą Lietuvos daragai, kad jie išlaisvinę Lietuvą. Jeigu rusai nori būti Lietuvos draugai, tai lai jie pasitraukia su savo tankais, ka-riūnėmis ir policijos kadrais už Lie-tuvos ribų ir leidžia pačiam mūsų tautai laisvų rinkimų keliu sudaryti sa-vo krašto vyriausybę. Bet dabar, kai jų kariūnėms stovi Lietuvoje, kai Maskvos vyriausybės vidaus reikalų komisariato atstovai Lietuvoje duoda parengimus Tarybų Lietuvos policijai, kad ji gaudytų ir baustų lietuvius, tai, Lietuva ne laisva, bet pavergta. Ji pavergta daug žiauriau, kaip carų laikais.

Gerbiamieji darbieliai ir bendrai ta lietuvių visuomenės dalis, kurie, da-vatikiškai klūpėdami prieš dabarti-nio Rusijos diktatoriaus pavelską, de-datės Lietuvos patriotais, pagal-vokite ką darote. Vadintis Lietuvos patriotu, bet tarnauti sveti-mos tautos — Rusijos reikalams, ka-sant duobę savo tautai, yra ir ne-lietuviškas ir ne geras darbas. Juk jūs, akiai pildydami rusų paleipimus, norėjote įtikinti net Urugvajaus Respublikos preziden-tą, siuntėte raštus, improvi-zavote delegacijas, kurios, ginkluotos Kremliaus kombinacijų išmintimi, aiš-kino Urugvajaus valstybės vyrams, kad daktaras K. Graunžinis esąs ne Lietuvos valstybės, bet Smetonos at-stovas. Ir kas gi is to išėjo? Patys save kompromitavote at-sistodami į Lietuvos oku-pantų poziciją. Urugvajaus vyriausybė, o taip pat ir kitos P. Ame-rikos valstybės, pripažįstos daktarą K. Graunžinį Nepriklausomos Lietuvos (o ne Smetonos) atstovu, kurią Sov. Rusija, susitarusi su Hitleriu ir lau-zydama tarptautines sutartis, brutales jėgos priemonėmis yra okupavusi. Pasakymas, kad Lietuvos atstovas at-stovauja ne Lietuvą, o Smetoną, jus pačius kompromituoja, nes jeigu taip, tai Sov. Rusijos atstovas Urugvajuje yra ne Rusijos, bet Stalino atstovas. Jeigu jis tokiu pasireiškė, tai jau senai iš čia būtų iškraustytas.

Kai dėl to, kad lietuvis prieš lietu-vių turėtų piktna, tai čia yra jūsų apstikimas. Vienos motinos vaikai palieka savo tarpusavus nesutikimus, kuomet į jų namus lauziasi išorinis priešas, kuris juos visus norėtų sunai-kinti. O juk ir mes lietuviai esame visi vienos motinos, Lietuvos, vaikai, taigi natūralus tautos apsigynimo prin-cipas mus visus pastato į bendrą tau-tos apsigynimo poziciją prieš išorinį priešą. Lietuvių gali būti kairūs ar dešiniūs, bet jis turi būti lietuvis ir gin-ti savo tautos reikalus. Bėgti į Lietuvos pavergęjį poziciją ir pliti nuodus ant savo tautiečių yra negražus ir ne lietuviškas darbas.

Su pagarba:

Pranas Vikonis.
Montevideo, Urugvaj, 26. 9. 49.

skyrizaus vedėja drg. Bragina mano, kad knygos platinimas yra ne jos reikalas — rašo „Tiesos“ koresponden-tas L. Augulis iš Kupiški.

„Suvisuomeninami“ ir Arkliai

Kaip skelbia „Tiesa“, įstodami į kolchozus lietuviai škininkai turi dar sumokėti stojamusius mokesčius, ku-rių nesumokėję nesą primami. „Tuo pačiu metu turi būti suvisuomeninti arkliai, žemės ūkio inventorius, ūki-niai pastatai, sėklės, pašaras. Suvi-suomeninamt primatitas turtas yra kolūkio nuosavybė, šio turto šeimini-kas yra tik kolūkis, daugiau niekas.“ („Tiesa“ 1949. 6. 7).

Kas Kaip Remia „A. L. Balsą“

SVEIKINIMAS IS SALŲ

Esu labai patenkintas „Argentinios Lietuvių Balsas“ spaudos darbu ir džiaugiuosi tautiečiais, kurie sugeba išvermingai darbuotis mūsų tautos ir kultūros gerovei. Todėl labai nuodirdžiai linkiu, kad išvertute ligus me-tus šiame kliniame darbe, kuris nau-dingas ne tik mums, senesniems Lie-tuvos išeiviams, bet ir čia augančiai jaunajai mūsų kartai.

Pietų Amerikos lietuvių visuomenę „A. L. Balsas“ taip žadina, kaip Ku-dirkos Varpas!

Priedas \$ 15.—
Su gilia pagarba,

Juozas Rastauskas.

Islas Ibcuy, 28. 9. 49.

PRENUMERATAS APSIMOKĖJO:

- Povilas Kubiliūnas ir \$ 30 a.,
- Juozas Markūnas ir \$ 10 aukų,
- Emilija Dževeckienė ir \$ 10 a.,
- Jurgis Stakys ir \$ 5 aukų,
- Prof. Juozas Mačernis ir \$ 5 a.,
- Antanas Žukauskas ir \$ 2 aukų,
- Leonas Genovaitis,
- Emil Jackaitė-Kavaliauskienė,
- Albertas Neagražius,
- Jonas Strazdas,
- Juozas Milimavičius,
- Jurgis Mažeika,
- Vytautas Janulaitis,
- Pranas Totilas,
- Antanas Sipelis,
- Adolfas Siperka,
- A. F. Sweetra,
- Albinas Sirtautas,
- Juozas Venuskas,
- Antanas Navickas,
- Serafinas Stalioniūnas,
- Augustas Elzulis,
- Stasys Petruševičius,
- Pranas Alanskas,
- Andrius Tunikaitis,
- Anupras Gasėnas,
- Juozas Saroka,
- Marija Mardosaitė,
- Juozas Leskevičius,
- Petras Sakalauskas,
- Jonas Gasiūnas,
- Vladas Juška,
- Steponas Šleika,
- Romaldas Norbutas,
- Algimantas Auštra,
- Ignas Padvalskis,
- Petras Tauteris,
- Jonas Noreika,
- Adomas Pakulintis,
- Bronius Palilonis,
- Inž. Antanas Mikalauskas,
- Liudas Jakavičius,
- Ceslovas Ramanauskas,
- Pranas Izokaitis,
- Juozas Anuškevičius,
- Kazimieras Norkus,
- Kazimieras Meškauskas,
- Kokibius Žukas,
- Henrikas Kripavičius,
- Stasys Antanavičius,
- Valerijus Pocius,
- Juozas Siminkevičius,
- Stasys Mackevičius,
- Pranas Zygas,
- Adomas Rudėnas,
- Jurgis Kalavinskis,
- Adomas Jankauskas,
- Antanas Kuzas,
- Antanas Matačiūnas,
- Gustavas Andriulaitis,
- Bronius Leskauskas,
- Petras Svencėnas,
- Feliksas Vitkauskas,
- Andrius Ramanauskas,
- Dr. Stasys Sirtus,
- Feliksas Satyga,
- Albina Satygaitė,
- Dr. Jonas Narbutas,
- Mykolas Krasinskis,
- Juozas Pušneraitis,
- Antonio Čekčiukas,
- Elena Klībingaitienė,
- Nelida Krivickienė,
- Boleslovas Anelaukas,
- Aleksas Kuzelis,
- Mykolas Limba,
- Pranas Smalstys,
- Vincas Fauskaitis,
- Vaclovas Sviderskas,
- Stefanija Kontautaitė-Flores,
- Kazimieras Sirvydis,
- Vladas Stunskas,
- Liudas Krugiškiis,
- Jonas Žiūznys,
- Pranas Šalvaitis,
- Adolfas Zemaitis,
- Anelė Turlienė,
- Susivienijimas Liet. Argentin.
- Povilas Miliauskas,
- Juozas Rastauskas,
- Andrius Kubilius,
- Juozas Girbulėnas,
- Jonas Stravinskis,
- Povilas Garolis,
- Kazys Šiaudnikis,
- Lionginas Rečūnas,
- Feliksas Masinlis,
- Antanas Žvaliauskas,
- Agota Gudinienė,
- Adolfas Gikaras,
- Jonas Montvidas,
- Antanas Umbras,
- Vladas Kulikauskas,
- Viktoras Liauda,
- Kazimieras Sadukas,
- Stasys Dankas,
- Jurgis Gervė,
- Pranas Gaidauskas,
- Jonas Jankauskas,

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

KEYZIAI

Vinco Ramono romanas valdžiuojąs bolševikmetį Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 — lietuviškos knygos su-kakties — metais, 286 pal. Premijauta 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 518 pal. Viršelis dail. P. Osmolekio. Vėl-kalas šimono latvių rašytojo Emilio Skujenkeio išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsas“ Redakcijoje, Boedo 737.

Spauda

ATSICISTA PAMINĖTI.

* „KNYGŲ LENTYNA“ persikėlė į JAV. Lietuvių Bibliografinės Tarybos direktorius A. J. Ružancovas, prašydamas, kad visi Pietų Amerikos lietuvių leidiniai jam būtų siunčiami nauju adresu, „A. L. Balsas“ Redakcijai rašo:

Birželio 28 d. 1949, užbaigiau darbą Europoje. Per 3 su puse metu suregi-stravau ten 830 knygų ir brošiūrų, iš-leistų tremtyje. Rugpjūčio mėn. 17 d. atvykau į JAV ir pradėju siųdinti darbą. Dabar, atrodo, tektų registruoti viso pasaulio lietuvių leidimus, tiek tremtinių, tiek išeivių gausingose lietuvių kolonijose. Labai prašyčiau per savo laikraštį pakviesti visus lei-dėjus, ypatingai Jūsų krašte gyvenančius, siuntinėti Tarnybai knygas ir periodinius leidinius, kad mūsų spau-dos produkcija kuo pliniausiai būtų atvaizduota Tarnybos leidžiamajame biuletenyje „Knygų Lentyna“. Sekantį numerį (6-8), jau rengiu spau-dai. Biuletenį apsiėmė leisti LTB Memingeno apylinkės Komitetas Ba-variijoje.

Prasyčiau paskelbti mūsų naują ad-resą: Mr. A. J. Ružancovas, Lithuanian Bibliography Service, 203 Maison Str., Westville, Ill., — USA.

COMUNICADO DO CONSULADO DA LITUANIA EM SAO PAULO, BRASIL

Lietuvos Konsulato Biuletenis už pirmąjį 1949 metų pusmetį, Nr. 114/115, 20 puslapių. Gerb. Lie-tuvos konsulas Brazilijoje, p. A. Polišaitis parodo daug pasivertimo ir sumanumo, patiek

Moteris ir Pasaulis

SU SAVOM PRIGIMTIM

Kad kirvis kotą atitiktų, nėra taip jau lengva. Žmogus vis dėlto turi pridėti savo ranką: arba kirvį perkalti, arba kotą pertašyti. Ir žmonės dažnai neatitinka ne tik savo būdų, bet ir fizine savo prigimtimi. Yra skirtingų žmonių tipų: vieni kūniški, kiti dvasingi, arba vieni daugiau kūniški, kiti mažiau. Kūniškosios natūros — gaivališkos, aistringos, lengvai nepasotinamos. Pasirinkusios dvasingus partnerius, šios natūros būna nepatenkintos, priekaištaujančios, o ne kartą ima darytis į šalis. Ir mažiau kūniški tipai jaučiasi nelaimingi: išsėmiami fiziškai, laisvomi dvasiškai. Tų pačių dalykų vienam atrodo per daug, kitam per mažai, ir šiaip per ilgą laiką padėtis pasidaro abiem pusėm nepakeliamą.

Apie tai mažiausia kas kalba. Nes kam gi galima apie tai kalbėti! Ir kas pagaliau šitai suprast? Kūniški tipai nuėina neištikimybės keliu — ir šeima atsuduria kryžkelėje. Sulaukęs vieną žmogų, toks tipas eina lauzyti kitų.

Pagalvoti ir apsidairyti reikia iš anksto, ruošiantis į šeimą. Pažinti šiuos tipus galima, nereikia tam nė didelių mokslų. Ana, vienas 27 metų vyras įsimylėjo 20 metų mergaitę. Iki ausų, kaip sakoma, įsimylėjo. Paprastas berniukas, mažai mokslų ėjęs, bet galvą ir širdį Dievas jam buvo davęs gerą. Jis pastebėjo, kad mergaitė — kūniškas tipas. Jis pats nebuvo iš tų ir ligai lauzė galvą, ar jo jėgų užteks šeimyninei meilei, į kurią jis šturėjo labai rimtai. Po pusantų metų vis dėlto jis atsiskė pasėkti savo širdimi. Pasirinko praėjus kiek laiko, kitą mergaitę, labiau atitinkančią savo prigimtį, su ja sukūrė šeimą ir, atrodo, nebus per daug apsiropkęs.

Pastebėjus skirtumą per vėlai, vis tiek reikia kas nors daryti. Jeigu kirvis su kotu turi sudaryti vienumą, tai vienam arba antram tenka prisitaikyti. Reikia rasti vidurį — protinę, pakenciamą. Fiziškai stipri prigimtis yra sukurta ne tik vienam kuriam tikslui, bet įvairiems — ir darbiui, ir kūrybai ir sportui. Pertrafomoti galima šias jėgas kitais pavidalais. Ne tik galima, bet ir reikia: kitaip jos virst kitu žmogaus fiziniu užmušinejimu ir savęs paties sumiokiojimu. Instinkta turi vadovauti protas, bitynai protas! Kitaip jis ves iš kelio ne tik patį šeiminką, bet ir visą jo šeimą. Negalima reikauti, kad aukščiau darytų tik silpnosios pusės. Išakymas „neužmušk“ įpareigoja žmones ir šiame punkte, nes kas šeimoje visas kūniškas prigimties užgaidas nori patenkinti, neišvengiamai sugriauna kito — silpnosios pusės sveikatą.

Kas apskaičiuos, kiek šeimų sugriauta dėl tos vienos prigimčių neatitikimo arba vėliau jų nesuderinamo prieštasties? Bet argi šeima nestovi aukščiau už vieno žmogaus reikalus? Kodėl tik tavo visos užgaidos turi būti pasotintos? Nedaryk kitam to, ko nenori, kad kitas tau darytų!

Sakai: kad gi būčiau žinojus... Kas gi gali viską iš anksto žinoti? Ir tėvas, motulė tau patarė, o jie tikrai blogo nenorėjo. Bent vieną dabar žinok, ką mūsų poetas (Putinas) sako: „Nėra didesnio skausmo — už meilę kilusį; nėra didesnis meilės — už skausmuose subrendusią!“

DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARĖ

ir kitos nemažiau įdomios pasakos. Pasakos apie Arlekino meilę ir apie burtininką be vardo; Kaip velnias juoduodegis blogais keliais nuėjo; Sokoladino karaviūko širdis; Tuktuko burtų laikrodžiai; Studentas iš rudostis vaistinės; Pasaka apie neramų žvejį Silvestrą; Raudonbarzdžio žydo karoliai; Raganų puota Kalnų gatvėje ir Kaip profesorius Murmilijus į Krekonavos karčiamaž važiavo.

Povilo Abelkio Lietuviškų Knygų Leidyklos gražiai išleistas Vokietijoje, gerame popierėje. Su apdraustu persiuntimu \$ 5.

Asmeniškai galima gauti „A. L. Balsas“ knygyne, Av. Boedo 737. Reikalaujant pastu, pinigų su užsakytais adresuokite:

„A. L. Balsas“, Casilla de Correo 303, Bs. Aires.

Neseniai gavau laišką, kuriame rašoma: „Turbūt, reiktų įsiekoti žmonių, nelaimingųjų už mus, nes esame vienas antrą praradę. Net minties neprileidau, kad gyvenimas gali būti sugriautas ir be jokios kaltės, vien dėl nelemtų nesupratimų... Neturiu ramybės sieloje, tik negera, negera, matant, kaip žūva mudviejų bendras gyvenimas, nėra net kompromisinės išsėties...“

Ir kodėl? Išgyventa keliolika metų, auginama keletas mažųjų būtybių, mylėta vienas antrą labiau už viską, o dabar — iš kur ta staigi praraja? Vienas antrą pradėjo įtarinėti. Bet kodėl įtarinėti? Nei viena, nei antra

pusė, atakirai paėmus nesijaučia sulaužiusi duotojo žodžio. Ir pašalėčiai, net labai artimi, nieko blogo nepastebi. Ir vis dėlto vyras daro priekaištus, kaltina neištikimybę.

Abi pusės galbūt nepastebi vienos psichologinės paslapties. Po 40-tųjų amžiaus metų vyro ir moters psichologiniai skirtumai priena tam tikros ribos: pasidaro sunku suprasti vienas antro galvoseną ir jauseną. Skirtin-gas susikuria dvasinis kompleksas, ir jis sukelia įvairių nesupratimų, pa-dina įtarinėjimus, dažnai nieko bendro neturintys su tikrove. Ir ima rėdyti aukso šiedelį ant baltų rankelių... (Bus daugiau).

Visur galvinkime tautinį mūsų liaudies meną. Paveiksle: Lietuviška sodyba Baltijos Tautų Parodoje Eutene, 1947. Ir Argentinoje yra keliolika tautiškų rankdarbių menininkų lietuvalčių.

KUO DOMISI MOTERS.

Kai kalbate su moterimis, ypač su panelėmis, (amžius nesvarbu), niekad neužsiminkite apie politiką. Jos moters labai nemėgsta ir net apie tai nenori kalbėti. Kas kita meilė. Tai bene įdomiausia tema, kurią palietus moters veidas nušvinta džiaugsmu. Tačiau meilė negali visada būti psichologinio tema. Dėl įvairumo reikėtų ir daugiau klausimų aptarti, tik visa nelaimė, kad nežinome apie ką moters labiausiai mėgsta kalbėti. Kas blogiausia, kad ir sužinoti negalime. Gerai, kad čia mums palengvina padėti amerikiečiai. Jie visu kuo gyvenime užsima, net ir menkiausiai, mūsų nuomone, klausimais.

Pavyzdžiui, kad ir tuos, ką skaito ir kuo domisi moters. Mes šiuo klausimu galvos nedžiioviname, o Amerikos laikraščiai pakartotinai skelbia anketas, atskleidžiamas moters, ką jos mėgsta skaityti. Štai anketos dalyniai:

83 nuosimčiai skaitytojų moterų pastatė pirmo vieton laikraščiuose dedamas karikatūras, 87 nuosimčiai pasisakė, kad jas labiausiai domina mados; už iliustracijomis pajavrintas apysakas pasisakė 68 nuosimčiai; už patarimus iš praktikos gyvenimo, kaip pav. sveikatos, virtuvės įtaisymo, būtų įtaisymo ir t. t. vos susirinko 48 nuosimčiai.

Užtat tarptautine politika susidomėjo tik 8 nuosimčiai.

Kaip matome, amerikietės labiausiai mėgsta karikatūras ir nemažiau ir madas, ir mažiausiai domisi politika. Be abejo, gal mūsų krašto moters ir rizikinga būtų lyginti su amerikietėmis, gal jų pamėgimai yra kiek kitokie, bet dėl politikos tai didelio skirtumo tur būt nebus. Todėl, žinodami kuo moters domisi, su jomis kalbėdami nelieskime politikos.

Kas netiki, tegu iširia savo kailiu. V.

KODĖL VAIKO KŪNAS VISADOS TURI BŪTI ŠVARUS?

Oda atlieka įvairias funkcijas: kvėpuoja, pašalina iš organizmo nereikalingus medžiagų apykaitos produktus, reguliuoja kūno temperatūrą. Be to, pro sveiką odą bakterijos negali pakliūti iš kūno paviršiaus gilyn į organizmą. Tik sveika ir švari oda tinkamai atlieka savo darbą.

Odos liaukos išdirba prakaitą ir riebalus, kurie neuvalyti greit surūgsta. Atsiradusios rūgštys erzina odą, išsukia jos uždegimą. Pro tokią sergančią odą lengva pakliūti bakterijoms gilyn į audinius, kur jos gali išsukti rimtų susirgimų, pav.: sūnavotes, kraujo užkrėtimą ir panaš.

Odos švaros palaikymui reikalinga: 1) ne rečiau kaip vieną kartą per savaitę daryti viso kūno vonią. Geriausia vonios temperatūra 35° C. 2) Kasdieną, prieš einant gulėti, situ vandeniu ir muilu prausiti veidą, kaklą, ausis, rankas ir kojas. 3) Plauti rankas prieš kiekvieną valgį muilu ir vandeniu. 4) Galvą plauti 1 kartą per savaitę.

Per valgio burnoj pasilieka maisto, ypač tarp dantų, kuris greit surūgsta. Atsiradusios rūgštys gadina dantų emalį. Dantys prakiūra, ima skaudėti ir su laiku išrupa. Jei dantys blogi, blogiau susmulkinamas yra maistas, virškinimas susilpnintas ir vaikas blogiau auga.

Dantų švaros palaikymui reikalinga juos plauti du kart per dieną minkštu šepetėliu, su paprastos kreidos milteliais. Dr. Kerpauskienė.

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPĖJA IR SUKUOTOJA „OLIMPIA“

Moderniškas galvos dabinimas c. Camacua 78 (Rivadavia 6600) Tel. 63-8575 — Bs. Aires (vyksta į klijenčių namus)

Buvusi „ESMERALDA“ šukvotoja

ŠIAURĖ GENERALO PASODINTA KALBĖJIMAN

Vokiečių atnacinamo teismas nutelė panelę Eleonor Bauer, buvusią SS kariuomenėje vyriausią slaugę su generolo laipsniu, kalėti 10 metų kalėjime už karo metu papildytus šiaurumus. Panelė E. Bauer buvo arši naci ir turėjo net generolo laipsnį Hitlerio esesininkų daliniuose.

— JUZEFA JASEVICIUTE, pernai iš tremties atvykusi į Buenos Aires, užėjusi „A. L. Balsas“ redakcijon prieš surasti jos draugę, su kuria prieš 30 metų dirbo kaip slaugė Kaukaze. Pastaroji buvo rusė, ištekėjusi už latvio ir gyveno petroleo versmų rajone. Parasėme mūsų bendradarbiui gerb. J. Švenčionui į Comodoro Rivadavia ir šandien gamvose slaugės Jaseviciūtės padėką už jos draugės suradimą. Ieškomoji gyvena Berise ir labai nužinguo Jusefos atvykimu.

Kasdieniniai Reikalai

MALONIOS VIEŠNIOS IS BARILOCHE

Is San Carlos de Bariloche, Rio Negro teritorijos, šį mėnesį vieši Buenos Aires ponis Sofia Čukaitė Verkiene ir ponis Honorata Šuksterytė Čukienė.

Verkia — žymūs prekybininkai, pernai atskivietę Čukius is Vokietijos. Viešnios aplankė „A. L. Balsas“, o taipgi vašinėjo Berisan su Meno Ansambliu, kuriame ponis Čukienė dainavo.

— TAUTISKŲ RŪBŲ KONKURSE, kurį rusė savaitraštis „Amerikos Lietuvis“ savo gegužinėje dalyvavo 8 moters. Premijas laimėjo Irena Vyciūtė už suvalkietiškus tautinius rūbus, T. Penikienė už vilniečių charakterio kostiumą ir E. Lendraitienė. Tiesėjais buvo inž. J. Kiskis, Kielenė, Kasakaitienė, Basilienė ir Kulišauskienė.

— I. ANDRIULAITYTĖ, Valė Rebnerytė ir Erna Rebnerytė Indų Globos Draugijos, Victoria, Britų Kolombijoje, rankų darbo ir meno parodoj dalyvauja su lietuvių tautiniais dirbiniais.

— RITA GREBLIONAITĖ, is Homestead, Pa., šią vasarą lankė Maryland Universiteto vasarinius kursus, o rudenį žada stoti į Duquesne Universitetą.

— ŠEŠTADIENIAIS LIETUVIŲ KLOBE, Boedo 737, Bs. Aires, griešia naujas baltiečių orkestras, naujų lietuvių muzikų vadovaujamas.

MOTERIS — AMERIKOS DIPLOMATĖ

Jungtinių Amerikos Valstybių ministeriu Liuksemburge yra ponis Perle Mesta.

JAV moters kas kart vis daugiau aukštų vietų užima valdžioje ir diplomatiijoje, jau nekalbant apie teismus, bankus ir industrijos vadovybę.

— D. LIAUGMINIENĖ, šinoma muzikė, Kolombijos sostinėje, Bogota, sukūrė lietuvių jaunimo chorą.

PROFESORE LIDIA LAKS, kuri lydes planu dainininkus, koncertuojančius Lietuvių Klubo salėje šeštadienį, 22. X. 49.

EMILIA LUOMONAITĖ-DZEVEČKA,

Buenos Aires ligininės Rawson slaugė. Nuo 8 iki 12 dirba klinikoje, Pabellon 1, Sala 2, o nuo 13 iki 20 val Sala de Niños. Susitarus ligininėje arba jos privačiame būte — c. Rio Cuarto 4567, duoda injekcijas ligoniams, nuvykdama į namus. Jos sūnus, Robertas Dzevečka, baigęs 6 klases, dabar taipgi lanko Centro Enfermeros kursus. Ši municipaliteto valdininkė ne tik pati pasiekė atskamoginos vietos, bet ir savo sūnų pavyzdinai mokslina.

VAIKŲ KAMPĖLIS

Rimas Glūdutis

ZIOGO SOKLIUKO SMUIKELIS

(Tęsinys)

Ir nubėgo, nusokliavo, Rodos, taip toli, toli. Kur nei verkė, nei dejavo žolynėliai ten žali.

Dievo margosios karvytės, Bitės, mušės ir drugiai Tarp lapelių ir gėlyčių Skraidė drąsiai ir smagiai.

O žiogeliai, pasiėmę Savo smuikelius mažus, Griežė, linksmino per dieną Margus pievos žiedelius.

Tik sokliukas liūdnas buvo, Nelinksma maža širdis, Kad smuikelis jam pražuvo: Pametė smuikelį jis.

Ir teiravos, klausinėjo, Pievos vabalus visus, Gal kuris is jų užėjęs Lankoje smuikelį bus.

Bet nė vienas jo nematė, Anei sraigė, nei pelė, Ir drugelis galvą kratė, Atsitūpęs ant gėlės.

Tik smailė ta, bitelė, Nektarėliu nešina, Sakė mačius, kaip smuikelį Miško skrudėlė viena

Tampė, vilko pro vėdryną, Užsimetus ant pečių. Aišku, kad į skrudėlyną, Ten, tarp eglių ošantių.

Neilgai sokliukas lankė, Strikt, čik-čikt sokliavo jis, Prasokliavęs visą lauką, Žiūri — girtos pakraštys.

Tai aukštumas tų medelių: Lėg dangaus tikriausiai bus! Daug aukščiau viršūnės kelia Už vėdryno šiedelius.

Debesėliai net sustojo Tarp šakų plačių aukštai, Ir po egliem, po aukštostom Skrudėlynas pūpo štai.

„Sveika, sokliukai, kur sokliuojit? Pas mane gal, į sveičius! Klausė skrudė greitakojė, Atrepliojus takučiu.“

„Sveika gyva, skrudėlyte, Pas tave einu, tikrai. Sakė man smailė bitė, Kad smuikelį tu radai.“

„Bėgdamas aš nuo plovėjų, Nuo aštrių dalgelių jų, Pamečiau smuikelį pievoj Ir surasti negaliu.“ —

„Tai gerai, sokliuk mažytis, Pas mane kad atėjai, Smuiką aš radau šį rytą“, Tarė skrudė jam linksmai.

„Ir, žinai, brangus bituli, Jo nebūtam radęs tu. Tik žiūri aš — smuikas guli Tarp žolėčių nupjautų.“

„Radęs kurmis arba silekas Sugadintų jį, tikrai. Tad palikti taip gulėti Būtų juk nebergerai.“ (Bus daugiau)

Fotografai turi tiesą, sakydami Skubink nusifotografuoti, Tai save visuomet patina!

Juokai

GREIT APSISUKANTI TARNAITĖ.

Gydytojas: — O kaip šiandieną jaučiasi vaikas? Tarnaitė: — Labai prastai. Atrodo, kad greitai mirs.

Gydytojas: — Bet ar tamsta davei kas valandą po šaukštėlių vaistų, kuriuos buvau palikęs? Tarnaitė: — Ne, aš juos visus atidaviau iš karto, kad greičiau išgytų ir taip nevertų.

GERA APSAUGA.

Sveičias restorane: — Bet ši mėsa atrodo sugedusi? Tarnas: — Nesibijok, tamsta, daktaras gyvena antrame aukšte, gi vaistinė yra čia pat už sienos.

NELEIDŽIA KALBĖTI

Žmona: — Kaip tu išdrįsai mane prie svečių barti? Vyras: — Brangioji, kai esame vieni, tu man neleidai nė žodžio ištart!

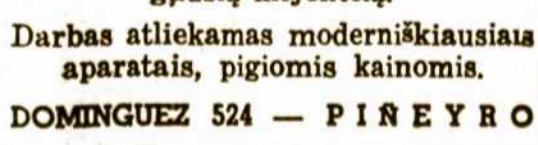
BALKSTUS VAGIS.

Tiesėjas: — Jeigu sakai, kad esi radęs šį laikrodėlį ant kelio ir nemanai pasivaivinti, kodėl jo nenuėmėt policijai? Vagis: — Atvirai pasakysiu, jog su policija nemėgstu susitikti.

PEINADOS „ENRIQUE“

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPĖJA ENRIQUE LUKASEVICIUS, savininkas pats dirba, kad patenkinti savo gausią klientelą.

Darbas atliekamas moderniškausias aparatais, pigiomis kainomis. DOMINGUEZ 524 — PIÑEYRO

Buvusi „ESMERALDA“ šukvotoja

Grožio Salionas „BERTA“

Ilgalaikis plaukų garbanavimas, daigymas, pridėjimai. — Manicura. Savininkė lietuvaite: CARLOS CALVO 418 Buenos Aires

Užsisakykit valandą telefonu: 33 - 5833

Buvusi „ESMERALDA“ šukvotoja

Buvusi „ESMERALDA“ šukvotoja

PERFUMERIA NANCY

AVDA GRAL. MITRE 2769-SARANDI

SAVININKAS JUOZAS GAIZIŪNAS.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

LATVIŲ AKADEMIKAI MINĖJO BYGOS UNIVERSITETO SUKAKTĮ

Spalio 11, 1949 Buenos Aires Lietuvos Klubu salėje, Boedo 737, įvyko Latvijos Universiteto Bygoje įsteigimo 30 metų sukakties minėjimas. Prie grafiškai papuošto bendro stalo, susėdus virš 70 svečių, magistras dr. J. Bītē tarė ispanų kalba, pabrėždamas šio istorinio pobūdžio svarbą ir peršildydamas kalbėti buv. Latvijos Universiteto profesorių, dabar profesoriaujančių Bs. Aires sostinėje La Platos universitete, prof. L. Slaucitajis, kuris, kreipdamasis į dalyvius savo gimtąją latvių kalba apsaugojo Latvijos Universiteto įsteigimo, veikimo istoriją, pažymėdamas, kur kurį fakultetų profesoriai dabar randasi. Publikai plojant, Latvijos Sąjungos Garbės Nario žmona, ponis Bītē (kurį yra šio tautybės) įteikė kalbėtojų didelį alyvų buketą iš savo sodo.

Taruo Universiteto vardu latvių akademikus pasveikino buv. to universiteto profesorius, dabar profesoriaujančius Buenos Aires universitete dr. Helmut Freymuth, vokiečių kalba atpasakodamas Baltijos akademikų ir studentų bendradarbiavimą.

Vytauto Didžiojo Universiteto vardu šį akademikų susibūrimą pasveikino buv. to universiteto profesorius, gen. min. Teodoras Dankantas, pasakydamas savo kalbą ispaniškai. Jis pristatė studentų mokytojų, baltiečių bendradarbiavimą, pabrėždamas, kad ir savo veikime „Kelio į Vilnių Beisakant“ draugiškai minėjo brolius latvius ir estus.

Šio iškilmingo akto dalyvių tarpe matėsi prof. S. Slaucitajis, magistras K. Klavins, adv. V. Karklins, inžinieriai: O. Berzins, H. Jansons, A. Minuks, S. Rubulis, A. Restbergs, A. Stalmans, Klipsons, J. Arens, inžinierius O. Sveilis ir K. Klavins, technikai Cervinskis ir Dinavietis, kap. Grambergs, studentai M. Sveilis, V. Šmits, ir kt. Iš vyresniųjų latvių kolonijos veikėjų matėsi P. Keze su žmona, ponis E. Tortorelli, operos daininikė Marta Steere. Didžiama akademikų dalyvavo su savo žmonomis. Matėsi Latvijos Sąjungos valdybos pirm. E. Klavins, vicepirm. K. Vitols, išd. F. Gaisais ir kt.

Už skanios vakarienos paruošimą gavo daug komplimentų Lietuvos Klubu bufeto šeimininkė ponis O. G. Ofinsienė, „A. L. Balsas“ leidėjas P. Ofinskas padarė visą cilę nuotrankų.

Latvijos Universiteto sukaktis Argentinoje paminėta pavyzdinčiai. Šio minėjimo atgarsiai reikšmingai nuskaudė „A. L. Balsas“ skaitytojų šio minėjimo išpuošė dalinai, Jūsų Nadas Giedraitis.

Bs. Aires, 16. X. 49.

— JOHN GIELGAUD, Prano Gielgaudo, mirusio Londone sulaukus 87 m. abiausius sūnus, yra žymus Anglijos dramos aktorius. Jo senelis Jonas Gielgaudas tarnavo didžiojo Napoleono armijoje, o 1831 metais dalyvavo sukilime prieš maskolius. Numalšinus sukilimą jis apėjo Lietuvą ir apsigyveno Anglijoje. Savo veikale apie pirmąją sceną „Early Stage“, John Gielgaud pats save vadina lietuvių kilmės žmogumi.

— POETAS B. BRAZDŽIONIS rengia naują knygą vaikams ir numatytas Lietuvos Kultūros Instituto leidžiamą laikraščio vaikams redaktoriu Amerikoje.

MOKSLINIS LIETUVIO TREMTINIO IARADIMAS

Inžinierius Leonas Stankus, atvykęs į Kanadą prieš nepilnus dvejus metus, dirbdamas chemiko darbą vienoje Toronto firmoje, išrado nedegamą dašus, apie kurias oficialus bandymų komunikatas sako, kad jie pripažinti tinkamais ir nedegiančiais. Jų masinė gamyba numatoma pradėti rudenį, patvirtinus jų patentą. Iki šiol visi gaminiai daši dege, o inž. Leonas Stankus išradėti duoda pilną apsaugą nuo ugnies. Iki šiol visų dašų gamyboje principu buvo imamas aliejus su spalvinamomis medžiagomis, o inž. L. Stankus padarė kombinaciją iš specialiai parengto mediumo, atstojančio aliejų, kuris su tam tikrais cheminiais agentais duoda po išdžiūvimo pilną apsaugą nuo gaisro. Per oficialius bandymus nudažytos lentelės šiais dašais nedegė ir sulaukė ugnies pietimai.

Inž. L. Stankus, š. m. balandžio 22 d. buvo priimtas į The Chemical Institute of Canada profesionaliu nariu ir jam buvo pripažintos jo kvalifikacijos. Šiais metais buvo visų šio instituto narių suvažiavimas Halifaxe, kur L. Stankus dalyvavo kaip pilnametis narys. Ten susipažino su daugeliu aukštųjų amžių iš profesorius, kurie labai domėjosi jaunu, gabiu inžinieriumi, parodydami jam daug šilumos ir širdies. Tokia publika proga pasinaudojęs, inž. L. Stankus atliko savo ambasadorišką kitiškieno lietuvių šventą misiją, papasakodamas apie savo kėnciančią Tėvynę, primindamas jos sumintus teises, smurtą ir terorą, kurį ji šiuo laiku išgyvena negirdėtai žiauriai bolševikų okupacijoje.

Prisijungdami visi prie nuosirdžių sveikinimų, linkime inž. Leonui Stankui daug pasisekimo.

V. T. — „N. L.“

BUVO GRAZI KUDIRKOS MINĖJIMO PROGRAMA

Spalio 8, 1949 Lietuvos Parapijos salėje tapo paminėta Dr. Vinco Kudirkos mirties 50 metų sukaktis. Minėjimo iniciatorius kun. A. Grauslys patiekė išsamią paskaitą apie tą Didįjį Lietuvį Demokratą, šv. Cecilijos vardo chorą, komp. V. Rymavičiaus vedamas, išpildė Kudirkos parašytą Lietuvos Himną ir padainavo liaudies dainų. Pile Elena Kuprevičiūtė, lydint pianu jos broliui Andriui Kuprevičiui, pagriežė smuiku ketelį kūrinių. Ponia Beatrice Kerbelienė deklamavo fragmentus iš Kudirkos „Viršūniškų“ ir dvylika vaidintųjų vaidino ištraukas iš to paties kūrinio. Režisavo J. Valentinas. Programą dabino ir mūsų skaučių pasirodymas scenoje. Gailla, kad publikos buvo tik apie 100 žmonių.

Sceną puošė didingas Dr. Vinco Kudirkos paveikslas, dailininko Romualdo Kuprevičiaus specialiai nupieštas minėjimui. Rep.

— JUOZAS POŠKUS, žinomas anglių spaudoje Parker slapyvardžiu, ir šiuo metu dirbąs „Troy Herald“ redakcijoje, atostogavo pas tėvus New Britain, Conn. Jis yra baigęs Syracuse Universitetą, per karą dirbo gam. MacArthur signalinio korpuso štabe ir laikėsis Japonijoje, Kinijoje, Filipinuose Salose, Naujojo Gvinėjos ir kt. Jo brolis gyv. New Britain, Conn., taipgi rašinėja spaudoje ir yra vienas žymesnių filatelistų.

ARGENTINOS LIETUVIŲ ANSAMBLIS BERISSE

Argentinos Liet. Taut. Ansamblio narys vyko Berisane 15. X. 49 su G. Veličkos „Sienapitė“. Paskutinę valandą mindaugiečiai gavę pranešimą, kad vaidinimai gali įvykti tik ant rytojaus, dėl karo laivo „Fournier“ nusikendimo gedulo.

Malonūs berisaičiai namų savininkai pasikvietė vakarynė virš 40 svečių, atvykusių iš Buenos Aires, apie 65 kilometrų. Ant rytojaus, 16. X. 49, 11. val. vietinėje bažnyčioje įvyko lietuvių pamaldos, kurias laikė kun. dr. K. Černiauskas, o Ansamblio choras. A. Stasiulio vadovaujamas puikiai pagiedojo, pamaldas užbaigdamas mūsų Himnu — Lietuva, Tėvynė Mūsų.

19 val. apie 500 Berisosa lietuvių publikos susirinko didžiuliu salionu „Estrella de Berisso“. Salionas dar nebaigtas; su stogu, bet dar be lubų.

Minidaugiečių pirmininkas K. Palukas ispanų kalba pasveikino Ansamblių Berisose įsikūręs naujokas, dantų technikos laboratorijos savininkas Antanas Miselis rengėjų vardu pasveikino tautinio meno skleidėdai, o Ansamblio režisierius A. Petravičius pasišlovo berisaičiams kilnius Ansamblio tikslus: Mums svarbu, kad kėnciančios Lietuvos vardas juo plačiau girdėtūsi!

Tautiniai rūbais pasipuošusio Ansamblio pasirodymas atsivertėms dekoracijomis papuoštoje scenoje sutikęs grausmingas publikos aplovismentais. Nelengvas darbas nešibaigėtoje salėje. Vienok tautiniam menui pasivertėsiu jaunųjų pasiryžimas nugalėjo klūtis. A. Petravičiaus režisurojai vaidylos savo roles atliko ypatingu sklandumu. A. Stasiulio vedamas Ansamblio choras — „Sienapitė“ — ir dainos po jos — žavėto žavėjo publika. V. Namiko vadovaujami tautinių šokių pildytojai susilaukė jaunsimo publikos įvertinimo plūjimais. Publikoje, ne tik moterų, bet ir vyrų akis vilgė džiugamo asaros.

Vytautas Obavičius puikiai griežė tautiniams šokiams akordeonu. Nor Argent. Lietuvių T. Ansamblio dar jaunas, bet jis dirba didelį tautinio meno ir lietuviybės galvimo darbą. Avellaneda, Rosario, Berisso lietuvių pirmieji jį pamatė ir išgirdo.

Gimnazijos mokytojas p. J. Vedegys buvo suruošęs lietuviškos literatūros staig. To dėka, keli dešimtukai veikalų pateko į svetimos aplinkos nutautinamą lietuvių šeimą. Berisosa lietuvių — studentės, mokytojos, gimnazijos moksleivės ir šiaip inteligentiškos jaunosios — ten pat išpiko lietuviškos literatūros už porą simtų pesų. (Daugiausia nupirkto naujokas A. Miselis, būtent, už \$ 61).

Nadas Giedraitis.

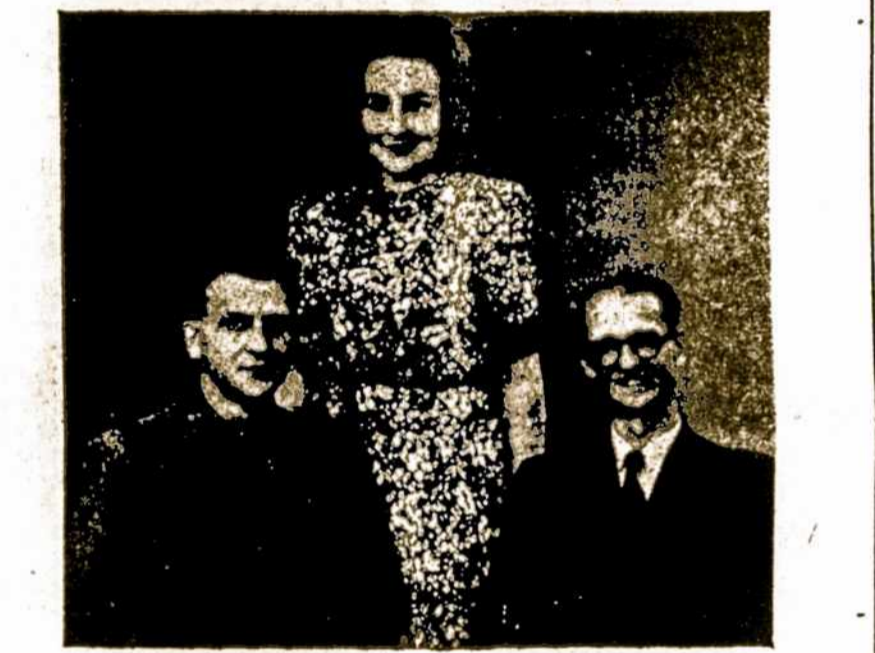
D. AVRAMENKO VADOVAUJAMAS KONCERTAS

Žinomo ukrainiečių choro dirigento, Demetrio Avramenko, vadovaujamas dainų koncertas įvyks sekmadienį, 23. X. 49, Colegio del Salvador salione, Calle 542, Buenos Aires, 17.30 val. Programa: Bažnytinė muzika, ukrainiečių ir rusų liaudies dainos. Prie piano prof. V. Veseloff. Solistai: Elena Gerzog — sopranas, Vera Kolačeva — kontr-altas, Alex Mokenko, A. Orlov ir A. Piotrovskij — tenorai ir S. Krivoz — bosas.

KOMPOZITORIŲ: Juozo Naujalo 15 metų ir Šopeno 100 metų mirties sukakties minėjimas įvyks Buenos Aires Lietuvos Klubu salėje, Boedo 737, sekmadienį, 30. X. 49, 18 val.

Rengia Literatūros Draugija. Programa: Kun. A. Grauslio kalba, komp. V. Kerbelio paskaita, minimų kompozitorių kūrybos pavyzdžių paskambinimas ir t. t. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas. Gerb. visuomenės prašoma skatinti dalyvauti.

— JONAS RINKEVICIUS, žinomas Lietuvos knygų leidėjas ir platintojas, apsigyveno Chicagoje. Galvoja bandyti ir čia imtis taip labai reikalingo knygų platinimo darbo.

JUOS GIRDĖSIME LIETUVIŲ KLŪBE 22. X. 49.

Garsieji estų dainininkai: Asta Jaagu — sopranas, Orm Jaagu (kairė) — bosas ir Andras Pirk — baritonas, kurie dainuos Lietuvos Klubu scenoje seštadienį, 22. X. 49, 21 val. Europoje jie davė 179 koncertus; šis bus 180-tas. Dainininkus pianu lydės prof. Lidia Laks. Programa: Mozart, Puccini, Nicolai, Lehár, Kálmán ir kt. Po koncerto įvyks bendri publikos šokiai, Fabaltiečių orkestrui griežiant. Koncertą rengia Draugija „Estonia“. Dalyvaudami bendrai estai, latviai ir lietuviai. Gerb. publika prašoma nesivilioti, kad išgirst naujai atvykusius dainininkus. Patys ateikite ir savo draugus pasvieskite, seštadienį, 22. X. 49, Boedo 737, Bs. Aires

Poezija

O. V. de L. MIŁOŠZ-MILAŠIUS

A G O N I J O J

Gyvenimas ir Skaumas, šesėlyje sukiupe
Maldauja švelnutėliai atleidimo,
Ir miego rankos, mano šelme,
Svajokle mano, jau neužilgo palytės
Tavąsias musinio blakstienas,
Lyg sudrėkinto musinio Tavas blakstienas...
Tavasis išblyškimas — liguisto vakaro
Ir išgyventų vienumų svaja.
Tavos širdies tukšenimas pašlės
Tai žingsnių garsas sesės vyresniosios — rūšios ir pavydijos.
Kuri lėtai Tavo pavargusiam šesėlyje žengia. [Mirties]
Klaidinančiai žavingai čiulbančiu
Sunykusiu paukštyčiu — Tavo lūpų —
Išblukus daina
Tylos dribsniais nukrinta, nežadinama aido...
Miegok, miegok, į mano sielą įsupta,
Ramioji draugė. Blanki spalva Tavųjų skruostų man svetima,
Taip pasilpatingai ir nepatikimai svetima;
Užvertame sode praeties sekumu
Linguojas Miego veidas, tarp vandenų ramių šviesių,
Miegok, miegok!
Jau Tu esi tikrai mirštas
Pagrobtas viesulo iš ežerų prisiminimo
Kur Tavo vienuomena gėrėjosi savim.
Jau Tavo rankos — tik šilkinės ir valksus blankumas
Trapių gėlių
Užsisvajojusių tarp senų knygų lapų,
Gėlių senų laikų, kurios apie kvapnių užmirštuosius snabžda
Su knygų supelėjusių, senų dalykų
Kai Tu eini, ištiesus ranką
Palisimui,
Mirtis ant Tavo tako tiesia
Neregimą tylos kilimą.
Tavojuo drabužiu
Šalta šviesa senųjų atspalvių
Pievena, sienka tartum žvilgintys nuodai
Kurie senų namų stikluose mirga
Ir Tavo smilkinių drėgnam šesėly
Heliotropo išgesingas kvapynys smilksta,
Kvapynys išblyškęs, mirštantis heliotropo.
Duok savo ranką, tarytum tulios ir vasarosilčių vandens glamone,
Tą ranką kurios pulsas lyg širdis paukščiuko plaka,
Kur jau uždušęs pulsas lyg širdis paukščiuko plaka.
Užmerk tada savo silpnas akis, savo liūdnas akis,
Mana butis — tai svaigulys ant jų bedugnės krašto;
Stebiu Tavąsias praeties akis ir noriu miego...
— štai valanda kada kalnai melsvėja toluoj,
Užgesusius languos vaizdai numiršta.
Miegok... miegok...
Vertė G. I. Židonytė.

KODĖL NEPAŠAUKĖT

O žalios plevos, kvepiantys dirvonai,
Ir jūs, palaukęs dobilai, rausvi rasoti,
Kai rytmetį anksti pro jus iškydau aš į nežinią,
Kam nešaukėt, nemojot man sustoti?

Ir jūs, beržai, prie mielo seno kelio
Balti, kaip baltos rankos kaskada mylėtos,
Kodėl širdies kvapiom šakom nesuviliojot,
Kai tarsi elgeta eėjau pro jus iš lėto?

Jei jūs tada, kaip šiandie šiaurės vėjas
Man tylų skundą būtumėt atsuntę,
Nebūčiau niekur ejęs iš laukų gimtųjų
Nebūčiau skundui jumis ir prašymui apkurtus.

Ir likus būčiau su jumis, beržai,
Su jum, laukai, margais žiedais išpuosti,
Kartu pavasario džiaugsmu dalinčiausi nūnai
Ir rudenio androm bauginant — guosčiau.
D. Toliušytė.

Mitingas

Mitingas atidarė liaudies mokytojas trumpu žodžiu:

— Dabar mes gyvename naujus laikus... Dabar nei mokytojas negali daryti tą, ką nori. Dabar jis turi daryti tą, ko liaudis reikalauja... Ir gerai. Jis tam ir pastatytas, kad žmonėms tarnautų. Ir man labai smagu jums padėti... O dabar... kitais klausimais... mums plačiau išsiskins draugas partijos atstovas...

Visų veidai buvo rimti ir sunkūs. Partijos atstovai, draugai Naujeliui, patiko, kad mokytojas prisipažįsta vergas esąs ir kad prieš visus kviečia kalbėti jį, kaip draugą išmanantį. Jis atsisėjo ir valandėlę negalėjo sulaukyti pasitenkinimo šypsenos.

— Draugai, — pradėjo jis. — Atėjo kiti laikai... Dang geresni. Raudonoji armija išlaisvino mus iš ponų valdininkų ir kunigų vergijos. Pirma neturėjome nieko, dabar turime viską. Nebereikia bijoti ponikios policijos. Būdamu nuvažiuoję į miestą, tai ne per gatvę nepereisi policininko neužkabintais. O dabar turime savo liaudies miliciją. Ji saugo mūsų darbininkų, smulkųjų ūkininkų ir padorių darbo inteligentų reikalus. Dabar mes galime kalbėti atvirai, niekas už tą mūsų neskrūsi. Ir šiandie darbininkas turi visiška šodžio, sąžinės ir tikėjimo laisvę. Mes turime ir visiška veikimo laisvę. Ar pirma galėjai būti komunistas? Nei už komunistą ponai mus ir kalėjimus kėjo. Bet jie nežinojo, kad komunistų partija yra daug galingesnė, negu jų tuščios galvos mano. Partija nebegalėjo šiferti kaip ponai mus kankina ir įsakė raudonajai armijai eiti mūsų išlaisvinti. Ir štai mes laisvi. Bet mes negalime gulėti pilvus išvertę ir nieku nesirūpinti. Mes turime pažinti partiją, kuri mums atnešė laisvę ir laimę. Mes ir susirinkome pažinti bolševikų partijos istoriją. Seniau kunigai mums liepdavo mokytis pasakų, kurias katkeizmas

vadino, o kas nesimokė, apšaukė bedieviais. Dabar jie nieko mums negali padaryti. Mus saugo liaudies milicija ir raudonoji armija, ir tegu tik kas išdrįsta mus bedieviais pavadinoti, tai daugiau tikrai nebeveiks. Dabar mes galime laisvai studijuoti geriausias ir teisingiausias bolševikų partijos istoriją... Draugas mokytojas mums ją paskaitys, o mes paklausysim, o paskum išsiskinsim... — Ar būtina reikia jos mokyti? — tuojau pertraukė vienas iš vidurio salės.

Naujelis sutraukė antakius ir greitai atsakė: — Niekas nieko neverčia. Tarybų respublikose jokios prievartos nėra, bet partijos istorijos mokosi visi padorūs darbininkai ir darbo inteligentai su didžiausiu džiugumu. Jos neori mokyti tik kunigbėrnai ir kiti visokio plauko ponbėrnai, bet padorūs susipratę darbininkai patys žino, ką su tokiais reikia padaryti. Gana juo per amžius darbininkų krauju tuko.

Pasakęs šyptelėjo ir pažvelgė į mokytoją. Buvo patenkintas savo žodžiais, bet iš paties klasės kampo pakilo stambus, kertnotas vyras.

— Kad sakot laisvę atėjo visiems kalbėti, tai norėčiau ir aš kai ką išsiskinti. Kai visi tokie tarpusavy aiškinamės, susipainiojam ir nieko geresnio išsiskinti nesugebame. Va ir dabar Naujelis pasakė, kad ligi šiol kiti mūsų krauju tuko. Ir aš skelbiau ir radijas ir laikraščiai. Ir aš manau, kad jie teisybę sako. Juk va aš pats jau antrą pientą buvau bebaigęs statyti. Tiesa, uždirdavau po dvylika, kartais ir net po penkiolika litų per dieną, trobelę pasistatiau, vaikus pramokiau. Vyresnysis jau net į universitetą įsikabino, bet vistiek ne tiek gavau, tiek uždirdau, nes kiti mano statyti pientu automobilais važinėjo, o aš tik dviračiu. Kąin kas čia tikrai buvo negerai. Bet dabar, kai atėjo laisvė, visiškai kitaip pasidarė.

Pirma, kai gaudavau dvylika litų už dieną, galėjau, sakysime, nusipirkti penkis kilogramus lašinių arba keturis kilogramus sviesto, arba, sakysime, kasdienines keles arba batus. Kai vaikas pabaigė gimnaziją ir rengėsi į universitetą, reikėjo naujų drabužių; negi leisi į miestą apskurus? Paemiau devyniasdešimt litų, ką buvau per savaitę uždirdęs, dar trisdešimt pridėjau iš kišenės ir nupirkau visiška parodiją, va labai panašią į mokytojo, eluotė. O dabar uždirdam patį patį, bet, žiūrėkite, kiek reikia mokėti. Už lašinių kilogramą reikia mokėti aštuonis arba dešimt rublių, už sviestą irgi tiek pat. Aną dieną norėjau nupirkti vaikui batelius. Praestus tokius, kasdieninius, būtų reikėjo pirma kokius septynis litus mokėti; o dabar sako: keturiasdešimtys du rubliai. Tyčia paklausiau, kiek tai pati eluotė atsietu, ogi net tūkstantis su viršum. Ir kas iš to išeina? Ogi, kad to darbininko krauju dabar kankinas dar daugiau geria. Kiti sako, kad geria partija. Aš tuo nenoriu tikėti. Pirma turėjau tą partiją devynias galybes, ir tai tiek nešėrė, o dabar turime vieną, tai ką toji tiek daug išgers. Bet kažin kas geria. Ir dar ką geria. Jeigu jau ta partija tokia galinga, kad mus nuo visko išlaisvino, tai gal ji galėtų padaryti, kad tiek pat uždirdant už lašinius rublį tereikėtų mokėti, už toki drabužį, sakysime, kokį penkiolika, o už kitus nusipirktumėm automobilis ir važinėtumėm. Tada, suprantu, būtų laisvė. O dviračius galėtumėm atiduoti raudonarmiečiams: jie baisiai nori, tik važiuoti nemoka. Bet palengva ir jie išmokyti...

— Šėk, draugas Popali, negalėink laiko. Mokytojas tuok paskaitys, — bandė Naujelis nutraukti kalbantį, bet tas pasipriešino. — Palauk, kam neduodi pasakyti ir paklausti. Juk pats sakai, kad dabar šodžio laisvė. Atsimeni, kai partijų mitinguose prausdavome Darbininkų Federacijos pirmininką Trakinį, ir niekas nedraudė, nors kokį šodžiu ten pasakydavome, o tu dabar nori uždrausti net pasinėkinti. Ne, dabar laisvė, ir aš noriu pabaigti.

Nors nelaisvės nebuvo ir tada. Tiesa, policija buvo, bet man per dvidešimt metų su ja neteko reikalo turėti. Na, tau pora sykių pasitaikė. — Visi juk gerai atsimena. Sykį, kai Balinio šulinio grandinė pas tave atsirado, o antrą — kai girtas išdaužė Berielinės langus. Tada; rodos, net su žemintu gaval. Beje, dar buvau užmiršęs: su namine turėjai nemalonumė. Ir viskas. Kas daugiau čia matė policiją? Nebent susipešti pastatyk davė. O dabar, štai mokytoją išvežė! Už ką? Ar žmogų užmušė, paplovė ką? Penkiolika metų išdirbo, visus rašto išmokė, akis vaikams prartyne, o kokį atlyginimą gavo? Išvežė, ištrėmė ir nė cypit. Arba už ką išvežė tą patį Darbininkų Federacijos pirmininką Trakinį? Jis irgi nieko neužmušė. Pašnekėjo? Daug kas pašnekėjo. Ir dar kaip. Su lietuviu niekas neužmušė. Tam juk šodžio laisvė. Ir laikraščius visus uždirdė. Bet aš kalbėjau apie miliciją. Taigi. Kiek jau mūsų kaimo buvo kratų. Pas vienus išėjojo ginklių, kitur vėl nežinia ko. Ir kam? Kodėl pirma nereikėjo leiskoti? Nei man, nei tau, nei vienam iš mūsų visai nesvarbu, kas ten valdžioje sėdi. Bet jeigu jau atsisėdai, tai daryk, kad geriau geriau. Ar ne? Kai padarysi geriau, galėsi sakyti: „Va, mano istorijoje. Skaitykite ir pamatykite, kaip aš padariau, kad geriau būtų.“ O dabar smaugia ir sako: „Sakyk, kad glustau.“ Gi tarp mūsų nėra čia nė vieno pono. Visi darbininkai, smulkūs ūkininkai, ir visi žinom, kad viskas blogiau pasidarė. I tą patį pientą kiek pinigų ir darbo buvo suėdėta, bet džiugines, nors sausiai pavadinėdai, o dabar darbus nutraukė ir darbininkus paleido. Va, Klunka, Nėnėška, Stebulis, Grigas, Karpis... Visi gi čia sėdi ir man meluoti neieša. Kai paleido nuo pienta, taip ir likom visi be darbo. Ar kas pasirūpino? Nuo partijos istorijos sotesnis nepasidarysi. Gerai, kad man pasisekė Valintų lentpūtėję darbo gauti. Bet tenūdrūbu po aštuonis rublius ir reikia 18-ka kilometrų važiuoti. Ir čia, va, užvakar plyšo dviračio kamera. Užėjau krautuven, sakau — nusipirk-

Kur tau — tuščia. Seniai, sako, nebėra. Naujų, sako, nebegavau. Ir dviračius ir visas atsargines dalis iš sandėlių į Rusiją išgabeno. Tai šė: ir nuo dviračių išlaisvino. O kad man reikia kasdien pėščiam po 36 kilometrų sukarti, kas partijai rūpi. Ji turi automobilius ir dar dviračius susirinko.

— Klausyk, draugas, — vėl nutraukė jį Naujelis. — Kam dėtis iš širdies dalykus, kurie netrukus praeis. Dabar pasidarė daug sunkumų, kad visokio plauko kontrevoliucionieriai kaiso pagalius į ratus. Pirma partija reikia juos išgaudyti, o paskum ir geriau pasidarys. O kad dabar mažiau tegalima nupirkti už tą patį uždarbį, negu prie buržuazinės valdžios, kad pirkdavome, tai galim pasiskinti. Dabar tas mums ne paslaptis bet ir žinoti reikalinga. Mus bolševikų partija jau išlaisvino, bet milijonai darbininkų pasaulyje dar tebevangsta. Va, jiems laisvinti mes ir turime didelę uždarbio dalį atiduoti. Juk negražu būtų, kad tik mes vieni savo laime džiugumėmės, o kitus vargo paliktumėm... — O kas mūsų praše, kad atiduotumėm? — atsiliepė balsas iš vidurio klasės.

— O kas jūsų praše kai tarnavote buožėms. Kiek išnaudotojai norėjo, tiek iš jūsų ir paėmė. O kam sunaudoję? Savo malonumui, merginoms, girtuokliavimui. Gi partija tuos pinigų sunaudoja šventam reikalui, viso pasaulio darbininkijos išlaisvinti...

— Nuo lašinių ir sviesto, — pertraukė balsas iš salės. — Kažin kas nusijuokė. — Ar ir Amerikos darbininkus reikės išlaisvinti? — labai rimtai paklausė gerokai pagyvenęs žmogus. — Na, žnoma. O kam jie tenai milijonieriams milijonus krauna? — atkirto Naujelis. — Tuos milijonus jie gali krauti sau.

— Tai kaip bus su tavo broliu? — tėsė tas pats vyras. — Juk jis tenai dirba geležies fabrike ir važinėja savo automobiliu į darbą, o praėitą vakarą sąrašė vaikai į universitetą važinėti kitą nupirko. Tai ir jį teks už mūsų pinigų nuo automobilio išlais-

vinti? Na, čia, broliu, nė veikas jūsu politikos negali suprasti. Man kartais rodosi, kad kažin kokia pikta dvasia nori visus, visų pasaulį elgotomis paversti, ir viskas.

— Kad tavo galva medinė, tai kitaip ir atrodo? negali, — atkirto Naujelis, bet iš kampo tuoj vėl pasigirdo:

— Ar komunistų-bolševikų partijos istorijoj tas parašyta? — Jau vertiau medinę galva, tik bile ne bolševikinis arbūzas... — Einam, vyrai, namo.

— Klausykite, vyrai. Ko jūs čia šiauniatės, — ėmė prašyti Naujelis. — Niekas juo nesiskaus. Popalis garšalia nusiziovavo, pasiražė ir pasakė: — Man gana. Pirmadienį dar gerokai prieš aušrą reikės išeiti į darbą. Dėl partijos mes čia galim ir visi išmirti, jai dėl to nei šilta nei šalta. Nerūpi... — Dar geriau. Ruskiam daugiau vietos bus, — atsiliepė kitas.

— Dėl manęs tegu pirmiau partija sprandą nusiskina. Juo mažiau žmonių nuo ramybės ir gero gyvenimo spės išlaisvinti tuo pasauliu bus geriau, — tėsė savo mintį, lyg visiškai neišgirdęs katinyno pastabos, pakilo iš suolo ir, iš lėto segodamas apsiaustą, ejo durų link. Ėmė kilti ir kiti. Tarpdury atsigrėžęs dar pridėjo:

— Va, jeigu jūs tikrojo mokslo pamokytumėte. Sakysime, geriau paskaiciuoti, pamatuoti, gal tada ir vertėtų. Tas gal ir prie darbo būtų naudinga. O dabar — kvailios istorijos. Visi laikraščiai pilni tokių istorijų. Tfu!

Nusisplovė ir išėjo pro duris. Visi suklio. Partijos agitatorius Naujelis žvaigėsi į vyrus, bet visų veidai buvo rūstūs ir šalti. Ir nė iš vieno nesulaukė pritarimo. — Kai visi išsiskirstė, Naujelis ne išėjo. — Dabar, draugas, padėsi suredaguoti padėkos raštą partijai ir vyriausybei. — Kreipėsi jis į mokytoją. — Reikia parašyti, kad visos apylinkės gyventojai džiugmingai dėkoja mylimam kompartijai ir vieningai mokosi jos istorijai!... — „M. L.“

D. P. KNYGOS BALANSAS

Francūzai mėgsta, sakyti, esą kartais pagrimas galis daugiau užgauti, nei pikčiausi papirkimai, ir peikimas, ironija gali daugiau pagarbos išieškėti nei gražiausias pagyrimai.

Sugebėjimas peikti, giriant ir girti peikiant, yra mums svetimas. Todėl lietuvių kalboje šitokiai vertinimui neturime nei stilingo sakinių, nei reikalingo niuansavimo. Blogiau, jų net neieškom, nors tai yra aukštesnės kultūros pažymys. Jaudintis nėra ko, kultūrai kylant — atsiranda žinoma juo greičiau, tuo geriau.

Jei mes neturime, tai juo labiau šito sugebėjimo neturėjo ir neturi Maskvos žmonės ir kalba. Jei jau imama jų girti ar garbinti, tai be sako, o kai peikti, tai... „iš peties“.

Tvirtai įsitikinę, kad pagyrimas vis giria, o peikimas visad turi pažeminantį atspalvį.

Iš anapus geležinės sienos, mūsų tremties knyga susilaukė daug ir labai pikty puolių.

Kolioja, priekaištuoja, kad mes iš viso leidžiam, kad pagal turimas išgales, leidžiam per liuksines knygas. Ir kas gal daugiausiai jų akyse mus juodina — leidžiama daug ir vis žadama leisti.

Kolioja be mažiausio noro gražiai, stilingai išsireikšti — „iš peties“.

O skaitant tuos svaicėjimus, nenoromis kyla klausimas: — Ar Lietuvių tauta bus kada susilaukusi garbingesnio pagyrimo?

Atrodo kad... Ne.

Kaip lygiai kyla antrasis klausimas: — Ar lietuviškoji knyga, pasirodžiusi už tėvynės ribų, tikrai yra verta šitokio pagyrimo.

Galim didžiulius. Taip...

Kiek statistikos.

Reik tikėtis, kad Bibliografinė Taryba, šveždama, pirmojo karo pergalės dieną, t. y. lapkričio 11 d., 1949 m. savo ketverių metų jubiliejų, jau turės savo lentynoje neperiodinį leidinį pažymėtą 900-ju numeriu.

Tai yra neįsivaizduojamai daug.

Kultūrinis gyvenimas Vokietijoje, galėjo prasidėti tik po alijantų, balandžio mėn. 1945 m., atėjimo. Tikrasis leidimo darbas tęsėsi organizavo po kelių mėnesių, rudeniop. Todėl tais metais, nežinint didelio reikalo leisti ir gana gerą materialinių sąlygų, tepasirodė tik 93 leidiniai. Užtat sekantieji metai padovanojo net 271 leidinį. Tiesa, daugiausiai tai buvo vadovėliai, kartais fotostatinių būdų išiešti, bet jų reikėms juo didesnis, nes leido, turint omeny įprastus vadovėlius, atgavinti Lietuvos mokyklos programą ir nuotaiikas. Dar sekančiais (1947) metais pasirodė daugiau literatūrinių veikalų, kartais tikrai vykusiai išieisti. Pasirodė didieji meniški leidiniai, kiek savo turinių, tiek savo išvaizda, darą didelę garbę mums.

Bet grįžkim prie statistikos, vidurkius mėgstancios. Per tuos ketverius metus, metinis vidurkis yra po 200 leidinių apytikriai. Tai yra skaičius, kurį papjėgė išieisti nepinas šimtas tūkstančių „benamių“.

Randonioje Lietuvoje, dviem su puse milijono gyventojų, buvo išleista 1500 leidinių, su metiniu 375 vidurkiu. Bet jeigu būtų buvę leidžiama proporcingai D. P. ir net nevertantį Stachanovo metodus, tai turėtų būti mažiau mažiausiai 25 kartus daugiau. Atseit per metus mažiau 5000 leidinių, o per ketverius — mažiau 20.000 leidinių.

Ši paprasta aritmetika daug ką pasako, daug ko pamoko. Be to, leidžia suprasti, kodėl už geležinės sienos taip jaudinamasi. Juk jie irgi raštingi ir, tikrai, moka skaičiuoti.

Ak, tie leidėjai!

Tik pamąčius tas visas knygas išdeštas ir gavus jas pavartyti ir pas-

kaityti, galima būtų susidaryti tikrąjį vaizdą. Nes nei statistika, nei recenzijos, nei komplimentai to padaryti negali. Kaip lygiai jie negali atvaizduoti to nepaprasto dvasinio įtempimo ir pakilimo, kurį įgyveno, dažnai nedavalgę ir net negalę, dėl aplinkinio triukšmo, padoriai išsimiegoti, lietuvis intelektualas D. P.

Tas didelis dvasinis įtempimas, spausdinto žodžio atvilgiu, reikėsi labai įvairiai. Taip atsirado labai įdomi ir gana didelė saprografuotų leidinių grupė. Jeigu ne didžiausią, tai svarbiausią josios dalį sudaro vadovėlių konspektai. Tikslus jų skaičius, buvo paaiškinta, nėra žinomas. Gaila. Nes tai yra didelis įnašas į mūsų kultūros istoriją ir lygiai svarbi būsimeis vadovėliams, nes praktikoje patikrinta medžiaga.

Normalioje, t. y. turinčioje savo vaistybę, visuomenėje iš visų paruošiamų veikalų, mažiau nei pusė išvysta dienos šviesą. Vieni, pradėti, niekad nebūna išbaigti. Kiti, galutinai paruošti ir kartais patys vertingiausi, bet prekybai mažiausiai tinkami, laukia nesulaukia leidėjo. Kas sudeiktis ir pasipiktinimo ir kritikos. Ak, tie leidėjai...

Tuo reikalu mūsų tarpe, kaip ir kitur, buvo jie puolami. Esą per daug įeškojo uždarbio, arba „protegujamųjų“ veikalus net antrą sykį leisdami, nusidėdę knygos kokybę. Tuose priekaištuose, kaip amžinojoje giesmėje buvo daug tiesos, daug pagrįsto skausmo ir susirūpinimo. Bet buvo užmiršamas pagrindinis dalykas — spaudos darbas nėra ir negali būti labdarybė, leidžias nėra ir neprivalo būti įstaiga, pasisovus kultūros reikalus tvarkyti ir juos atstovauti arba nujausti, kas yra vertingiausia, keliant tautos vardą. Jei priekaištai buvo teisingi, tai adresatas tikrai ne tas.

Pagaliau, o tai yra vienas didžiųjų, mūsų vis kylančios kultūros, pažymių, neperiodinių leidinių, o ypač knygu leidimas nebuvo perėmęs nuostolingas. Net didžiausi netikėliai pamatė, kad nėra tautos, kur visi būtų mokytai, ar turtingi. Bet visos stengiasi kiek įmanydamos, kad šitokių nuostimtis būtų didesnis, nei kad jis yra kitose tautose. Jei vienam antram lietuviui geriau pavyko, rodos, tik džiaugtis reikėtų. Juk daugumoje tai yra apilidas už didelę riziką, sveikatos bei saikų eikvojimą, nemigo naktis. Ne. Daug kas leidėjams priekaištavo esą perdaug praturtėjo. Žiūrint iš šalies gavosi įspūdis, kad, geriausiai atveju, jų uždarbis buvo žemiau vidutinio.

Labai gaila, nes melė knygai yra kaip apsedimas, ir šandien išsikirstant po platijū pasauli vienintelis jų noras, didžioji jų svajonė vėl toliau leisti. Kalbėjau ir su leidėjais ir su tais, kurie juos kritikavo, ir gavosi įspūdis, kad jei pirmieji įkilimas į bėdą ar skolas, tai antrieji nelabai padės išsikapstyti. Tokių atstikimų ypač USA tikrai netrūksta. O kaip tada su mūsų knyga, kas bus su ja?

Darant mūsų ketverių metų kultūros darbo apžvalgą, viešai ir drąsiai galima tvirtinti: leidėjai darė ką galėjo ir padarė daug daugiau, negu kad normaliose sąlygose būtų buvę galima padaryti. Ir jiems, lygiai, kaip ir visiems mūsų kultūros puoselėtojams, tegalima pareikšti — Garbė Jums ir nepažūdami tęskite toliau!

Knygos rūšiuojamos ir vertinamos ir turinio ir išvaizdos atvilgiu. Vieni ir antraip labai išdubulėjom. Keliis sakiniiais šito apibūdinti negalima. Bet, reik tikėti, atsirase vienas kitas knygos bičiulių, kurie mėgins bent pagal svarbesnes knygas, kalbėti apie mūsų tremties gadyne, jos didybę ar mažybę, jos dienos rūpesčius ir pasirošimą atečiai. Taip kaip kalbama apie ryšį tarp kurios nors gadyinės, ir jos meno ar stabybos stiliaus. Paryžiuje šito padaryti negalima, nes visose bibliotekose,

PALTAI ir KOSTIUMAI VYRAMS

VYRŲ BŪBŲ SIUVYKLĄ A. V. RIMSA
(Aukso medalį Londono-Paryžiaus)
Primam užsakymus pasuivimo vietoje ir turinti medžiagas klientai gali pakviest prisimieravimui į namus.

ANCHORENA 1705 — OLIVOS - LA LUCILA
(Altura Avenida Maipú 3700)

bent iki praeitos žimos buvo keli egzempliorai ir tai pačių autorių padovanoti. Taip. Dėja. Lygiai gal kas pajęgs išdešyti ir grožio pajautimo kilimą. Lietuvis skaitytojas emė išmokti būti kaprizingu, kas išėjo į naudą ir knygai ir skaitytojui. Svarbiausia, kad rimtos grašios knygos pasirodymo buvo laukiama, kaip didelės šventės ir, bent iki 1948 m. vidurvasario, jos buvo žaibo greitu mu išperkamos.

Tenka čia apeiti visiška tyla tas knygu rūšis, kurios ir mažai kultūringos visuomenės yra būtinos: vadovėliai, primityviški religinio ar pasaulietinio turinio pasikaitymai, ir t. t. Nes krikščioniškam pasauliui priklausančios tautos matuoja kultūrą pagal pažangiausius, tobuliausius mokslo ar literatūros veikalus, tokius pat meno kūrinius, pagal didžiuosius mokslo, meno net ir sporto atstovus. Šitokiam reikalavimui pas mus teatitinka menas, visuose prajovuose, net šokyje. Geriausi mūsų leidiniai yra meno leidiniai. Jeigu tektų juos visus pagal eilę sunumeruoti, ką tikrai kuri komisija turėtų padaryti, arba net ir meno žinovas, tai, atrod, pirmasis numeris, ypač dėl labai tobulos išvaizdos tektų V. K. Jonyno monografijai. Lygiai vykusios, bet ne taip tobulai išieistos yra Kasilio, Galdiko ir kitų monografijos. Atskirų menininkų kūrinių, pav. Valiaus, taipgi daro mums didelę garbę.

Visai atekria vieta tenka Gražinos Gustaitytės - Krivicienės monumentaliam — Mociūtės dainų — rinkiniui, ilustr. Petra vičiaus. Nors turinio lengvumas nevisad sutampa su iliustracijų ramumu, bet tas kartais suteikia visam leidiniui savotiškos ir net labai intriguojančios nuotaikos. Visos dainos, (kuo jis begalo vertingas), išverstos į prancūzų kalbą. Bet ne ra melodijų, kas trūkdas jas panašoti D. P.-iams skitose kino filmose, ir, tiek lietuviams, tiek svetimšaliams, jas dainuojant. Šis leidinys yra dar vienu atveju labai reikšmingas. Tai pirmas liuksusinis mūsų dainų rinkinys.

Negalima apeiti tylois Inė. Vizgirdos užsimojimo. Jau ledio grožėtis mūsų kryžiais, istorijos apžvalginiu albumu, ir t. t. Vilniaus albumas vienas mieliausių mums leidinių, gal per silpnai perspausdintas. Bet kodėl tada Duonelaitis Metai (Jonyno iliustr.) taip puikiai perkopjuoti?

Mokslo srityje irgi nemaža įdomaus, bet kokybiniai neprilygstama menai. Mokslo veikalai, tai ne romanai ir tikrai rimti darbai per metus-kitus nėra surasomi. Jei taip, tai tu, kurie dirbo yra padaryta labai daug, bet blogiausiai, kad vieni mokslininkų neturėdami sąlygų, kartais jų niešėkodami arba visuomeniško ar politinio darbo suvilioti metė mokslo darbą. Jeigu tokių tarpe buvo taip vadinamos tarptautinės disciplinos (medicina, svėtimos kalbos ir t. t.), tai galima būtų praleisti tylois, bet jeigu jų tarpe atsirado vienos ar kitos srities lituanistai, tai tokius atvejus reikėtų registruoti ir priminti, kad lietuviškai kultūrai dirbama ne tik už rėbias algas. Iš svėtimalių rimta darba lyg gražiausią dovaną mums pateikė filologas Prof. Fraenkeli's (vienne straipejny klaidingai pavadintas filosofu) — Kalbinių sąvymai Melchoro Petkevičiaus 1598 metų katekizme. Mūsų mokslininkų darbų?!! Metas jau, kad atsirastų kas paskelbia juos ir jų sintezę. Įdomu, kad kelių doktorantų darbai gali būti vertinami, kaip rimti mokslo darbai, pav. Gimbutienės — Senovės lietuvių laidojimas, ir t. t. Technikos ir medicinos srityje, esą nemaža staigmenų! Šiose srityse tektų laukti straipsnių, kurie mažiau susigaudančiam skaitytojui nurodytų lietuviško mokslo kilimą ir jo pasireiškimų įvairumą.

Be neįtikėtina. Niekas negalėjo nurodyti tikrai rimto veikalio, iš kurios nors teologijos disciplinos. Lygiai esą nieko nėra ir iš mūsų bašnyčios istorijos. O šv. Kazimiero gyvenimą parašęs civilis, ne kunigas.

Ko trūksta?

Negeriau mūsųose, kaip kitur — daug ko trūksta. Visų pirma disciplinuoto ir visuotinio įsitikinimo, kad kiekvienas iš mūsų privalome visą daryti, kad ateityje liktume verti tų komplimentų, apie kuriuos minėjau šio straipsnio pradžioje. Knyga yra ne tik mūsų kultūrinio subrendimo, tautinės savygarbos pažymys; ji turi tapti mūsų grašios ambicijos simboliu.

Tarp knygu trūksta gausios vaikų literatūros. Nuo jos priklauso mūsų išieivijos ateitis.

Ką turim?

Turime vieną maloniausių įsitikinimų, per savo gabiausius tautiečius drąsiai kopiam aukštyn, pirmyn. Kas liečia knyga, turim Bibliografijos Institutą arba tarnybą. Tokio instituto niekur neteko matyti. Normaliai vienas kitas tarnautojas, bent vienas kambarys. O čia tikrai „kiseinim“ kaip jo steigėjas ir vadovas Pulkinkas Ružanovas linksmi apibūdina. Kelios kortelė dės žės gyvenamajame kambaryje. Tai viskas. Lėšos, dažnai ir iš nuosavos vadovo kišenės. O to iš esmės labai kuklaus ir techniškai labai kruopštaus darbo rezultatai milžiniški. Taip atėiu jam, jeigu ne patys leidiniai tai nors jų pavadinimai keliauja po kultūringąjį pasaulį. Visos didžišios bibliotekos ir Bibliografijos Institutai gauna jo leidinį: Knygu lentynai. (Ružanovas jau JAV — „A. L. E.“ Red.).

Baigiant šias eilutes negalima tylois apeiti vieno dalyko. Iš Nepriklausomybės laikų didžišios pasaulio bibliotekos negavo mūsų pagrindinių veikalų. Gal buvo bijoma išlaidyti, bet tada kodėl kariai, kuriems leista mažiau kultūros reikalais domėtis, štai ką padarė: Ta proga norėčiau su dėkingumu prisiminti (rašo Ružanovas). „Mūsų žinyno“ redaktorius pulk. it. Steponaitis ir gen. št. pulk. Lauskorokš. Ir prie jų kartais kibdav Valstybės Kontrolės pareigūnai, kad esą perdaug siunčiama „M. 2.“ užsienio redakcijoms, net iki 93 egzempliorių vienais metais, kiek prisimenu. Tačiau pareigūnams buvo pateikiamas paprastas gaunamųjų mainais užsienio žurnalų ir recenzavimui atsiųstų pr. metais knygu sąrašas.

O iš jo galėjo įsitikinti, jog pigiau mainytis leidiniais, negu juos prenueruoti. Tad Prancūzijon kasmet buvo siunčiama „Mūsų žinyno“ 6—8 egz. Belgijon — 2, šveicrijon — 3, Italijon — 5, Ispanijon — 2, D. Britanijon — 3 ir t. t. Net Štamas ir Iranas gaudavo, gal būt... dėl grašios lietuviškų pašto ženklų. Tiesa kiekviename numeryje turinus buvo prancūziškai parašytas. Vadinasi turint geros valios galima buvo su Valstybės Kontrole susitarti. Galima būtų ir labai reikty mūsų anoniminių kultūrinio gyvenima vadovams labai smarkiai priekaištauti, jeigu dabartiniai, taip skaudžiai praeties pamokytai ir nuolat dejuojami, kad nėra užsieniuose lietuviškų knygu, būtų išvengto to baisios klaidos. Bet de ja, iš senų klaidų neapsimokę ir net nepasinaudoję aplinkos, kokia kad buvo Vokietija, pamoka. Pačiojo svarbiojo dalyko nepadarė, nes būsimeis kartoms nepateikė įrodymų, kad mes tremtyje dirbom ir tuo pačiu turjom teisę būti kultūringa tauta ir kovoti dėl nepriklausomybės. Pav., Prancūzijon bibliotekose iš visų tautų už geležinės sienos, mes, daugiausiai, pagal mūsų skaičių, išleide, esame didžiausi dvasios ubagai.

Skirstant mūsų reikalus į kasdieniškus — maistas, drabužiai, išimtinai emigracijos ir t. t. ir į esminius t. y. sudarančius tautos veidą. Tektų mūsų visos spaudos sugrupavimą didžišnos knygos rezervatuose pačiu esminiu klausimu. Atrodo mainų sistema būtų geriausia, kaip ją mūsų sąlygose, išiebliaškę po visą pasaulį lietuvis, galėtų padaryti, tegali per spaudą patartai dalyko žinovat.

O apie mūsų knygos kelius, artimoje ateityje, teks rašyti atsikrai.

J. Deveikė.
Paryžius, 1949.

S. L. ARG. ZINIOS

ROMŲ STATYBA IR VALDYBOS BINKIMAI

Nepaprasto storumo medkiai, pašalinti susivienijimiečių rankomis, ušleidžia vietą naujiems rūmams. Senosios patalpos liks kaip stovi, o naujieji rūmai bus statomi šale. Net kaimynai turės patraukti atgal 30 centimetrų medinį namą. Fabrikas norėjo nupirkti dalį Susivienijimo žemės, siūlydamas už dalę dešimtį kartų daugiau, negu mes už viską sumokėjome. Bet susivienijimiečiai tik perka, o neparduoda. Fabrikantas surinko kaimynų parašus ir kreipė miesto valdybą, kad paskubintų projektos gatvės pravedimą. Bet ją ves tik gal sekantį šimtmetį.

Susivienijimo rūmai patvirtinti statyti toj vietoj, kur jiems nepakenks gatvės vedimas. Ties rūmai bus kolonijos pasididžiavimas, bus pačių lietuvių nuosavybė, į kurinus neturės tiesių jokie tarptautiniai centrai. Lietuvių auksa, lietuvių bus jų savininkais.

Kada bus pastatyti rūmai sulys naujo plano, Susivienijimo turtas bus vertas bent pusę milijono pezų.

Tai kreditas visų Susivienijimo narių-veikėjų, skyrių vadovybių ir ypač Centro Valdybos, kurią vienbalsiai reikėtų perrinkti 1950-1951 metams, nes jos dėka Susivienijimas įgavo pasaulines reikėms, kaip lietuvių kultūrinė ir savisaipinė organizacija. Pats didžiausias darbas teks atlikti 1950-1951 metais. Senas Narys.

VACLOVAS ČERNIAUSKAS, kilęs iš Naujavalakių, Krosnos valsčiaus, turintis plytų fabriką prie Quilmes, paskaitavo 1.000 plytų naujų Susivienijimo rūmų statybai ir pats jas pristatė. Jo fabriko dalininkai sveitinačiai taipgi parėmė mūsų draugiją.

SUSIVIENIJIMAS dėkoja gerb. Onai Blaibienėi už paaukavimą 4 plokštelių ir Jonui Grigonui už paaukavimą matiko daržo vailyum. V. ba.

S. L. ARG. SPORTO KLČBAS DĖKOJA

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje jaunimo „Sporto Klčbas“ širdingai dėkoja Susivienijimo vadovybei ir visiems pasidarbavusiems šio Klčbo parengimo metu 27. 9. 49, kur gauta virš \$ 600.— pelno, o taipgi pasidarbavusiems Pavarasio Sutikimo šventėj 25. 9. 49, kur asado vaišės taipgi davė grašaus pelno.

Ypatinai dėkojama gerb. Zežiams, Albavičiams, A. Štandvyčiumi, Julijui Ascilai, Broniui Meškutavičiui ir visiems gerširdžiams talkininkams bei gerbiamai publikai už nuosirdų rėmimą mūsų tautiniai kultūrinio darbo.

S. L. Arg. S. K. Valdyba.

SVEIKINAME

Argentinoje gimusių S. L. Arg. veikėjų jaunųjų P. Janulį, I. X. 49 sukūrys šėimos židinį su panele Elena Meilutyte, pėnai atvykusia iš Europos ir viekiančia Susivienijimo Lietuvių Argentinoje šėstame Skyriuje Kordoboje — jų sutuoktvių proga širdingai sveikiname.

S. L. Arg. 6 Sk. V. ba.

SEKMADIENĖ, 23. X. 1949 visų S. L. Arg. Skyrių rengiami bendri asado pietūs Susivienijimo nuosavybės, pasakui piknikas. Pietums bilietus malonėkite gauti iš anksto.

GRYNAS MEDUS

iš Lietuvių bitynų
PARDUODAMAS:
BOEDO 737 Tel. 45-4444

Dr. E. LEVINAS

Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobos universitetuose, buvęs Rosario ilgoninės klinikos vedėjas, dabar Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantis lietuviškai, priima širdies, aorta ir kt. ligų ligonius savo konsultorijoje

nuo 15 iki 18 val.
CALLAO 545 T. A. 35 - 8669

SportaS

MŪSŲ SPORTININKAI DAUG DIRBA, BET MAŽAI RAŠO

Argentinos lietuvių gali didžiulius savo sportininkais. Ankstyvesnės išieivų kartos stovatas, Es. Aires universiteto studentas Vl. Pijalkauskas šią šalį atstovavo perlojeje pasaulinėje sporto olimpiadoje. Nors jis yra vienas šymiausių plaukikių, bet Londono jam teko veikti „Water-Polo“ sriity. Toje pat olimpiadoje dalyvavo Urugvajaus „La Aguada“ kapitonas, žymus krepšinkas Česlinskas, kėdikiu atveštas iš Marijampolės.

Gladijatoriai Rutkus su Mažeika, cirko „Kaunas“ savininkai, su dideliu artistų būriu ir „mokytais gyvuliais“ nuo 15. X. 49 veikia pačiame Buenos Aires mieste: Rivadavia 6335. Visuose vietos dienraščiuose skamba Gran Circo Kaunas vardas. Sostinės lietuviams dabar yra geriausia proga apsilankyti „Kaune“.

Petras Skurauskas, (sūnus), žinomas S. L. Arg. Sporto Klčbo akrobatas, pasirašė sutartį metams laikui su cirku „Internacional“, su mėnesine alga \$ 2.500. Dabar gastroliuoja Buenos Aires provincijoje.

Futbolo vartininkas Vytautas Kriščiūnas iš Argentinos metams, pagal sutartį, išvyko žaisti Kolombijon. Kiti čia eina pirmyn.

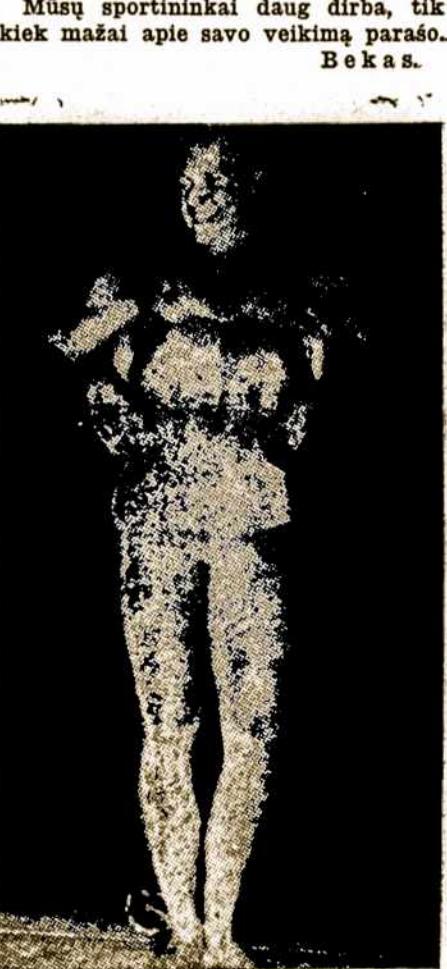
Naujai atvykęs iš Europos lietuvių jaunimas daro grašią pažangą kaip „Grandies“ krepšinkai. Jie stalo tenise daro bandymus.

V. Lukšas tapo Buenos Aires provincijos visų svorių bokso čempionu ir tos karūnos jam dar niekas nenuėmė.

sachmatų maestro Markas Luckis čia plačiai pagarsino gerą lietuvių vardą.

Vaitiekūnas, Sruogai pasižymėjo regatos-irklavime.

Mūsų sportininkai daug dirba, tik kiek mažai apie savo veikimą parašo. Bek a s.

Alan Stephen-Steponavičius, JAV lietuvis, kuris 1946 metais laimėjo visos Amerikos grašiausio vyro vardą: „Mr. America“. Lietuvis išieivų vaikui daugelyje sričių pasiekia gyvenimo aukštumas.

KILNUS BŪDAS REIŠKIASI KILNIAIS DARBAIS; NIEKAS NEIŠDUODA ŽMOGAUS DAUGIAU, KAIPO ELGESYS. Spencer.

Lietuviškų knygu ne daug teturime, jos gimsta per vargą ir aukas, brangink jas!

Casa Musketas
Savininkas Adolfas Musketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50 - 5948.

Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmon.

Calidad superior

CINZANO
VERMOUTH

Poliklinika «Internacional»
Vadovaujama Medicinos Gydytojų:
DR. O. BRIZZIO ir DR. G. R. CUTILLO

Slapumo — Veneros — Odos ir Sifilio — Lytinių Iškrypimų — širdies — Pilvalio — Nevirškinimo — Plaučių — Hemoroides gydymas. — Diarėmia — Trumposios Bangos — Elektriniai Masažai —

Ultra Violetiniai Spinduliai — Ozigenoterapia.

PRIMA LIGONIUS NUO 9 IKI 12 IR NUO 15 IKI 20 VALANDAI.
SESTADIENIAIS IR ŠVENTĖMIS NUO 9 IKI 12 VAL.
TAOUARI 1583 (Plaza Constitución) BUENAS AIRES

Pet. Vidunas ir Bvé.
Stiklo Aukšavimas ir Meniška Braiškyla
Zavaleta 551; Tel. 61 - 8765
Famatina 3025; Tel. 61 - 8690
BUENOS AIRES.

Daugiausia ir tiksliausių žinių apie lietuvių gyvenimą Kanadoje duoda vienintelis lietuvių laikraštis Kanadoje

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

kuri taipgi daug rašo apie Lietuvą, iš kurios gauna teisingų žinių. Patys ją skaitykite ir patarkite skaityti savo pažystamiems. Laikraštis išėina kas savaitę 3 pusl., didelio formato, iliustruotas.

METINĖ PRENUMERATA 3 DOLERIAI IR 50 CENT.

Pinigūs galima siųsti grynais arba išperkant pašte ar banke 3 su puse dolerių čekį.

Adresas: „Nepriklausoma Lietuva“. 3 Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que, Canada.

Korespondentai rašo

„KAS TERŠIA ANT TAKO, TAS ANT KITO SAKO“...

Busiškų Lietuvos okupantų organas „Darbas“ (Nr. 351), leidžiamas Urugvajuje, puikiai žino, kad jis yra išdaviko roplis, Lietuvos liaudies atstovė. Busai plėšia Lietuvą, rusais kolonizuoja mūsų brolių artąjį žemę, tremia ir žudo Lietuvos valstiečius alkanais driskiais visą tautą pavertę, o okupantų agentas „Darbas“ giria okupantus. Išdaviko rašėtojas žino gerai, kad visa mūsų tauta jį laiko lygiu okupacinės žvalgybos organui, kaip ir tuos enkavedistus, kurie be jokios kaltės naikina Lietuvos valstiečius.

O „Argentinos Lietuvių Balsas“ bei skaitlingi jo bendradarbiai nesivaržo daiktus vadinti jų tikrais vardais. Tat mūsų urugvajiečių judos puola „Balsas“ labiau, negu kurį bažnytinį organą.

Patys Argentinos lietuviai bolševikai paskelbė savo draugų spaudoje Amerikoje, kad „Vienybė“ ir sąjungą „Laisva Lietuva“ uždarė Argentinos vyriausybė sykiu su visa slavų unija, kaip to sąjungos šakos. O „Darbas“ ir čia kaltina pažangiąją Argentinos lietuvių visuomenę, ypačingai puola „Balsą“, patys būdami okupantų agentai, t. y. teršdami ant lietuvių darbo tako ir kaltindami kitus.

Mačiau pirmą numerį ir okupantų „Tėvynės“, išėjusios Argentinoje. Ji pareiškė, kad (sustojus „Vienybė“) tūlą laiką Argentinos lietuvių buvo be savo laikraščio. Beiskia, jie „metė pirštine“ tiems žmonėms, kurie daug metų su pasidventimu dirba rimtą lietuvių spaudos darbą. Jeigu „nesamoj“ spaudoj žiems atsakoma, tai tame nėra nieko blogo. Kam dar dangstyti „povo plunksnomis“? Okupantų agentai yra mūsų tautos skundikai, lygtai kaip kad tokiu būdavo ir Romanovskios okupacijos laikais.

O „Darbo“ pasakymas, kad „A. L. Balsas“ atvirai gina Grauzinio-Polišaičio reikalus turėtų reikšti tai, kad „A. L. B.“ eina sykiu su visais lietuviams, kovojantiems už pavergtos Lietuvos laisvę. Kitokių Grauzinio-Polišaičio reikalų gynimo „Argentinos Lietuvių Balsas“ skiltyse aš niekuomet nepastebėjau.

Taigi, ne Lietuvos laisvės gynėjai, bet judošiki okupantų agentai visos tautos privalo būti pasmerkti.

Jeigu „Darbas“ jau cituoja „A. L. Balsas“ ispaniško editoriaus pabaigos teksto trejetą eilučių, tai gerai padaryta, jeigu perspausdintų visą tą editoriaus iš „A. L. B.“, numerio 884. Tada okupantų agentų mulkinami plitėliai tikrai sužinotų, kuo pasigyrė „Tėvynė“ (prizadėjo „informuoti“ apie Lietuvą) ir apie ką painformuoti ją patarė „Balsas“ (patardamas painformuoti, kiek Lietuvos valstiečių okupantai ištrėmė Sibiran ir dar tušiam klausimų patatydamas kazionam leidiniui, pareiškiamam, kad jis užpildys informaciją apie Lietuvą spragą). Jeigu painformuotų, tuomet tai tikrai pasiauktų, prie ko daėjo tūli „lietuvių“, išdrįstanti girti savo brolių smaugėjus.

Tame pačiame numeryje „Darbas“ pasigiria, kad komunistai nėjo į pianišto A. Kuprevičiaus koncertą. Jeigu jo rašėtojas turėtų gėdos, tai tuomi nesigirtų. Kuprevičius skambina pasauliniū kompozitorių kūrinis, vist muzikos kritikai juomi žavisi, o „D.“ red. ta proga tik tiek paršė, kad bolševikai nėjo koncertan. Koki tie „Darbo“ bolševikai: Stalinas apdovanoja aukščiausiais ordiniais kompozitoriū Juozą Tallat-Kelpšą, kurio kūrinis A. Kuprevičius taigpi patiekia savo koncerto programose. Visas kultūringas pasaulis renkasi, klausio ir gėrisi jų išpildymu, tik bolševikai bijo išgirsti. Nieko nepadaryti, mat Maskvos „popiežiaus Juozapo I“ taip įsakytą savo davatkomis...

Ot, kad taip pas mus atvyktų barzdotas kacapas su balalaika ir pasakambintų „Kamarinski“, tai to „meno“ paklausyti sugužėtų visas Vainusko vaiskas...

Z. Dailidė.
Montevideo, 10. X. 49.

Geriausią Dovana
Knyga ir Lietuvos žemėlapis!
Didelis naujasių knygų pasirinkimas Balse, Boedo 737, Buenos Aires

Danutė Gilvydienė
diplomuota modistė
Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

VASARJOJANT KORDOBOS KALNUOSE
„Lituania“
suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė. Rezervuodami kambarius rašykite: S. R. JOSE PALŠIS VILLA RUMIPAL, Prov. Córdoba Prie pat ežero Calamuchita.

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

BENDRAS PABALTIEČIŲ VEIKIMAS PARYŽIUJE

Rugsėjo 8, 1949 Paryžiuje įvyko pirmas bendras lietuvių, latvių ir estų susirinkimas.

Bendru sutarimu susirinkimui pirmininkavo Tėvas J. Kubilius, S. J. Vice-pirmininkais buvo paskirti: Estų Komiteto Pirmininkas skulptorius K. Pehme ir Latvių Komiteto Pirmininkas, teisėjas p. A. Švelca, mag. Juris, o sekretoriauti p. J. Puškortus. Pranešėjais susirinkimo buvo — Lietuvių, Latvių ir Estių moterų vardu — p. M. Gaidikienė, buv. Lietuvos Seimo Vice-Pirmininkė, buv. Lietuvos Katalikių Moterų Pirmininkė, Estų vardu — buvęs redaktorius, žurnalistas p. G. Parnpu, Latvių vardu p. prof. H. Pestmalis ir Lietuvių p. inž. kap. skautininkas J. Bulota.

Susirinkimas priėmė protesto rezoliucijas prieš nezononišką pabaltiečių naikinimą, vykiamą okupantų. Rezoliucijos išsiuntintos įvairių šalių parlamentams ir spaudai bei tarptautinėms organizacijoms.

Nauja šalpos Valdyba

Birželio 12, 1949 visuotinis Lietuvos šalpos Draugijos Prancūzijoje narių susirinkimas išrinko naują valdybą: Pirmininkė Ona Bakienė, Vice-Pirmininkas Tėvas Jonas Kubilius, S. J., Sekretorius Pranas Dulevičius, Išdinininkas Inž. Aleksandras Stankevičius, Laisvas Narys Juozas Sakavičius (buvęs legionierius).

Draugijos būstinė: 5, rue de Messine, 5, Paris (8).

Paris, 9. X. 49. Dalyvis.

JONISKIEČIAI RAŠO SAVO DRAUGAMS URUGVAJUN

Alfredas ir Viktorija Baravykaitė Langiai, esanti tremtyje su mažaėmėm sūnum prašo atsiliepti Argentinoje gyvenantiems jos kaiminukų Sofijai Vaitiekūnaitė. Gali rašyti tiesiogiai: (13 b) Augsburg, Gaertnerstr. 16, US Zone, Alemania.

Paveikslus ir laiškus originalus galima matyti pas gerb. A. Plavicių, Larravide 3063, Montevideo, E. O. U. Gruzdietis. Montevideo, 10. X. 49.

INŽINIERIUS ZENONAS BAČELIS ORGANIZUOJA

Laimėjo Salą!

Vos tik spėjės atvykti Brazilijon inžinierius Zen. Bačelis tuoj suorganizuos Brazilijos lietuvių inžinierių sąjungą, kur tapo išrinktas pirmininku. Netrukus jis taip pat įstojo „Vyčių“ sąjungon, atveddamas jau jo paties suorganizuotą stiprią „aktivistų“ grupę. Toji grupė pagyveno tos organizacijos veikimą, ir jau spalį 1 d. suorganizavo Mokos mokykloje koncertą - balių su p. inž. Z. Bačelio paskaita apie organizacinį veikimą.

Inž. Z. Bačelis taip pat įsteigė DP savivalpos kasą, pats pirmas paaukodamas 2000 kruzerų, po ko tapo išrinktas tos organizacijos garbės pirmininku. Praplėsti DP santykius su senaisiais emigrantais p. inž. Z. Bačelio pastangomis spalį 8 d. buvo suaruostas Mokoje ypatingas balius.

Ta proga inž. Z. Bačelis padarė didelę staigmeną — padovanojo salą! Už rekordinį matavimo darbų atlikimą baronas Caci-Pererė prieš pusę metų paskyrė inž. Bačeliui iš savo fazados Mossoro ir Caracai upių santakoje Perereques salą, maždaug pusantro hektaro dydžio. Išsprogdišes dinamitu uolos dalį inž. Z. Bačelis prasiūlo salos apsemimo pavoju ir dabar toji sala tapo tinkamiausia vieta gegužinėms rengti. Taigi, tam, tikslui inž. Z. Bačelis ir padovanojo salą visuomenės reikalams.

Jo vadovaujamas „aktivistų“ būrelis talkos būdu jau baigia statyti į Perereques salą 21 metro ilgio tiltą. Naudojama vietinė medžiaga nieko nekainuoja.

Linkėtina inž. Bačeliui sveikatos ir ilgiausių metų!

Sao Paulo, 10. X. 49.

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiama apsilankyti.

PAN - AM - TUR
TUCUMAN 646 - Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

„VYČIŲ“ KONCERTAS SUŽAVĖJO PUBLIKĄ

Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga „Vyčiai“ puikiai pasiryžė savo koncertu, kuris įvyko 1. X. 49 Dariaus-Girėno vardo saloje, gatvėje Lituania 67, Sao Paulo.

Scenos papuošimas ir lietuvių baltos, ilgos suknišos sudarė didingą vaizdą, o chorvedžio F. Girduosko vedamas choras tikrai nustebino publiką savo padaryta pažanga.

Mišrus vyrų choras sudainavo J. Bendoriaus Gėles, M. Petrausko Arą, St. Šimkaus Lopsinį ir K. Kavecko Jaunystę.

Julija Joteikaitė sudainavo ariją iš Verdi Traviatos ir J. Stankūno komponotą K. Binkio dainelę — Gėles iš sieno. O su savo sesute Angele ji duete išpildė St. Šimkaus Plaukia sau laivelis ir L. Fernandes — Gimtoji pirka.

Po to vyrų choras padainavo J. Strolio, J. Karoso ir Norvaišos kompozicijų, o mišrus choras — J. Naujalo, J. Žilevičiaus ir Č. Sannausko kūrinį.

Publikos buvo labai daug ir visi žavėjosi lietuvių jaunimo dainomis. Tvarkariai, o ypač scenorius V. Grabauskas, turėjo daug darbo ir savo pareigas atliko pavyzdinai.

Al. Kubickas.
Sao Paulo, 18. X. 49.

NUOMONĖS DEL RINKIMŲ VENEZUELOJE

Venezuelos lietuvių suvažiavimas buvo pilnai teisėtas, bet rinkimai pravesti ne pagal demokratinius principus. Del to daugelis abejoja del Centro Valdybos teisėtumo. Kai kam truko mandatų iš visuotinio susirinkimo.

Valencijos lietuvių įgaliotas atstovas į suvažiavimą p. M. Malutavičius, suvažiavimui paaiškino, kad tokie rinkimai neatitiks visuomenės nuomonės, jeigu bus renkami senojio komiteto nariai, kurie neturi mandatų.

Tautos labo dėl reikėtų vengti klaidų nuo pat veikimo pradžios, kad išvengtų galimų skilimų.

V. Sakalas.
Valencia, 25. 9. 49.

LIETUVIAI IŠKO DEIMANTŲ BRAZILJOJE

Rio das Velhas krantų žvyrnuose jau kelinti metai kaptos Juozas Bukota, Teoforos Kareiva, Kazys Gaidas ar Gaidamavičius ir dar keli lietuviai. Visi ieško deimantų, kurie čia randasi stambūs, bet labai retai kada. Trys išvardintieji dirba savistoviai, kiti yra „meia-praca“ vietinių fazenderių — dirba iš puses. Kad kuris būtų buvęs laimingas, dar negirdėti. — Juozas Jurgilas, prieš karą mokytojaves lietuvių mokyklose S. Paulyje, tebegyvena S. Joao del Rei mieste, kurio apylinkėse turi išsėnuomaves vienos upės krantus ir ten su 30-40 kaboklių kasa cino rūdą. Ž.

A. MAJUS APIE JAV LIETUVIUS

Prekybininkai Majai, Antanas, Lida ir Antanas Jr., grįžo iš S. Amerikos, kur išbuvo apie 4 mėnesius iankydami savo gimines ir bičiulius. Ten praleido visą šį metų karštąją vasarą. Buvę karščiau negu Brazilijoje. Visuomeninė kultūrinė JAV lietuvių veikla plati, išsiskojusi. Turi daug organizacijų, klubų, parapijų, mokyklų, apie 30 laikraščių ir žurnalų. Turtingiausi esą graboriai, paskui etnavisoki biznieriiai, bet pramonės srityje Brazilijos lietuviai daro didesnę pažangą.

Kiekvienas skaitytojas parašų šinučių savo laikraščiui. Kiek parašėte Gerb. Tamsta?

KAVINĖ-BARAS-BILJARDINĖ
"KAUNAS"
Vladas Masiokas
Savininkas
CACHI 809 Tel. 61-4615

RESTORANAS "DOS AMIGOS"
K. Paulausko ir M. Kamsiuko
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

PAKETAI IR LAIVAKORTĖS
Visa kas turi ryšio su KELIONĖMIS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialės kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukitės:

PAN - AM - TUR
TUCUMAN 646 - Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

BUVUSIO LIETUVOS PREZIDENTO DR. KAZIO GRINIAUS

Atsiminimai ir Mintys

Tai yra stora, didelė 300 puslapių smulkaus rašto knyga apie lietuvių tautinį atgimimą, apie senesnius lietuvių veikėjus, partijas, programą ir lietuvių tautos kovas už laisvę. Knyga labai įdomi, paduoda daug žinių iš mūsų nesenos istorijos, o daktaras K. Grinys iš savo atsiminimų papasakoja daug linksmų ir įdomių nuotykių. Skaitydami tą knygą prisiminisme mūsų jaunas dienas Lietuvoje. Knygos kaina 7 pesai. Užsakymus su pinigais prašome siųsti šiuo adresu:
„ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS“
CASILLA DE CORREO 303, BUENOS AIRES

NAUJI KAPAI

LIGONINĖJ SALABERRY MIRĖ ADOLFAS GALVYDIS

Spalio 6, 1949 Buenos Aires ligoninėje Salaberry nuo inkstų uždegimo ligos mirė Adolfas Galvydis, ilgametis „A. L. Balsas“ skaitytojas.

Vėlinis buvo kilęs 4 Daugailių valsčiaus, Utenos apskrities, kur liko jo žmona ir trys sūnūs.

Vėlinis Argentinon atvyko 1927 metais ir visą laiką dirbo baldų fabrike Smud, Malabia 660. Prieš 4 mėnesius, pasikorius jo darbo draugui, tūlam Adomui, lenkų tautybės, tragiškas įvykis paveikė Adolfą. Liga didėjo ir mirė visų gerbiamas draugas, sulaukęs 62 metų amžiaus.

Fabrike savininkas sumokėjo apie \$ 1.000 gražiam palaidojimui. Palaidotas Chacarita kapuose 7. X. 49, dalyvaudant darbo draugams ir vėlonies kaimynams lietuviams. Platesnių žinių gali suteikti vėlonies draugas Jurgis Cepėnas, gyvenantis Muñecas 325, Bs. Aires.

Vėlonis gyveno savo tautiečio Molejaus Vanago namuose, Mataderos rajone, Buenos Aires.

Lai bus vėloniui lengva Argentinos šemė išstis amžinai. Jis dar svajojosi atsikviesti šeimą, bet Lietuvai patekus svetimon okupacijon negalėjo nei atsikviesti, nei pats parvykti. K. S.

A. A. ADOLFAS GALVYDIS, 7. X. 49 palaidotas Buenos Aires kapuose Chacarita. Kadangi jo šeima likus Lietuvoje, tad paskutinį patarjimą suteikė jo artimiausi draugai: J. J. Vanagai, J. F. Čižūnai, J. K. Jlekšiejai, K. Vaitiekūnai su šeima ir kitos lietuvių šeimynos.

MIRĖ IEVA NORBUTIENĖ,
79 M. AMZIAUS

Spalio 1, 1949, sulaukus 79 metų amžiaus, mirė Ieva Norbutienė, atvokusi Argentinon 1936 metais iš Bagdoniškių kaimo, šiauliu apskrities. Mirė savo anūks Stases Skuruskaitės de Laso namuose, Juramento 2306, 4 de Junio. Palaidojimo išlaidas apmokėjo Petras Skuruskas (s), vėlonės anūkas, ir kaimynai, papuošdami senelės kapą gėlių vainikais. Palaidota Sarandi kapuose.

Kaip visuomet, lietuvių kaimynai pasižvelgė moraliai ir padėjo materialiai. Ankas rinko Baltrus Silvina-vičius, Domas Kutčinkas, Feliksas Puščius ir Motiejus Kendelis. Aukave sekančiai:

Po \$ 15: Domas Kutčinkas ir Baltarus Silvinavičius.

Po \$ 10: A. Keturakis, A. Venckevičaitė, A. Šiaudvytis, J. Rastenis, K. Karušas, I. Markauskienė, Sarete. V. Galvelis, G. Šalkauskas, M. Bernatavičius, T. Laso, P. Lekeruskas, V. Ralkauskas, K. Kerulis, J. Kavaliūnas, B. Jursas, J. Urbonavičius, M. Ligonaitė, M. Taletavičius, E. Puščius ir Keturakis.

Po \$ 5: A. Silvinavičius, A. Kavaliūnas, P. Mitkus, B. Hukas, K. Velička, J. Zuronkis, A. Stanevičius, J. Gerulaitis, S. Majauskas, E. Šimkūnas, A. Keturakis, A. Pilypas, J. Gervė, J. Totilas, V. Sakalauskas, J. Žilėnas, A. Binkevicius, A. Cėsnis, A.

Aukso Išdirbinių Fabrikas

JUSTINO VALAICIO
Daro naujus ir perdirba iš aukso žiedus, apyrankius, retėžėjus, vyrams ir moterims. — Parduoda laikrodžius:
CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas
T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

Radio - Elektra

Radio technikas dirba naujus, taiao ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokieis banketams Radio - Fono amplifikatoriai su lietuviškais plokštėtelėmis pigia kaina. Tartia:
VINCAS RAMANAUSKAS
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 - Buenos Aires
T. E. 64 - Lainers - 4154.

Pirma Lietuviška Soferių Akademijs

Technika Kvtimiai Valdymas
Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

A. A. JUOZAS TONKŪNAS, palaidotas Chacarita kapuose 9.10. 49.

LA PLATOJ PALAIDOTAS STASYS BOGUŠAS

Rugsėjo 4, 49 mirė Stasys Bogušas, sulaukęs 43 metų amžiaus. Vėlonis Argentinon buvo atvykęs 1928 metais, iš Kelmės. Beveik visą laiką gyveno ir dirbo Berisse. Pirmiausia turėjo kirpyklą, paskui restoraną, dar vėliau maisto krautuveną. Paskutiniu laiku dirbo Swifto skerdyklų salčių skyriuje. Prieš metį jam buvo padaryta inkstų operacija. Mirė nuo širdies ligos.

Berisse vėlonis buvo sukūręs šeimą, apsisvedamas Argentinoje gimusią lietuvių Bronę Rimavičiūtę, kuri, vyrui mirus, dabar grįžo gyventi į savo tėvų namus su dviem mažamečiais sūnais ir viena dukra. Vyruiams 11 metų amžiaus.

St. Bogušas buvo ypatingo būdo žmogus. Keletą metų priklausė „Vargdienio“ draugijai ir net buvo jos pirmininku. Buvo neskaitytingas tautininkų grupės vadas. Buvo filatelistas ir piešė paveikslus. Ir dabar „Vargdienio“ salionas papuoštas jo pieštais Lietuvos gamtos vaizdais.

Palaidotas La Platos kapuose. Vainikai buvo nuo giminių (iš žmonos pusės) ir nuo „Mindaugo“ vardo draugijos. Ženonas Juknevičius.

MIRĖ KAZIMIERO KYBARTO BROLIS

„A. L. Balsas“ skaitytojas ir S. L. Arg. narys Kazimieras Kybartas 28. 9. 49 gavo telegramą nuo savo brolio sūnais, Alfonso Kybarto iš Detroito, Mich., JAV, kurioje pranešama liūdina žinia: Tą dieną, 10,25 iš ryto mirė Kazimiero brolis, Antanas Kybartas, seniai gyvenantis JAV, sulaukęs 69 m. amžiaus.

Mūsų laikraščio draugai reiškiamie gilią užuojautą.

FIORITO LIGONINĖJE MIRĖ ANTANAS MORKŪNAS

Pabaigoje 1948 metų Argentinon iš sveicarijos atvyko kaunietis Antanas Morkūnas, turėjęs mėsinę Kaune. Karo metu žuvo jo žmona, o dukte su vyrų randasi prancūzų zonoje, kuri yra ištekėjusi už dail. Vaičiulaičio.

Atvykęs Argentinon, A. Morkūnas dirbo įvairiose dirbtuvėse, bet jau skundėsi sugriuvusia sveikata. Pradėjo spaudyti kraują ir tapo suparalizuotas. Po trijų savaičių ligos, mirė Fiorito ligoninėje, Avellaneda, 6. X. 49. Palaidotas Sarandi kapuose. Vėlonis buvo 54 metų amžiaus.

MIRĖ VERONIKA S. LEKNICKIENE

Spalio 9, 1949 mirė Veronika Simonytė-Leknickienė, didžiausiameliūdime palikdama vyrą Tamosių Leknicką, dukra Olga ir sūnų Hektorą, gyvenantiems savo namuose Villa Caraza. (Smulkiau tilps sekanciam numeryje).

MIRĖ PRANAS BUROKAS

Spalio 18, 1949 Sarandi kapuose tapo palaidotas Pranas Burokas, S. L. Arg. ilgametis darbuotojas. Didžiausiameliūdime liko vėlonies žmona ir sūnus Vladas Burokas su šeima, turintis metalo išdirbinių fabriką gatvėje Brasil, Avellaneda. (Plačiau — sekanciam numeryje).

LIETUVŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED

„Aš kelias, tiesa ir gyvata. Nė vienas neateina pas Tėvą, kaip tik per mane“, tarė Jėzus Tomui (Jono 14, 6). Tuo pačiu jis pasako mums tiesą, kurią galėtume išreikšti formule: Už Kristaus ribų nėra išganymo. Kristus nėra tik pranasas, rodamas mums kelią į Dievą. Bet jis pats yra šitas kelias. Jis yra Dievo kelias, pataisytas kartą visiems kartams. Visi keliai, kuriais žmonės anapus ir šalia jo ieško išganymo, yra klaidingi. Ne darbu teisuom, askežės ar mistikos, bet tikėjimo Kristumi kelias yra tikrasis išganymo kelias. O Kristus nėra vien naujų tiesų skelbėjas. Jis yra daugiau kaip religinis mokytojas ir genijus. Jis pats yra tiesa. Jis vos religinės tiesos yra melas, bet jos paneigiar nustelbia šitą didįjį Dievo gelbincios malonės tiesą, kuri yra Jėzus Kristus. Kas tikėjimu pažįsta jį, tas pažįsta tiesą. Ji yra ne mintinis teisingumas, bet Dievo valios ir malonės apreiškimas mums. Tiesos pažinimas, Evangelijos prasme, yra asmeninis susitikimas su Kristumi skelbiamajame žodyje. Kristus yra gyva tiesa. Mes negalime išreikšti jos sąvokomis. Bet mes galime tikėjimu nutverti, pergyventi ją. Nepažindamas jos, tu esi žuvis su visomis savo filosofinėmis ir teologinėmis tiesomis. Tiesa, esti daug tiesų, kurių žinojimas yra mums reikalingas ir naudingas. Bet tai nėra paskutinės tiesos. Paskutinė ir pagrindinė tiesa yra ne mūsų, bet Dievo tiesa. Kristus yra šita tiesa. Pažinti jį reiskia pažinti tiesą. Jis yra taip pat ne naujos gyvatos rodytojas, bet pati gyvata. „Kas tiki manimi“, sako jis, „tas turi amžiną gyvatą“. Ne mūsų sielos nemarumo ypatybė yra mūsų amfinosios palaimos laidas, bet malonė mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, nuo kurio gyvybės negali atsikirti mūsų ir tamsiausios mirties naktis. Kristus yra kelias, tiesa ir gyvata. Jis vienas! Cand. theol. A. Jurėnas.

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA Veltu išigyti RAŠANT Į MŪSŲ RAŠTINĖ JAV LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED

P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

VIETOS KRONIKA

ARTIMIAUSI PARENGIMAI LIETUVIŲ KLOBE.

SPALIŲ 22, ŠEŠTADIENIS, 21 val. estų solistų 180-tas koncertas. Dalyvauja neseniai atvykę iš Danijos: Asta JAAGU — sopranas, Orm JAAGU — bosas ir Andres PIRK — baritonas. Pianu lydys Liddia LAKS. Programoje: Mozart, Puccini, Niccolai, Lehar, Kalman ir kiti. Po programos šokiai orkestrui griežiant. Kvietiami visi pabaltiečiai pasigėrėti išgarsusių estų dainininkų dainavimo menu.

SPALIŲ 29, ŠEŠTADIENIS, 21 val. šokių vakaras. Šokiams gros pabaltiečių orkestras. Bus daug netikėtumų. Jaunime nepraleisk progą linksmam ir kultūringam praleisti laiką Lietuvos tarpe.

SPALIŲ 30, SEKMADIENIS, 18 val. Schopeno mirties šimtmėčio minėjimas ir liet. kompozitoriaus Naujlio 15 metų mirties sukakties minėjimas. Ruošia Literatūros Draugija. Įėjimas visiems laisvas ir nemokamas.

LAPKRIČIO 5, ŠEŠTADIENIS, 21 val. estų draugija „Estonia“ ruošia nepaprastą vakarą, su įdomia programa. Kvietiamas ir lietuvių jaunimas, artimesniam susipažinimui. Šokiams gros orkestras.

MODERNIŠKŲ SOKIŲ (valso, tango, rumba ir visų kitų) pamokos vyksta sekmadieniais Lietuvos Klube, baletmeisterio Janis Erglis-Smalcovs vadovybėje. Užsirašyti galima trečiadieniais ir penktadieniais nuo 17 iki 19 val.

DARBO VALANDOS A. L. Balso Redakcijoje ir Administracijoje, Boedo 737, Tel. 45-4444, kasdien išskiriant sekmadienius, nuo 9 iki 13 ir nuo 15 iki 19 val.

JUAN F. COCH, yra vienas iš Fournier karo laivo mechanikų, nusikandusių prie Ugninės žemės 22. 9. 49. Jo paveikslas tilpo „Noticias Graficas“ 5. X. 49 (antras, penktą eilę). Tas italų kilmės argentinietis ketėta kartų buvo „A. L. Balso“ Redakcijoje, pirkdamas knygų jo tėvų namuose apsigyvenusiai lietuvių tremtinių (Mikalonių) šeimai: Vyru, žmonai ir trimis vaikūčiams. Mikaloniai ir dabar gyvena jo motinos namelyje, Ciudadela, ir labai apgalvestaija inteligentiško, kilnios širdies jaunolio.

ALBERTAS NEGRAZIUS iš Tuvoro, F. C. N. G. B., atostogų proga viešėjo Santa Fė pas Rikardą Keitlerį, alans bravoro darbu vedėją, su žmona gyvenanti gražuose savo namuose. Tipi aplankė Gustavą Kaufmaną, namų statytoją, su šeima gyvenanti savo namuose. Atostogų baigimui, 15. X. 49 atvyko į Buenos Aires ir lankėsi „A. L. Balso“ Redakcijoje.

AUGUSTINAS ANUSEVIČIUS, mažėikiškis ir Antanas Vaičius su žmona kilę iš Naikių prašomi atsiiepti šiuo adresu: Algirdas šaltys, Wehnen, Post Ofen, D. P. Camp, 1. Oldenbur (23), Brit. Zone. Alemana.

PAIESKAU Juozo Žibučio, gyvenusio Sarandi-Bs. Aires. Žinanti jo likimą arba jis pats prašomi parašyti šiuo adresu: Sr. Jonas Grybas, Hogar Propio, Pasaje del Plata 2418, Córdoba.

KAMBARIUS IR BUTUS dažo ir išlipina popieriais patyrę to darbo rangovas: Evald Ratsep, c. Mariano Acosta 81; T. E. 66-2741. (887-8)

LEONAS PILKA, Buenos Aires, o jo brolis Kazimieras Pilka Berisse, buvo susirgę. Abu „A. L. Balso“ draugai jau pasveikę.

VACLOVAS JANUŠKEVIČIUS savo baldų fabriką „La Moderna“ perkėle į savo naujus namus: Cnel. D'Elia 1529, Villa Industrial, 4 de Junio.

GRAEINA JANULEVIČIŲTE - JAKAVIČIENĖ jau pora savačių randasi ligoninėje Alvarez, Salė 14, Iova 68. Linkime gretos pasveikimo.

BOLESLOVAS RUKŠENAS, Lietuvių Centro veikėjas, baigia sveikti. Jam vykstant į darbą dviračiu, neteislingai vairuotas sunkvežimis buvo sulaukęs ranką.

BEIKALINGAS SIUVEJAS, kad ir neseniai atvykęs. Duodamas kambarys, maistas ir gera alga: Sr. A. Klimišauskas, Sastreria „La Elegancia“, Ernestina, FCS.

Aronas Resnikas Laikrodininkas ir auksorius Parduoda ir pataiso laikrodžius ir brangenybes. Parduoda žiedus ir perka žaislus.

CORRIENTES 5349 — Buenos Aires T. A. 54, Darwin 7981

Antano Girdausko Visokių Baldų Fabrikas HERNANDARIAS 1721 - Bs. Aires Dirba moderniausias baldus šeimynoms garantuoti ir nebrangiai. Kviečia persitikrinti ir pasirinkti.

Dr. M. RABINOVICH
Slapumo ligos. — Venerinės. — Lytinis nusilpimas.
Oda. — Sifilis. — Pilvas.
Širdis. — Plaučiai.
Moterys ligos. — Gyslos. — Hemorojus.
Spinduliuoj. X. Trumpieji. Elektrokoagulacija.
Priėmimo val. nuo 15 iki 20. Sekmad. ir švent. nuo 10 iki 12
JOSE E. URIBURU 770 — T. A. 47, Cuyo 4970 — BS. AIRES (Altura: Córdoba 2200)

ĮGALYOTINIŲ IR BENDRADARBIŲ ŽINIAI

Visų Argentinos Lietuvių Balso įgaliotinių prašome neatidėliojant grąžinti visus turimus prenumeratų kvitus. Jie reikalingi Administracijai skubiai, dėl atskaitomybės. Jau yra ruošiami nauji kvitai, kuriuos greit gaus mūsų įgaliotiniai.

Visų gerb. bendradarbių prašome skubiai siųsti 1950 metams kalendoriui taikomus raštus ir gerbiamus skelbėjus — iki 15 lapkričio priduoti skelbimus.

Tikimės, kad mūsų draugai ir prieteliai, lietuviškos spaudos rėmėjai ir bendradarbiai, kaip visomet, atjaus ir padės sunkiame spaudos darbe.

Iš anksto dėkoja:
Redakcija ir Administracija.

PIANISTAS ANDRIUS KUPREVČIUS, kurio koncertas įvyks teatre „Buenos Aires“, Av. Corrientes ir Callao, pirmadienį, 21. 11. 49, 18,30 val. Dalyvaukime visi ir savo draugus sveitintčius pasikvieskime, kad ir jie išgirstų pasaulinio garso pianistą lietuvi.

BERISIEČIŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVIŲ CENTRĄ

Berisso Lietuvių Savišalpos ir Kultūros Draugijos „Vargdienis“ narių ekskursija dviem pulmanais buvo atvykusi į Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro parengimą perėta sekmadienį, 16. X. 49.

„Amerika Pirty“ vaidinimą stebėjo keli šimtai žmonių.

GI lapkričio 5, 1949 vargdieniečiai iš Berisso atvyksta Lietuvių Centran (Tabaré 6950, V. Lugano, Bs. Aires) ne tik su skaitlinga ekskursija, bet ir su savo artistais, kurie suvaidins „Prašydo Nuvytusios Gėlės“. (Buvo ruošiamasi atvykti 29. X. 49, bet dėl susidėjusių aplinkybių atvyks 5. XI. 1949).

Visi pasistenkime pamatyti seniausios Pietų Amerikos lietuvių draugių ir seniausios Argentinos lietuvių kolonijos artistus.

NAUJAS PASIUNTINYS ADRESAS
Lagación de Lituania, calle Juan Maria Pérez 2820, Montevideo, R. O. U.

VINCAS BAGDONAVIČIUS Almaceno „Kėdainiai“ sav. Albarreyos 2799; Tel. 51-7014 Villa Pueyrredon — Bs. Aires.

CORRALON Y SANITARIOS de Wolf Arender e hijo

Įteikiama statybai medžiaga įmokant 50 % kainos. Likę išimokėjimui. Kainos pigios. Lietuviai pasiteiraukit **MAXIMO PAZ 1099**, esq. Santa Fe T. A. 241-6673 - 4 de Junio

VILIUS RASIONAS Optikas Technikas

Akiniai, Foto-Aparatai Savo Laboratorijoje priima: Penktadieniais nuo 9 iki 17 v. Šeštadieniais nuo 10 iki 18 v. Sekmadieniais nuo 11 iki 15 v.

MORON, GRAL. ACHA 876 (Pusė kv. nuo Club Pomona)

PLAIS SKYRIUS KAS KART DIDĖJA

Pasaulinės Lietuvių Architektų ir Inžinierių Sąjungos (PLAIS) Argentinos skyriaus susirinkime, įvykusiame Lietuvos Klube 7. X. 49 pirmą kartą dalyvavo iš Anglijos atvykusi architektė (studijavusi Vienos universitete), ponis Elena Stanaitytė de Piatkowska, kuri su savo vyru ir kitais dainininkais turi mozaikų fabriką „Arpol“, City Bell, prie 12 km. Belgrano kelio nuo La Platos.

Pasitarę profesionaliais reikalais ir aptarę PLAIS skyriaus veikimo programą, kolegos nutarė sekantį susirinkimą turėti lapkričio 4, 1949 Lietuvos Klube, Boedo 737.

Argentinos skyriaus PLAIS pirm. dipl. inž. J. Ramanauskas ir PLAIS Centro įgaliotinis dipl. inž. A. Didius, kaip ir šiame susirinkime dalyvavę kolegos Baranauškas, Steikūnas, Valuškis, Stripinis ir sekr. Gintyla reišė pagėdavimą, kad jau esanti nariai visomet dalyvautų posėdžiuose, o dar neprisidėję kolegos prašomi prisirašyti.

GARSVAI RUOSIAI PERSIKELTI ARGENTINON

Prieš porą metų iš JAV į Buenos Aires buvo atsikrėdusi gerb. A. Garšvienė, čia turinti 4 sesutes ir švogėrius. Prisimindama grašų priėmimą Argentinoje, šada su vyru persikelti gyventi šion šalin. Pardavę savo namus ir salūną, sudarytų apie milijoną pesų, o čia už tokią sumą galėtų įsigyti puikią nuosavybę. Jeigu nesusėps atvykti į p. p. Jaselūnių naują namų įkurtuves, tai vėliau atsikels abu ramesniam gyvenimui.

Per „A. L. Balso“ laišku ir per gerb. kun. K. Vengrą asmeniškai siūnia linkėjimus visiems pašaltamiems Argentinoje. P. p. Garšvų adresas: 1521 W. 69 Str., Chicago 36, Ill., USA.

A. KIRSTUKUI NEPATINKA ŠVEDIJA

Dabar esu švedijoje, Goeteborge. Vietą gan graži, bet gyvenimas niekam nevertas. Už jokius pinigus negyvenčiau švedijoje. Neišmanėlis tas, kas ją giria. Greitai gausiu kitą laivą ir plauksiu toliau, o grįšęs Argentinon imsiu Argentinos pilietybę ir prisirašysiu prie peronistų. Iki greito pasimatymo! Ant. Kirstukas.

TREMTINIAI REIKALAUJA DARBO SUTARŲ

IRO verčia tremtinius pasirinkti grįžimą arba emigravimą. Norinti atvykti Argentinon, uvertė „A. L. Balso“ Redakciją laiškais, prašydami skubiai atsilyti darbo sutartis, padarytas pas Valstybes Notarą, legalizuotas Tribunole, Kameroje ir patvirtintus Užsienių Reikalų Ministerijoje. Tokis dokumentas sulauko nuo grąžinimo ir nuo išmetimo iš stovyklų, o prie jų turint kitus reikalingus dokumentus, sudaroma galimybė atvykimui Argentinon.

Visi turinti giminių Vokietijoje, Austrijoje ar Italijoje skubiai siųskite tokias darbo sutartis. Redakcija mielai patarnauja jų sudaryme.

ATVYKSTA LIETUVIŲ EKSKURSIJA IŠ JAV

Mums rašoma iš Chicago, Ill., kad grupė JAV lietuvių visuomenės veikėjų ir verslininkų lapkričio mėnesį, 1949 su speciale ekskursija atvyksta Pietų Amerikon, iki Buenos Aires. Esą ruošiasi atvykti gerb. D. D. Kuraičiai (jau lankėsi Argentinoje), Juozas Puodžiūnas ir kt.

J. KRUKONIS IR A. JENCIA NUPIRKO RESTORANĄ

Jurgis Krukonis pardavė vasarvietę „El Norte“ Tigre salyne ir susidėjęs su savo kaimynu Antanu Jencia nupirkė restoraną „Dos Amigos“, San Martin mieste, Avenida San Martin 8000, (kampas Inglaterra).

Krukoniai ir Jencia vien už raktą sumokėjo \$ 40.000. Daro pagerinimus ir nuo šio spalio mėnesio didurio kviečia tautiečius ateiti į svečius.

POKYLIAMS, vestuvėms, krikštytnoms, sukaktuvėms ir įvairioms progomis kviešti A. L. Balso fotografas: 45, Loria 4444.

VIKTORAS A. perka senus pianinus ir senus baldus, mokėdamas aukštą kainą ir duodamas nuosimti nurodžiusiems, kur parsiduoda. J. de Garay 159, V. Lynch, telefonas 756-San Martin-0163. (s).

STASYS PAKALNISKIS Diplomotas Siuvėjas Pirmarūšių Medžiagų Pasirinkimas Av. Alcorta 2773 — Buenos Aires

Petras Varnas Paso de Burgos 2234. T. A. 20-9468 Valentin Alsina - 4 de Junio Dešimties metų praktika garantuoja stogų taisimą. Asfalto ir dašų skardoms pardavimas. — Nelaukite, kol jums ant galvos lis, bet pašaukite Varną!

ARGENTINON SUGRĮŽŲ KŪN. VENGROS IR KUN. JAKAITIS

Iš JAV į Argentiną 11. X. 49 grėo „Aušros Vartų“ praapjos klebonas, kun. Kazimieras Vengras, kurio nupelnais pastatyta lietuvių mokykla į salė. Jis yra ir „Laiko“ žurnalas steigėjas. Šykin atvyko kun. Jona J. Jakaitis, lietuvių bažnyčios statytojas ir marijonų namo steigėjas, Buenos Aires priemiesty, Avellaneda.

Be to, tuo pačiu laivu atvyko ir kun. Juozas A. Margis, gimęs JAV ir ten šiemet įšvestas į kunigus.

VIKTORAS LLAUDA, panevėžietis, pernai atvykęs Argentinon iš Londono, kaip saksofonistas griežia vietiniuose orkestruose. Tuo pačiu laiku organizuoja savo orkestrą.

M. Baltaitytė - Frey Lietavė akušerė priima ligoes ir duoda patarimus gimdyvėms visą dieną. CHACO 2158 Valentin Alsina

Lietuvių Krautuvė parduoda: papirosus, loterijos bil., marškinius, kojines vyrams, kvėpalus ir rašomąją medžiagą. PETRAS VAICEKONIS, sav. WARNES 378 VILLA CRESPO

GERKLĖ, AUSYS, NOSIS DR. S. RABINOVICH Ligoninės Penna specialistas. Klinika ir operacijos. Nuo 16 iki 19 val. prima savo konsultorijoje: RUTZ DIAS 182, 1p. — T. E. 26-2577 (Alt. Av. Patricios 200) — Bs. Aires.

ODOS LIGOS — SIFILIS

Dr. MIGUEL FINKELBERG Gydytojas specialistas ligoinės Durand CORRIENTES 5628, 1 piso T. A. 54-7593 Priėmimo val.: 15-19. — Sekmad. ir šventad. 9-11.

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"

VENEREAS LYTTIES LIGOS — SIFILIS — ALAPUMAS Gydymas ligų ODOŠ ir KRAUJO

Eszema — Psoriazis — DR. FILIPPINI, Gyd. Pilvelio — vidurių — jankų — inkstų — plaučių ligos. REUMATIZMAS — AIRDIS — Hemorojus — Venų išplėtimas.

MOTERYŲ LIGŲ Gydytojas, DR. NUÑEZ GERKLĖ — NOSIS — AUSYS — Gyd. DR. MAOCHI Priėmimas nuo 9 iki 21, Sekmadieniais nuo 9 iki 12.

SUSIKALBAMA LIETUVIAKAL. **L RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE**

SPALIŲ 17 LANKĖSI DAUG SVETIŲ

Perėta pirmadienį, 17. X. 49, Argentinijoje iškilmingai buvo minima Spalių Septynioliktoji, kaip 4 metų sukaktis nuo prezidento Perono atėjimo į valdžią. Buenos Aires 25 de Mayo aikštėje netipo minios, suplaukusios klausyti prezidento Perono ir jo žmonos, ponios Maria Eva Duarte de Peron kalbų. Abiejų kalbėtojų kalbos buvo lydimos milijoninių klausytojų pritariančiais šauksmais.

Iš visų provincijų buvo suvažiavę piliečiai dalyvauti šios šventės iškilnėse. Svetių tarpe dalyvavo daug lietuvių. Vien iš Rosario atvyko kolegika mūsų tautiečių, iš kuryl Kazys Lūtkevičius, Vytautas Makuškas, Ona Grimėnė, G. Daugytė ir Stasė Dudaite, ta proga net Berissan nuvykę dalyvavo Ansamblio statytoj „šionapiūtė“.

Rosariečiai ir kiti tautiečiai iš provincijų aplankė „A. L. Balso“ Redakciją ir Lietuvių Klubą.

JUSYS IR KALVELIS, savininkai saldainių fabrikos „Kauņas“, Calle 7, Esq. 20, La Plata, išleido naują saldainių rūšį „Caramelos Birtutė“.

PETRAS MIŠKONAS su šeima ir Kazimieras Stankūnas su žmona su savo autu lankėsi Kordobos kalnuose, šios savaitės švenčių proga.

APŠIVEDIMO tikslu ieškau merginos arba našlės nuo 25 iki 40 metų amžiaus. Aš esu geležinkelietis, 42 metų amžiaus, protestonų tikybos. Esu beveik be ydų. Darbutumas ir ištikimumas vienodai privalomas abiemis. Gyvenu toli nuo lietuvių, tat šio skelbimo pagelba noriu surasti sau laimę ir suteikti ją to paties trokštančiai tautiečiai. Laukiu laiško: Sr. Alberto Negrašius, Vias y Obras 17, Totoras, F. C. N. G. B.

LAIŠKUS iš „A. L. B.“ Redakcijos prašomi atsimeiti: Elzbieta Hinzvilaitė, Bruno Hinc, Antanina Skruodiene-Zabulionytė, Prof. Dr. Grudis, Gustavas ir Maksas Kunstas, Bronius Vaičiūnas, Salomeja Venslovaitė.

JONAS TAMOLIŪNAS, sūnus Broniaus ir Elenos Palyvonaitės Tamoliūnų iš Obelių valstaišas prašo atsiiepti giminei ir tėvų pažistamus Kington Camp, Kington, Hereford's, Inglaterra.

IGNAS GEDVILAS, lankėsis Argentinijoje ir JAV, apsištoje švedijoje. Rašo, kad „A. L. Balso“ gauna tvarkingai. Siūnia linkėjimus visiems savo draugams. Jo adresas: Villa B. 8, Kallhall, Sweden.

Garsieji gladiatoriai RUTKUS ir MAZEIKA su savo cirku KAUNAS nuo šios savaitės pradėjęs veikia Buenos Aires mieste: Rivadavia 6355, kasdien, nuo 21,45 val. Pasaulinių cirko artistų veikimas etebina tūkstantines minias. Lūtai, arkliai, beždžionės ir klounai. Ložos keturiems asmenims \$ 24. Numeruotos vietos partery po \$ 5. Galerijos po \$ 2, vaikams \$ 1. Pamatykite dabar, nes KAUNAS Buenos Aires mieste bus tik 4 savaites. Apsilankę nesigalės ir ligai atsimins KAUNO programas. Paveiksle: Mergina be kaulų, Elvira Duarte stebi publiką nuo vieno KAUNO klouno pečių. KAUNAS į Buenos Aires atvyko pirmą kartą. Visus sostinės lietuvius maloniai kviečia apsilankyti.

JURIDINĖ SLAVU STUDIJA

Dr. Joaquín Prieto Sr. José Podres adv., b. Trib. teisėjas. Admin. reikalai. I. STAMBOLSKIS GUIDO PODRES Procurador

Civiliai, kriminaliniai ir administraciniai reikalai; ypatingai greit svarbomoms bylos už SUŽEDIMUS DARBE, kelionėse ir už paltinavimus iš darbo sostinėje ir provincijoje. Paikdamai, paveldėjimų išskojimai. Tarpininkauja perkant ir parduodant būstus ir namus. Škaba visomet užtikrinta. Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 20 LAVALLE 1605 (entrepiso dorocho) — BUENOS AIRES T. A. 35, Libertad 3444

PASTABA: Išreikalavimas, legalizavimas ir vertinimai notariškai iš vieš Europos šalių paslaugoms ir pilytyboms gyvenimui. Linoštipia „La Voz“, calle Defensa 628, Bs. Aires.